

Indholdsfortegnelse

Vision og Hovedstruktur	5
Hovedstruktur	12
Bevaringsværdige områder	12
Centerstruktur	14
Trafikstruktur	15
Stistruktur	16
Grøn Struktur	18
Erhvervsstruktur	19
Strategi	20
Byvækst	21
Fokusområder i midtbyen	23
Fortætning	25
Imaneq	26
Tujuuk og Blok P	28
Aqqaluks Park	29
Andre fokusområder	30
Vandsøområdet	31
Nuussuaqs Hjerte	34
Erhvervsbåndet	35
Qinngorput	37
Kyststien	38
Kapisillit	39
Qeqertarsuatsiaat	41
Paamiut	43
Hovedstruktur	47
Centerstruktur	47
Trafikstruktur	48
Erhvervsstruktur	49
Bevaringsværdige områder	51
Grøn Struktur	52
Fokusområder	53
Kolonihavnen	55
Revitalisering af blokkene	56
Forskønnelse af midtbyen	57
Arsuk	58
Destinationsudvikling af fjorden	59
Arsuk-Fjorden	60

Paamiut-området	61
Strategi	62
Ittoqqortoormiit	64
Hovedstruktur	65
Boligområder	66
Centerstruktur	66
Trafik, teknik- og miljøforhold	66
Erhvervsstruktur	67
Bevaringsinteresse	67
Fokusområder	67
Udviklingsmuligheder	68
Et selv bærende lokalsamfund	69
Tasiilaq	70
Hovedstruktur	73
Centerstruktur	74
Trafikstruktur	75
Erhvervsstruktur	76
Bevaringsværdige områder	77
Grøn Struktur	79
Det åbne land	79
Fokusområder	80
En attraktiv midtby	83
Tasiilaq Syd	85
Bæredygtig byudvikling	86
Bygderne på østkysten	87
Isertoq	88
Tiilerilaaq	90
Kuummiut	92
Sermiligaaq	94
Kulusuk	96
Strategi	98
Lufthavnen	100
Tasiilaq-området	101
Bygderne	103
Det åbne land	104
Indsatsområder	106
Arkitekturpolitik_gl	107
Planstrategi 2014_gl	108
Arkitekturpolitik	108
Hovedstadsstrategi	109

Sektorplan	110
Sunde og trygge familier	110
Overordnede politikker	112
Kommunens politikker	113
Sundhed og forebyggelse	113
Børn og familie	114
Arbejdsmarked	114
Voksen omsorg	114
Anlægsønsker	116
En velfungerende infrastruktur	116
Overordnede politikker	118
Havneanlæg	119
Lufthavne og landingsbaner	120
Vejstruktur	122
Stistruktur	124
Kollektiv trafik	125
Kommunikation	125
Anlægsønsker	126
Et erhvervsliv i vækst	127
Kommunens politikker og strategier	129
Beskæftigelse	130
Erhvervspolitik	131
Fiskeri-, fangst- og landbrugspolitik	132
Turisme	134
Råstofstrategi	135
Erhvervsudvikling	136
Anlægsønsker	138
Kompetencer til livet	138
Overordnede politikker	140
Kommunale indsatsområder	141
Indsatsområder	141
Daginstitutioner	142
Børne- og familieorienterede institutioner	143
Folkeskoler	144
Øvrige institutioner	145
Anlægsønsker	146
Respekt for miljø og ressourcer	146
Overordnede politikker	148
Selvstyrets interesser	149
Råstofeftersforskning	150

Frilandsplaner	151
Indsatsområder	152
El- og varmforsyning	154
Vandforsyning	155
Forurenings- og miljøforhold	156
Kommunal virksomhed	156
En levende kultur	157
Kulturpolitik	157
Børne- og familiepolitik	158
Fritid	159
Byforskønnelse	160
Anlægsønsker	160
Byer og boliger der er gode at leve i	161
Overordnede politikker	162
Status for Nuuk	162
Strategi for Nuuk	165
De øvrige bosteder	167

Velkommen

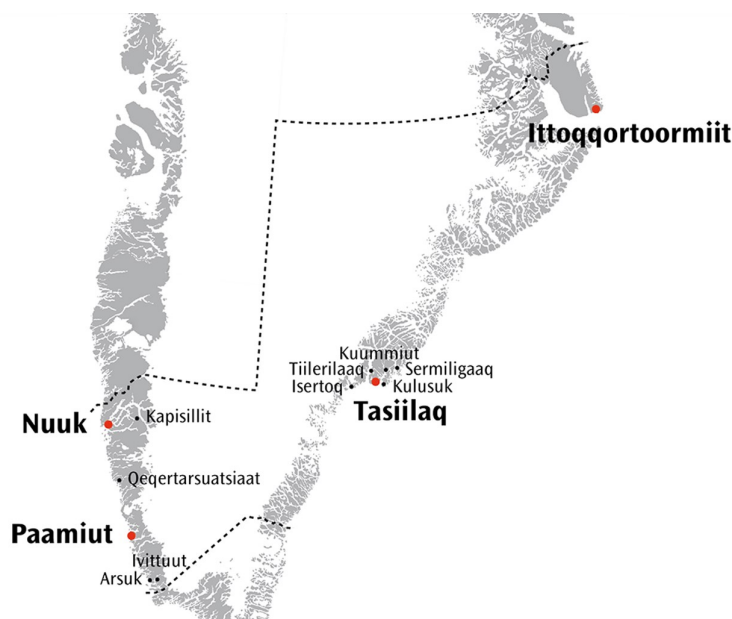
Hvad er en digital kommuneplan?

Kommuneplanen er blevet digital og det øger tilgængeligheden for borgere, sagsbehandlere, myndigheder og politikere.

Den digitale kommuneplan henvender sig til alle, der ønsker at vide mere om de regler, fremgangsmåder, bestemmelser og planer der gælder i kommunen, eller ønsker at vide hvad kommunen har af visioner i fremtiden.

Kommuneplanens vedligeholdelse

Kommunalbestyrelsen skal hvert 4. år ifølge lovgivningen beslutte, om og hvordan kommuneplanen skal revideres inden for den kommunale valgperiode. Samtidig pålægges det kommunalbestyrelsen løbende at foretage den fornødne ajourføring af kommuneplanen.

Vision og Hovedstruktur

"Planstrategi 2014" afløser kommunens første "Planstrategi 2010 – Vores fælles fremtid" og beskriver, hvad kommunens fysiske planlægning særligt vil fokusere på de kommende år.

Der er sket meget i den forløbne tid – der har været afholdt ikke mindre end to valg til Inatsisartut og et kommunalvalg. Men uanset dette har de overordnede udfordringer for kommunens planlægning ikke ændret sig væsentligt siden den første planstrategi blev vedtaget i 2011 og efterfølgende konkretiseret med vedtagelsen i 2013 af den digitale kommuneplan "Sermersooq2024.gl".

Den seneste udvikling, der har været karakteriseret af en fortsat kraftig, men ujævnt fordelt befolkningstilvækst i kommunen, forventes nemlig at fortsætte, og kommuneplanens overordnede målsætninger skal derfor fastholdes og videreudvikles. Kommunalbestyrelsen har derfor besluttet at værdierne Bæredygtighed, Livskvalitet og Demokrati og Service også skal være gennemgående i denne planstrategi.

Vision

Alle byer i Kommuneqarfik Sermersooq skal udvikle sig harmonisk med respekt for geografiske forskelle.

Udviklingen af byer og bosteder skal forankres i de enkelte steders egne muligheder og behov. Byer og bosteder skal byde på variationer af oplevelser, trykthed, smuk bygnings- og byarkitektur samt velfungerende boligmiljøer.

Realiseringen af denne vision skal ske i respekt for tre ufravigelige værdier, der ligger til grund for kommunens fremadrettede arbejde. De tre værdier er:

- Bæredygtighed
- Livskvalitet
- Demokrati og service

Hovedstrukturen under et og de deraf følgende hovedstrukturer for de enkelte bosteder udgør konkretiseringen af den overordnede vision på kommuneplanniveau. De er, jf. planlovens §§ 16 og 17, fastlagt ved en sammenfattende vurdering af bosætningsmønstret og de kommunale sektorplaner. Hovedstrukturene udgør samlet set det styringsredskab, som skal gøre det muligt at træffe beslutninger, der kan realisere den overordnede vision.

Geografier

Visionens formuleringer om, at alle bosteder skal udvikle sig med respekt for geografiske forskelle og forankret i egne muligheder og behov, er i disse afsnit konkretiseret i tre geografier. Konkretiseringen er sket på baggrund af kommunens bosætnings- og flyttemønstre, herunder en planlægning der understøtter den forventede udbygning af Nuuk som Grønlands hovedstad som følge af den fortsatte tilflytning og effekten af infrastrukturudbygning i havnen og lufthavnen.

Geografierne skal i kommuneplansammenhæng ses som strukturer bestående af byer og bygder med et klart geografisk og/eller funktionelt fællesskab. Geografierne udgør en passende skala for kommuneplanlægningen, og de vil således danne den overordnede forståelses- og planlægningsramme i det følgende. De er i overensstemmelse med planlovens § 16 udpeget med baggrund i den overordnede udvikling i kommunens bosætningsmønstre.

De tre geografier er:

1. Nuuk-området
2. Tasiilaq-området og Illoqqortoormiut
3. Paamiut-området

På de underliggende sider er bosætningsstrukturen, befolkningsudviklingen og den overordnede strategi kort

beskrevet for de tre geografier og Illoqqortoormiut.

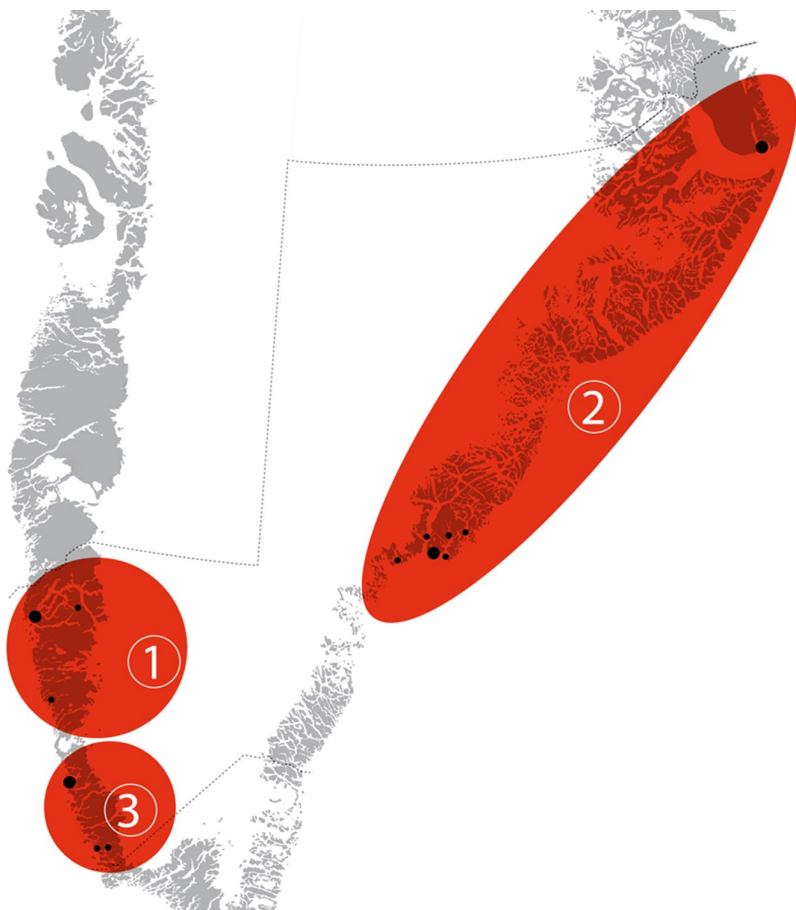
Hovedstruktur

Dette faneblad indeholder hovedstrukturen for kommunen under ét. Det indeholder:

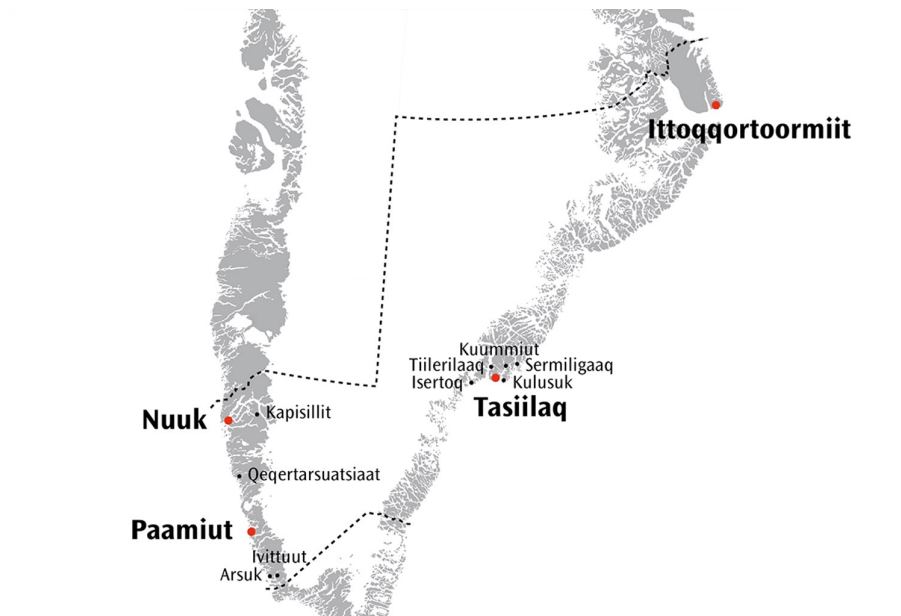
- En **vision**, der udgør den overordnede 'filosofi' for planlægningen i kommunen
- En analyse af kommunens **befolkningsudvikling** i form af et bosætnings- og flyttemønster, der udgør det væsentligste aspekt af udviklingen, som planlægningen (ifølge lovgivningen) må forholde sig til
- Definitionen af en række **geografier**, der danner udgangspunkt for hovedstrukturen for de enkelte bosteder. Geografierne er udpeget på baggrund af analysen af befolkningsudviklingen
- En række **temaer**, der gør sig gældende i kommuneplanlægningen på tværs af geografierne, og som – hvor det har været muligt og relevant – er indarbejdet som en del af hovedstrukturen for de enkelte bosteder
- Beskrivelsen af **nationale projekter**, der udgør planlægningsmæssige forhold på nationalt plan, som i perioden kan få en afgørende betydning for kommuneplanlægningen

Geografierne er som nævnt opstået som et resultat af den beskrevne befolkningsudvikling. De udgør en række 'skæbne'- eller interessefællesskaber, der samtidig er den første konkretisering af og rammesætning for visionen. Som sådan udgør geografierne og deres indbyrdes rolle en hovedstruktur for kommunen under ét, der fungerer som basis for overordnede planlægningsmæssige prioriteringer.

Geografier: 1: Nuuk-området, 2: Tasiilaq-området, 3: Paamiut-området

Kort over hele kommunen

Nuuk - hovedstaden

Nuuk fungerer som centrum for Kommuneqarfik Sermersooq og hele Grønland. Hertil er knyttet de to bygder Kapisillit og Qeqertarsuaasiaat, der ligger henholdsvis 75 og 135 kilometer fra Nuuk. I alt bor der omkring 18.000 beboere i

dette område, der længe har oplevet en kraftig befolkningstilvækst på grund af Nuuk, der fungerer som en magnet for hele landet. Til gengæld har de to bygder oplevet et fald i befolkningstallet i perioden, der primært består i en fraflytning mod Nuuk.

Nuuk er ubetinget hovedbyen i området, og byen skal videreudvikle sin rolle som hovedstad for landet og som hovedby for den nye kommune. Byen er et erhvervslokomotiv med en kraftig befolkningstilvækst, der skal håndteres på en bæredygtig måde. Samtidig er der og vil der i perioden blive truffet beslutninger om den nationale infrastruktur, der vil have afgørende betydning for byen. Det betyder, at den overordnede byudviklingsstrategi er robust og formuleret med det formål at håndtere flere forskellige udviklingsmuligheder. Strategien er udmøntet i en række fokusområder i forhold til bosætning og erhvervsudvikling, der kan realiseres uafhængigt af de overordnede udviklingsmuligheder.

De to bygder fungerer i høj grad (og i særdeleshed for Kapisillits vedkommende) som 'satellitter' i turistmæssig forstand.

Der vil kun i begrænset omfang være behov for planlægning i Qeqertarsuatsiaat. Bygden er velfungerende, og serviceniveauet er tilstrækkelig højt, men bygden har få udvidelsesmuligheder på grund af sin beliggenhed.

Kapisillit gennemgår – på grund af sin geografiske nærhed til Nuuk – en langsom forvandling fra bygd til turistmæssig satellit. Denne forvandling skal håndteres planlægningsmæssigt, idet bygden skal forberedes til sin 'dobbelte status'.

Bostederne i denne geografi er beskrevet i to afsnit – Nuuk og bygderne omkring Nuuk (Kapisillit og Qeqertarsuatsiaat)

Hovedstrukturen for Nuuk er overordnet set baseret på en robust og bæredygtig byudviklingsstrategi. Den afføder et fokus på seks generelle **temaer** og otte **fokusområder**, der særligt vil blive udviklet i perioden. Disse er nærmere beskrevet i underafsnittene.

En robust og bæredygtig byudvikling

Den forventede byudvikling i Nuuk i den kommende periode skal ske på en måde, der er både robust og bæredygtig.

Med robust menes der, at byudviklingsstrategien er udformet på en måde, så den tager højde for eventuelle udefrakommende udviklinger og beslutninger i perioden. Her tænkes der først og fremmest på en beslutning om ændret lufthavnsbetjening af byen og landet som sådan, men også på eventuelle udviklinger inden for råstofområdet, der kan føre til en øget erhvervmæssig og bosætningsmæssig aktivitet i Nuuk.

Med bæredygtig menes der, at byen også i fremtiden skal udformes på en måde, der styrker og udvikler de særlige kvaliteter ved Nuuk på en miljømæssig og økonomisk hensigtsmæssig måde. Det betyder først og fremmest, at der i den kommende periode vil blive arbejdet med fortætning af den eksisterende by på en måde, der samtidig kan være et forbillede for den arktiske by- og bygningskultur. Det vil blandt andet sige, at behovene for boliger og erhvervsområder skal dækkes på en måde, hvor den grønne struktur i byen ikke forringes.

□

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Hovedstadsstrategi for Nuuk

Vi vil arbejde hårdt på, at Nuuk fortsætter med at udvikle sig og blive en større, stærkere og endnu mere attraktiv by for erhvervsliv, forskning, uddannelse, kultur mv. Nuuks attraktivitet skal løftes. Udvidelsen af lufthavnen, og vores nye havn er en god start, men vi vil fortsætte med at udvikle byen.

Nuuk har næsten 18.000 indbyggere. Byen er fordoblet siden 1977 og har i dag 30% af Grønlands befolkning. Prognoserne siger, at der vil være 20.000 indbyggere i 2030. 40% af befolkningen vil til den tid bo i Nuuk. Mange vil gerne flytte til Nuuk. Med Hovedstadsstrategien er der formuleret et politisk mål om, at Nuuk kan vokse endnu hurtigere. Det politiske mål er 30.000 indbyggere i 2030. Nuuk kommer til at vokse på to måder. De nuværende byområder vil blive tættere og byen udbygges mod syd fra Qinnqorput og videres langs kysten.

Den store udvikling, som Nuuk står over for, giver os alle tiders mulighed for, at udvikle og raffinere Nuuks profil og charme. Vi vil udvikle Nuuk efter nogle faste principper. Vi vil skabe en by, der udtrykker, at vi er Arktis hovedstad. Som hovedstad skal Nuuk være endnu mere levende og mangfoldig. Hovedstadsfunktionerne skal i arkitektur skille sig ud og markere deres funktion.

Ny hovedstruktur i Nuuk

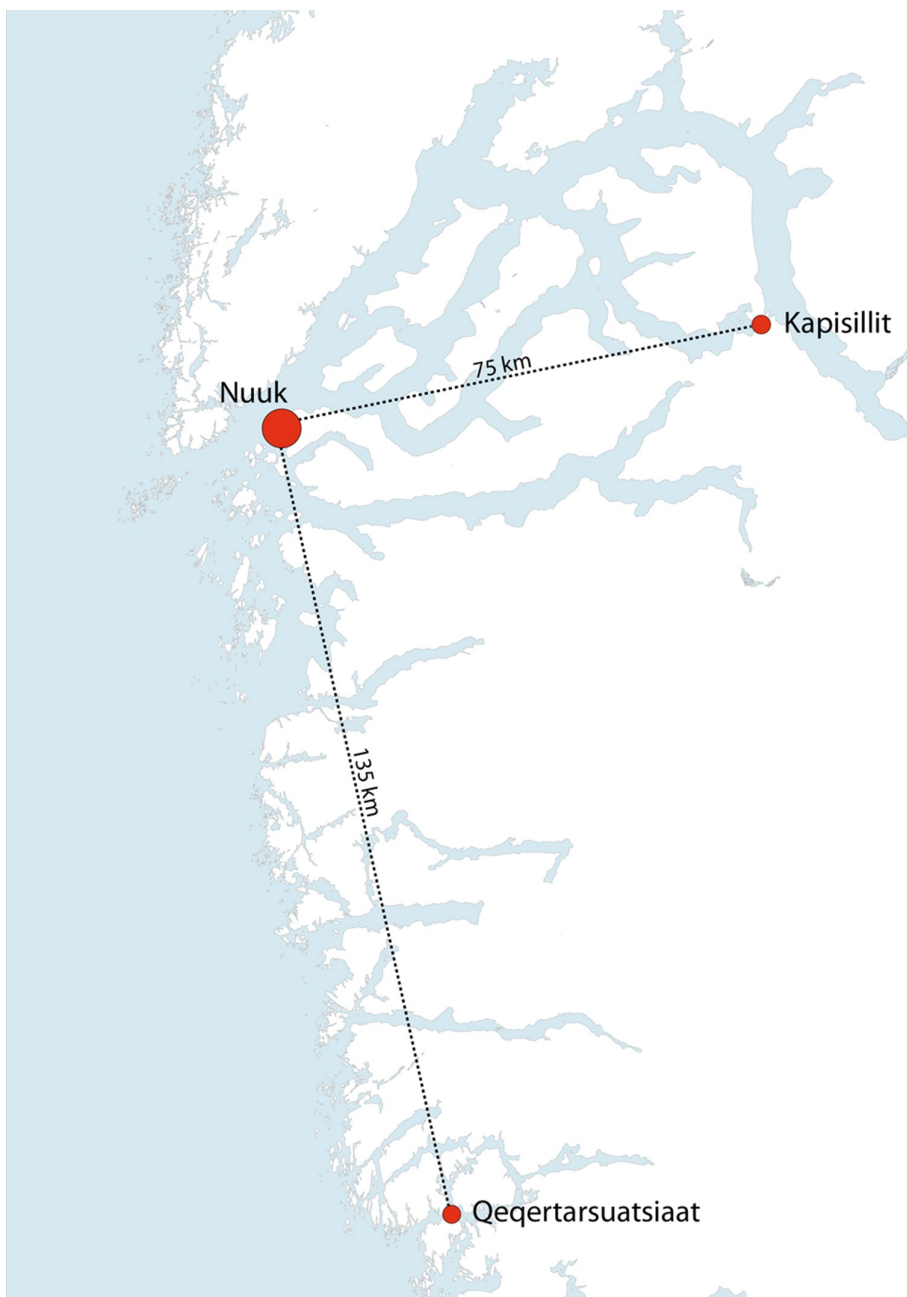
En kraftigt og stabilt voksende befolkning er – og vil i mange år fremover – være et grundvilkår i Nuuk. Den fysiske planlægning skal medvirke til at definere og sætte retning for, hvordan byens vækst kan foregå på en bæredygtig måde. De ambitiøse planer for udviklingen af Nuuk stiller krav til planlægningen og til kommunens evne til at imødekomme behov og ønsker.

Kommuneqarfik Sermersooq har etableret byudviklingsselskabet Nuuk City Development, NCD. Det nye kommunalt ejede selskab NCD får til opgave at hjælpe til med at finansiere, udvikle, klargøre, byggemodne, anlægge og drive byudviklingen af Nuuk og den helt nye bydel Siorarsiorfik.

For at facilitere og understøtte udviklingen af Siorarsiorfik og Nuuk generelt er der som en delvis revision af kommuneplanen udarbejdet en samlet planlægning for en ny hovedstruktur i Nuuk. Der planlægges for at sikre plads til den forventede udvikling. Det forventes ikke alene at den nuværende udvikling med tilflytning til Nuuk fortsætter, men investeringer i havn og lufthavn, nye tidssvarende boliger, pasningsgaranti for børnefamilier og udvikling i erhvervslivet kan være med til at bremse udvandringen og dermed fastholde befolkningen i Grønland.

I planlægningen indgik 37 delområder, hvorved der blev ændret på byens struktur og på anvendelsen og byggemulighederne i det konkrete delområde. Planlægningen omfattede 37 selvstændige kommuneplantillæg i en samlet plan med fælles redegørelse. Ændringerne af hovedstrukturen for Nuuk, beskrevet i denne fælles redegørelse, har et omfang, så det transformerer kommuneplanen i en grad, så der i praksis er tale om en revision af planens hovedstrukturdel.

Den fælles redegørelse kan ses her.

Nuuk-området

Hovedstrukturkort

Røde streger: bydele, røde cirkler: bycentre, orange cirkler: lokalcentre, orange åbne cirkler: fremtidige lokalcentre, blå streger: erhvervsarealer, grønne markeringer: friholdt landskab og grønne strøg

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

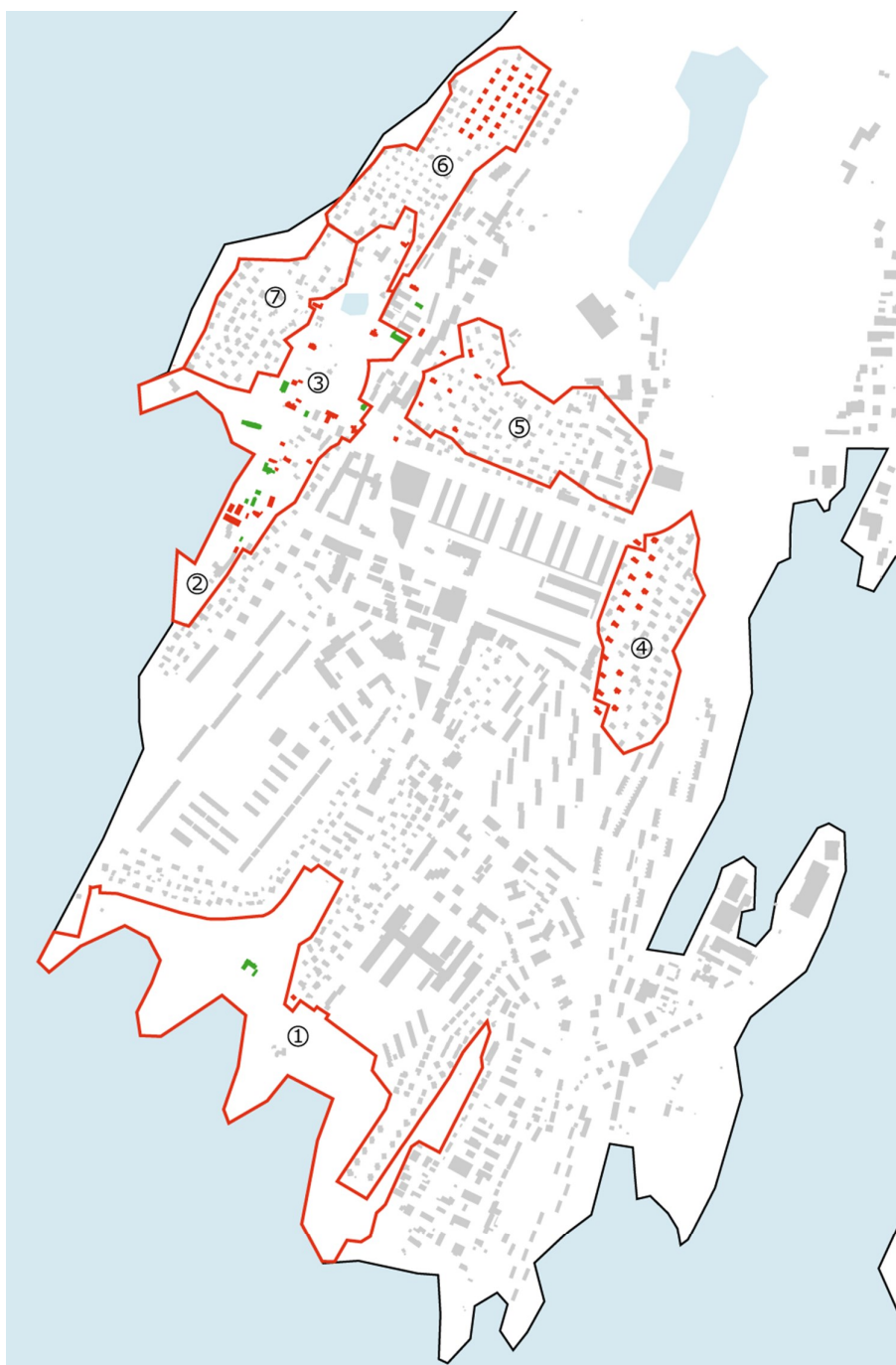
Bevaringsværdige områder

Nuuk bydel rummer en række særligt bevaringsværdige områder (§ 2-områder - Grønlands Hjemmestyrets rapport "Nuuk - bevaringsværdige bygninger og bydele", 1990), hvoraf dele er fredede. Det betyder, at det skal sikres, at områdernes historisk værdifulde miljø med eksisterende bygninger, terræn osv. skal bevares for fremtiden. Det drejer sig om Herrnhut-området (1), Kolonihavnen (2) og Aqqaluks Plads (3).

Derudover er Quassunguaq (4), Inspektørbakken (5), Myggedalen (6) og Avannarliit (7) udpeget som særligt bevaringsværdige områder, der dog ikke er omfattet af fredninger (§ 3-områder).

De overordnede bestemmelser for de bevaringsværdige områder beskriver de fredede og bevaringsværdige bygninger i områderne.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: nuuk_gulebynotat_samlet_dk.pdf

Kulturarv

Røde markeringer: bevaringsværdige bygninger, grønne markeringer: fredede huse

1. Herrnhut-området, 2: Kolonihavnen, 3: Aqqaluks plads og 4: Myggedalen

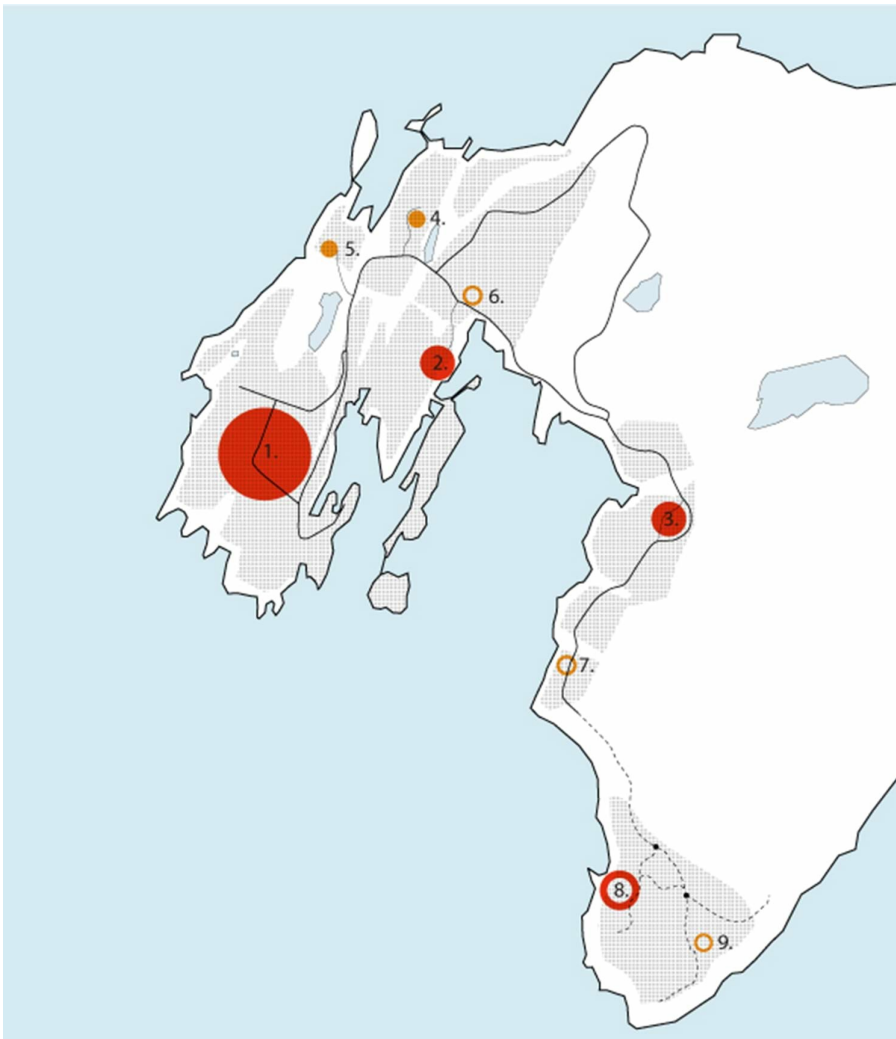
Centerstruktur

Som hovedstad stilles der særlige krav til Nuuks bymidte. Bymidten skal både betjene landets centraladministration og en række overordnede servicefunktioner, og den skal også fungere som overordnet center for byen og for Kommuneqarfik Sermersooq.

Centerstrukturen i Nuuk består ud over hovedcentret af to bydelscentre samt lokalcentre i de forskellige bydele. I korte træk kan centerstrukturen resumeres som følgende:

1. Nuuk Hovedcenter, der fungerer som det overordnede center for hele byen. Inden for hovedcentret findes Nuuk bymidte, der rummer hovedparten af centerfunktionerne i Nuuk og fungerer som bydelscenter i den gamle bydel
2. Nuussuaq Center, der fungerer som lokalcenter for bydelen Nuussuaq
3. Qinngorput Center, der fungerer som bydelscenter for bydelen Qinngorput
4. Kangillinnguit, der er lokalcenter for bykvarteret ved Kangillinnguit
5. Qernertunnguit, der er lokalcenter for bykvarteret ved Qernertunnguit
6. Sarfaarsuit, der er et fremtidigt lokalcenter for bykvarteret ved Sarfaarsuit Timaat
7. Qinngorput Syd, der er et fremtidigt lokalcenter for den sydlige del af bydelen Qinngorput
8. Siorarsiorfik Center, der skal fungere som bydelscenter for bydelen Siorarsiorfik
9. Siorarsiorfik Syd, der er et fremtidigt lokalcenter for den sydlige del af bydelen Siorarsiorfik

Det er Kommunalbestyrelsens mål, at den overordnede struktur med ét hovedcenter, to bydelscentre og lokalcentre i lokalområderne fastholdes og udvikles.

Centerstruktur

Rød: bydelscentre, orange: lokalcentre, åben orange cirkel: fremtidige lokalcentre

Trafikstruktur

Trafikkens udvikling i Nuuk har de senere år været drevet af en generel velstandsstigning, en positiv tilflytning og en kraftig byudvikling af byens forstæder. Det har betydet en kraftig stigning i antallet af køretøjer i bybilledet, ligesom der har været væsentlige stigninger i trafikmængden på byens vejnet. I dag er der knap 3.000 indregistrerede motorkøjer i Nuuk, og flere af de centrale vejstrækninger er belastet af en del trafik med begyndende kødannelse og dårligere bymiljø til følge.

Den stigende trafik på byens primære trafikvejnet stiller store krav til såvel udformningen som vedligeholdelsen af disse veje, og udfordringen de kommende år er fortsat at sikre, at byudviklingen i Nuuk understøttes af en tilsvarende udbygning og forstærkning af vejinfrastrukturen.

Åbningen af Nuuk Center og de spændende byfornyelsesinitiativer i midtbyen i øvrigt nødvendiggør et øget fokus på H.J. Rinksvej og Aqqusinersuaq.

De stigende trafikmængder på byens vejnet er samtidig med til at forstærke behovet for at fredeliggøre midtbyen i Nuuk, så midtbyen i højere grad planlægges på de bløde trafikanters præmisser.

En veludbygget infrastruktur er ligeledes afgørende for erhvervsudviklingen i Nuuk. Nye erhvervs- eller havnearealer, som eksempelvis den planlagte nye Atlantgodshavn på Qeqertat, skal understøttes af den nødvendige vejstruktur.

De stærkt stigende trafikmængder på byens vejnet nødvendiggør en skærpet opmærksomhed på trafiksikkerhedsfremmende tiltag i Nuuk.

Udbygning i Siorarsiorfik kommer til at lægge et yderligere pres på trafikken i midtbyen, og vil stiller ligeledes stille krav til udbygning af infrastrukturen.

Trafikstruktur: Rød: primærveje, stiplet: fremtidige primærveje

Stistruktur

Det er et højt prioriteret mål for Kommunalbestyrelsen at styrke forholdene for de gående og cyklende trafikanter i Nuuk, og byen har da også et udbygget og ganske velfungerende gang- og cykelstinet.

I den kommende planperiode vil arbejdet med at forbedre gang- og cykelstinet i Nuuk forstærkes. Fokus vil rette sig mod at sikre et sammenhængende gang- og cykelstinet i Nuuk ved målrettet at arbejde for at forbinde eksisterende stisystemer med hinanden.

I tillæg til at skabe et sammenhængende gang- og cykelstinet i Nuuk, vil arbejdet med at styrke eksisterende gang- og cykelstier i og omkring bymidten forstærkes. Imaneqs funktion som gågade styrkes, og forholdene for byens gående og cyklende trafikanter skal forbedres langs H.J. Rinksvej og Aqqusinersuaq.

I forbindelse med ny hovedstruktur for Nuuk planlægges der for etablering af en kyststi, dels som et rekreativt tilbud og dels som en vigtig del af infrastrukturen for bløde trafikanter. Kyststien forløber langs kysten og tilbyder på den måde en oplevelse af Nuuks varierede kystlinje. Det skal være muligt at færdes hele vejen langs kysten og på den måde kunne bevæge sig mellem de friholdte områder. Der planlægges for at der sikres areal til kyststien i de nye byområder.

Stistruktur

Grøn Struktur

Et "Kommuneplantillæg nr. 4 – Plan for byens rekreative områder" trådte i kraft i oktober 2010, og hermed blev der for første gang fremlagt en samlet plan for, hvordan Kommunalbestyrelsen kan forvalte Nuuks mange grønne åndehuller, så de bliver til størst mulig gavn for byens befolkning.

Planen opdeler de rekreative områder i Nuuk i tre forskellige områdetyper:

1. Friholdte områder
2. Områder til større rekreative anlæg
3. Byens opholdsrum, der knyttes sammen af landskabsstier, idrætsstier og byforløb

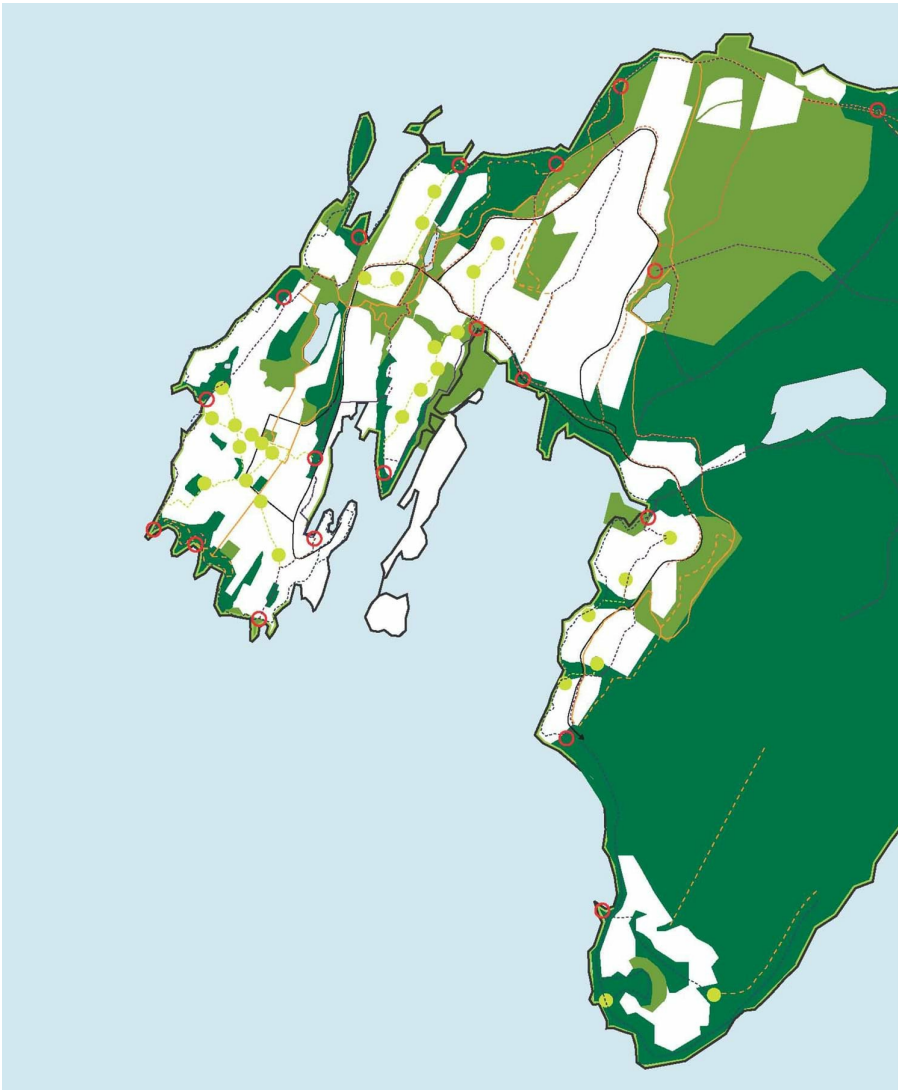
Som samlet plan for de grønne områder i Nuuk vil planens mere detaljerede anbefalinger løbende blive lagt til grund for det fremtidige kommuneplanarbejde.

Kommuneplantillæggets intentioner om at sikre et balanceret samspil mellem byen og naturen, så Nuuk kan profilere sig som en grøn og attraktiv hovedstad, ønskes fastholdt i den videre planlægning. Planens bestemmelser er derfor i alt væsentligt overført til nærværende kommuneplan.

Den vigtigste ændring i denne kommuneplan er introduktionen af princippet om, at vi, hvor det kan lade sig gøre, vil fremhæve oplevelsen af landskabet ved at sikre tilgængelig kyst og fjeld.

Det er sket dels ved, at bestemmelserne for kommuneplanens delområder langs hele kyststrækningen er justeret, så det sikres, at kysten friholdes for byggemuligheder, dels ved, at der lægges op til at etablere en sammenhængende kyststi. I løbet af planperioden vil kommunen udvikle en handlingsplan for den etapevise udbygning af det rekreative forløb langs kysten, herunder hvordan stien aktiveres/synliggøres, og hvordan den kommer til at binde byen bedre sammen i sammenhæng med øvrige stiforløb.

Udviklingen af Siorarsiorfik åbner op for rekreative muligheder i Kobbefjorden og aktiviteter som skiløb, ridning, trekking og mountainbiking mv. En forbindelse til Kobbefjorden vil åbne fjorden og baglandet op og gøre det langt mere tilgængeligt uden en båd. Samtidig vil det også muliggøre en fremtidig sammenhæng til bygden Kapisillit og Isfjorden.

Grøn struktur

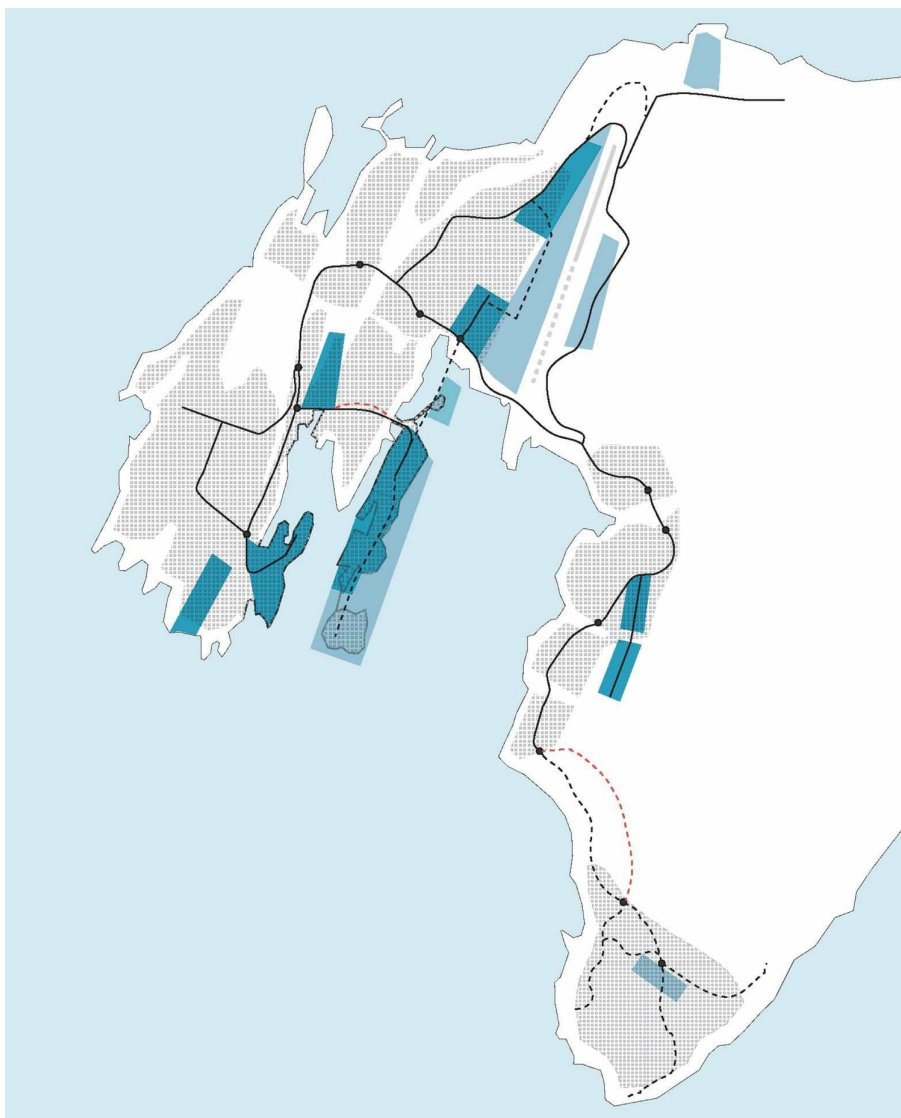
Erhvervsstruktur

Generelt arbejdes der med en tostrengt tilgang til udviklingen af erhvervsarealer i Nuuk:

Lettere erhverv i form af arealer til kontorformål, service og liberale erhverv koncentrerer primært i centrum, hvor synergieffekten og den interne tilgængelighed forventes at være størst. En stor del af behovet forventes dækket som en del af den udvikling, der foregår inden for fokusområderne i midtbyen.

Tungere erhverv i form af arealer til forsynings-, transport-, industri- og håndværksvirksomhed placeres i et samlet område med udgangspunkt i den nye Atlanthavn og de eksisterende erhvervsområder ved Pukuffik. Tilsammen udgør dette område, Erhvervsbåndet, et fokusområde i den kommende periode

I forbindelse med ny hovedstruktur for Nuuk er dele af erhvervsbåndet detailplanlagt og der udlagt nye erhvervsområder indenfor erhvervsbåndet og i Siorarsiorfik.

Erhvervsstruktur

Blå: nuværende erhvervsområder, lys blå: fremtidige erhvervsområder

Strategi

Kommunalbestyrelsen vil i den kommende planperiode:

- Arbejde for en udvikling af byen, der baserer sig dels på en langsigtet strategi for byvækst, dels på en strategi for fortætning i planperioden

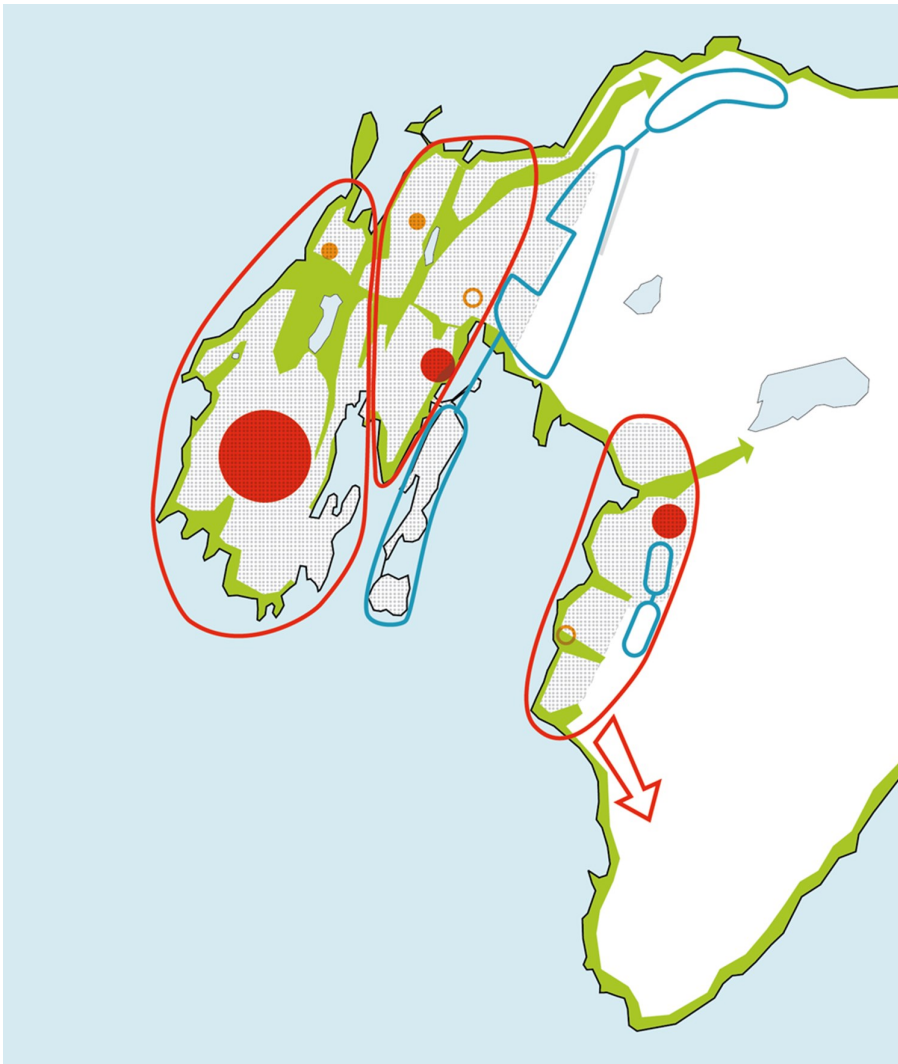
En robust og bæredygtig byudvikling

Den forventede byudvikling i Nuuk i den kommende periode skal ske på en måde, der er både robust og bæredygtig.

Med robust menes der, at byudviklingsstrategien er udformet på en måde, så den tager højde for eventuelle udefrakommende udviklinger og beslutninger i perioden. Her tænkes der først og fremmest på en beslutning om

ændret lufthavnsbetjening af byen og landet som sådan, men også på eventuelle udviklinger inden for råstofområdet, der kan føre til en øget erhvervmæssig og bosætningsmæssig aktivitet i Nuuk.

Med bæredygtig menes der, at byen også i fremtiden skal udformes på en måde, der styrker og udvikler de særlige kvaliteter ved Nuuk på en miljømæssigt og økonomisk hensigtsmæssig måde. Det betyder først og fremmest, at der i den kommende periode vil blive arbejdet med fortætning af den eksisterende by på en måde, der samtidig kan være et forbillede for den arktiske by- og bygningskultur. Det vil blandt andet sige, at behovene for boliger og erhvervsområder skal dækkes på en måde, hvor den grønne struktur i byen ikke forringes.

Hovedstrukturkort

Røde streger: bydele, røde cirkler: bycentre, orange cirkler: lokalcentre, orange åbne cirkler: fremtidige lokalcentre, blå streger: erhvervsarealer, grønne markeringer: friholdt landskab og grønne strøg

Byvækst

Kommunalbestyrelsen vil i den kommende planperiode:

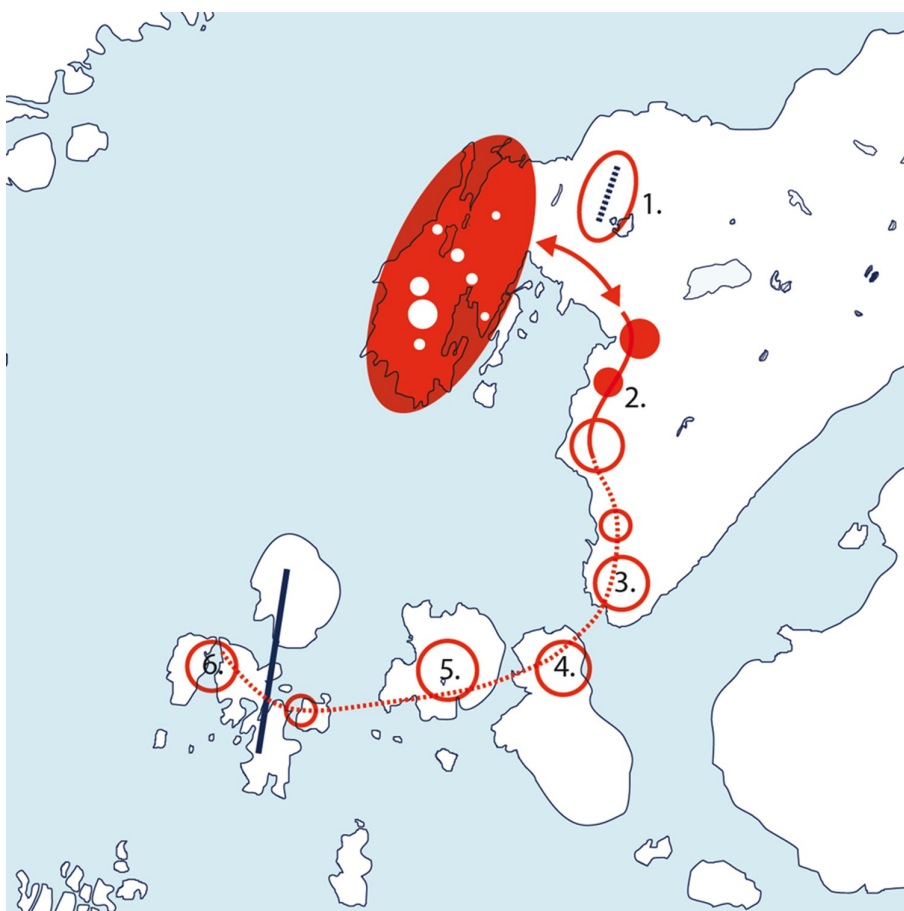
- Arbejde for en udbygning af lufthavnen til 1.199 meter på kort sigt

- Bidrage aktivt til at afklare en fremtidig lufthavnsbetjening af byen, der på lang sigt tager udgangspunkt i en placering af lufthavnen på øerne syd for Nuuk
- Afvente byudvikling, herunder etablering af infrastruktur, ved Siorarsiofik(3), indtil en beslutning om den fremtidige placering af lufthavnen er truffet

Lufthavnen og Siorarsiofik

Beslutningen om den fremtidige placering af lufthavnen bliver styrende for udviklingen af Nuuk på lang sigt: Bliver lufthavnen udvidet på den nuværende placering? Bliver den flyttet til øerne syd for byen? Eller vil der være tale om en kombination af de to løsninger? Kommunalbestyrelsen vil på lang sigt arbejde for en placering af lufthavnen på øerne syd for Nuuk og på kort sigt arbejde for en udvidelse af den eksisterende lufthavn til 1.199 meter.

En langsigtet flytning af lufthavnen til øerne mod syd vil indebære, at store områder i nærheden af den eksisterende by kan blive frigivet til byudvikling. Såfremt lufthavnen forbliver på den nuværende placering, vil den langsigtede byudvikling sandsynligvis skulle ske ved en ekspansion mod Siorarsiofik. I begge tilfælde vil der skulle etableres vejadgang til Siorarsiofik, men i begge tilfælde vil Nuuk være bedst tjent med at udskyde en beslutning om vejbetjening og byudvikling på Siorarsiofik tidligst til næste kommuneplanperiode for at sikre, at både investering og udformning sker på en måde, der er hensigtsmæssig for kommunen.

Bæredygtig byudvikling

Der arbejdes for en fortætning i Nuuk by, og i takt med udviklingen fra Qinngorput og mod syd udvikles byen denne vej som en 'båndby'.

Byvækstområder og mulige byvækstområder: 1: lufthavnen, 2: Qinngorput, 3: Siorarsiofik, 4: Aqissersiofik, 5:

Tartunnguaq, 6: Ikarissat

Områder, der er udpeget til byvækst efter denne kommuneplanperiode

Fokusområder i midtbyen

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for fortætning af den eksisterende by. Følgende fokusområder i midtbyen er udpeget:

1. Imaneq

2. Helhedsplan for Tujuuk og Blok P-området
3. Aqqaluks Park

Grønlands midtby

I den seneste planperiode er en stribe væsentlige projekter igangsat i Nuuks centrum. Der er arbejdet meget med Tujuuk og området omkring blok P, og der er stor fokus på at øge byrums kvaliteten langs Imaneq. I den kommende periode vil det samlede midtbyområde fortsat være et fokusområde, hvor byliv, koncentration og skala – ikke mindst omkring den centrale historiske akse fra Kolonihavnen til Spindlers Bakke – er vigtige temaer på den byarkitektoniske dagsorden.

Midtbyen med de tre fokusområder: 1. Imaneq; 2. Helhedsplan for Tujuuk og Blok P-området; 3. Aqqaluks Park. Pilene viser udsigtsakser, der skal bevares i en fremtidig byudvikling. Den røde streg viser den historiske akse fra Kolonihavnen

til Atlanthavnen.

Fortætning

Fortætning som bærende princip

Beslutningen om at afvente en byudvikling på Siorarsiofik aktualiserer beslutningen om at satse på fortætning som grundlag for en bæredygtig byudvikling i de kommende år. I den kommende periode skal de eksisterende byområder – særligt i Qinngorput – udbygges, men der er også behov for at fortætte arealer i Nuuk og Nuussuaq. Denne udvikling er allerede igangsat med bymidteplanlægningen "Midt i verden // Midt i Nuuk"(Tuujuk-og Blok P området) og vil fortsætte.

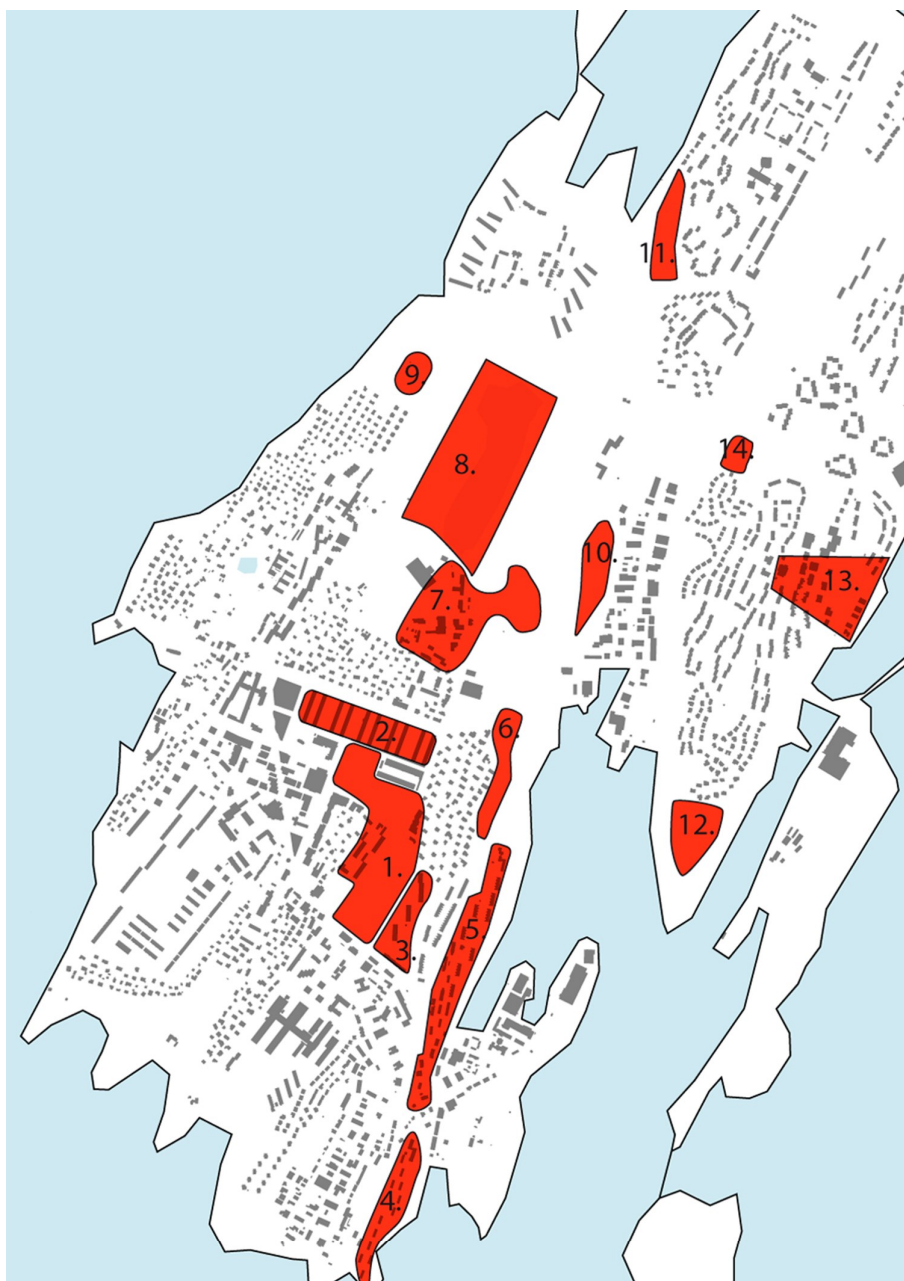
Udbygning af eksisterende boligområder

Størstedelen af boligudviklingen i planperioden vil foregå inden for de definerede fokusområder. Herudover er de væsentligste muligheder for udbygning af eksisterende boligområder placeret i Nuussuaq og Quassussuup Tungaa. Der er kun udlagt få områder til fortætning i denne kommuneplan, men der vil være behov for udpegning af yderligere fortætningsmuligheder i fremtidig planlægning.

De vigtigste fortætningsmuligheder er:

1. Tuujuk-og Blok P området
2. Omdannelse af Blok 1-10
3. Millionærbarakkerne
4. Kujallerpaat
5. Innavinnguaq
6. Udbygning ved Quassunnguaq
7. Inussussuaq
8. Omdannelse af Vandsøområdet
9. Teleområdet
10. Udbygning af Issortafik
11. Udbygning af Qasigiannuguit (nuværende bådoplag)
12. Udbygning af Nigerleq Syd
13. Nuussuaqs Hjerte
14. Udbygning af Manngua

Desuden vil der løbende blive arbejdet med enkeltprojekter, der bidrager til fortætningen uden at kompromittere den grønne struktur.

Fortætningsområder

1: Tuujuk-og Blok P området, 2: Omdannelse af Blok 1-10, 3: Millionærbarakkerne, 4: Kujallerpaat, 5: Innavinguaq, 6: Udbygning ved Quassunnguaq, 7: Inussussuaq, 8: Omdannelse af Vandsøområdet, 9: Teleområdet, 10: Udbygning af Issortafik, 11: Udbygning af Qasigiannguit (nuværende bådoplag), 12: Udbygning af Nigerleq Syd, 13.: Nuussuaqs Hjerter, 14: Udbygning af Manngua

Imaneq

By- og Boligudviklingsafdelingen har udarbejdet en designmanual for Imaneq, byens gågade.

Imaneq Designmanual 2011+ er et designværktøj, som skal styre de fremtidige designprocessor for gågaden. Målet med designmanualen er at styrke oplevelsen af byens identitet gennem et design mæssigt løft af byens gader og

pladser. Der skal skabes et byarkitektonisk kendetegn, der fremhæver Nuuks kvaliteter både historisk og kulturelt og som en hovedstad.

Området er opdelt i etaper, og ideen er, at Kommuneqarfik Sermersooqs By- og Boligudviklingsafdeling skal fungere som projektleder for etaperne i tæt samarbejde med eksterne arkitekter, erhvervsdrivende og kunstnere, som er aktører i de forskellige etaper. Projektet er omfattende og vil strække sig over en årrække.

Materialet redegør for:

- Det samlede koncept
- Foretrukne materialer og principper for overgange mellem materialer
- Etapeinddelingen af hele Imaneq
- Referencer
- Forudsætninger fra den hidtidige kommuneplanlægning og en borgerinddragelseproces i juni 2010 på Imaneq

Imaneq designmanual 2011+: imaneq_designmanual_dkkal.pdf

Imaneq: Etape 1: Selvstyret og Nuuk Center, Etape 2: Katuaq, Etape 3: Kateritarfik Amisut, Etape 4: Umiartortup / Naapittarfik Aqq, Etape 5: Grønlandsbanken Syd, Etape 6: Telepost, Etape 7: Katersortarfik

Tujuuk og Blok P

Midt i Verden // Midt i Nuuk er en helhedsplan for områderne ved Tujuuk og Blok P. Den er udarbejdet ud fra et ønske om at bibringe Grønlands hovedstad og dens borgere nye udviklingsmuligheder. Byer er grundlæggende skabt for mennesker, og byens væsentligste rolle er at skabe grobund for et fællesskab, der kan generere trivsel og vækst.

Helhedsplanen udforsker derfor, hvordan Nuuk kan blive et endnu bedre sted at være, arbejde og bo. Planen forsøger

at stille og besvare de rette spørgsmål, der kræves for at opnå dette. Hvilken rolle bydelen vil kunne spille i Nuuks generelle udvikling, og hvad området skal kunne tilbyde byen og byens borgere – som helhed?

Helhedsplanen er lavet i løbende dialog med beboere og interessegrupper og tager udgangspunkt i en politisk målsætning om, at området skal udvikles med et særligt fokus på det fysiske og menneskelige miljø og på ressourcebesparende byggeri.

På baggrund af helhedsplanen er der udarbejdet en strukturplan for området. Strukturplanen fokuserer på landskab og uderum som det element, der kan strukturere en etapevis udbygning af området. Strukturplanen indeholder en landskabsskitse, en række energi- og miljømål for udbygningen af området, samt en plan for udearealerne.

Strukturplan // Tuujuk og Blok P: strukturplan_tuujukogblokp_dk_kal.pdf

Illustration fra *Midt i Verden / Midt i Nuuk*

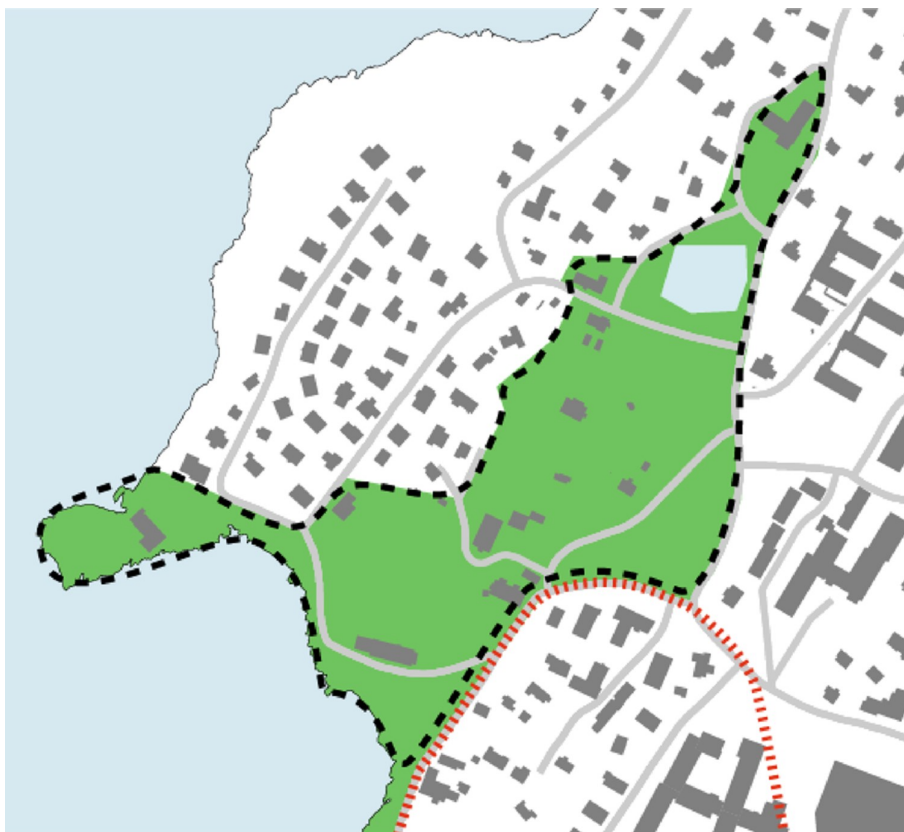
Aqqaluks Park

Kommunen vil i den kommende periode arbejde med at udvikle Aqqaluks Plads som grønt åndehul. Pladsen er et vigtig kulturelt bindeled mellem Imaneq og Kolonihavnen, et vigtigt led mellem uddannelses-, kulturelle og administrative funktioner, og samtidig vigtigt også som udgangspunkt for sports- og fritidsaktiviteter. Mange forskellige grupper af mennesker bruger pladsen på forskellige tidspunkter af dagen og på forskellige tidspunkter af året.

En fornyelse og omdannelse af pladsen til en park vil være til stor glæde for både byens borgere og turister. Udviklingen af parken skal desuden ses i sammenhæng med de igangværende bestræbelser på at udvikle Imaneq som gågade og med henblik på at etablere en sammenhæng mellem bycentret og den historiske del af Nuuk omkring Kolonihavnen.

Pladsen er i dag et virvar af stier, veje og uafsluttede forløb. For at udvikle pladsen til et sted, hvor man har lyst til at opholde sig snarere end at gå eller køre igennem, er det nødvendigt at gennemtænke pladsens brug og udvikle nye opholds- og aktivitetsmuligheder. Det er samtidig vigtigt at indrette den nye park, så de mange anvendelser fortsat kan finde sted. Parken vil derfor blive udviklet i et samarbejde med relevante interessenter.

Blandt de emner, der skal tages hånd om, er beliggenhed og udformning af opholdsarealer, stier og veje, beplantning og belysning, broer, grøfter, opsætning af bænke og muligheder for indretning af eventuel skøjtebane og vandkunst.

Aqqaluks Park. Den stiplede linje viser området, der på sigt skal omdannes til byens kulturelle park.

Andre fokusområder

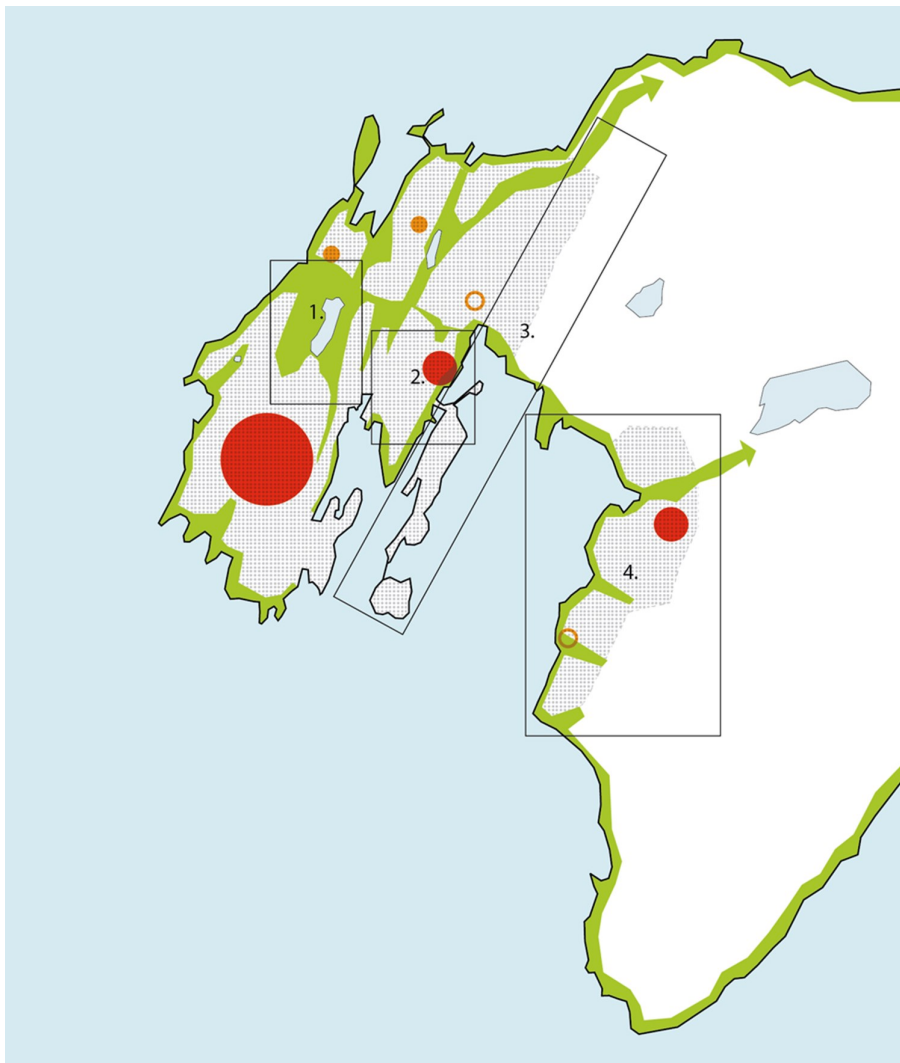
Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for fortætning af den eksisterende by. Følgende fokusområder er udpeget:

1. Vandsøområdet – er afhængigt af en udfasning af det eksisterende vandreservoir
2. Nuussuaqs 'hjerter' – er afhængigt af en forbedret infrastruktur til Qeqertat
3. Erhvervsbåndet
4. Qinngorput – er allerede i gang
5. Kyststien – realiseres i etaper

I den kommende periode vil arbejdet fortsætte med Qinngorput. Udvidelsen af Atlanthavnen på Qeqertat er første

prioritet, da de trafikale beslutninger knyttet til denne udvidelse er omdrejningspunktet for en udvikling både af Nuussuaq og af et sammenhængende erhvervsområde til tungt erhverv.

På lidt længere sigt arbejdes der med vandsøområdet.

De fire fokusområder uden for midtbyen: 1. Vandsøområdet, 2. Nuussuaqs Hjerte, 3. Erhvervsbåndet, 4. Qinngorput. Den grønne farve markerer kyststien, de røde cirkler markerer bydelscentrene, de orange cirkler er lokalcentre, mens den orange ring markerer et fremtidigt lokalcenter.

Vandsøområdet

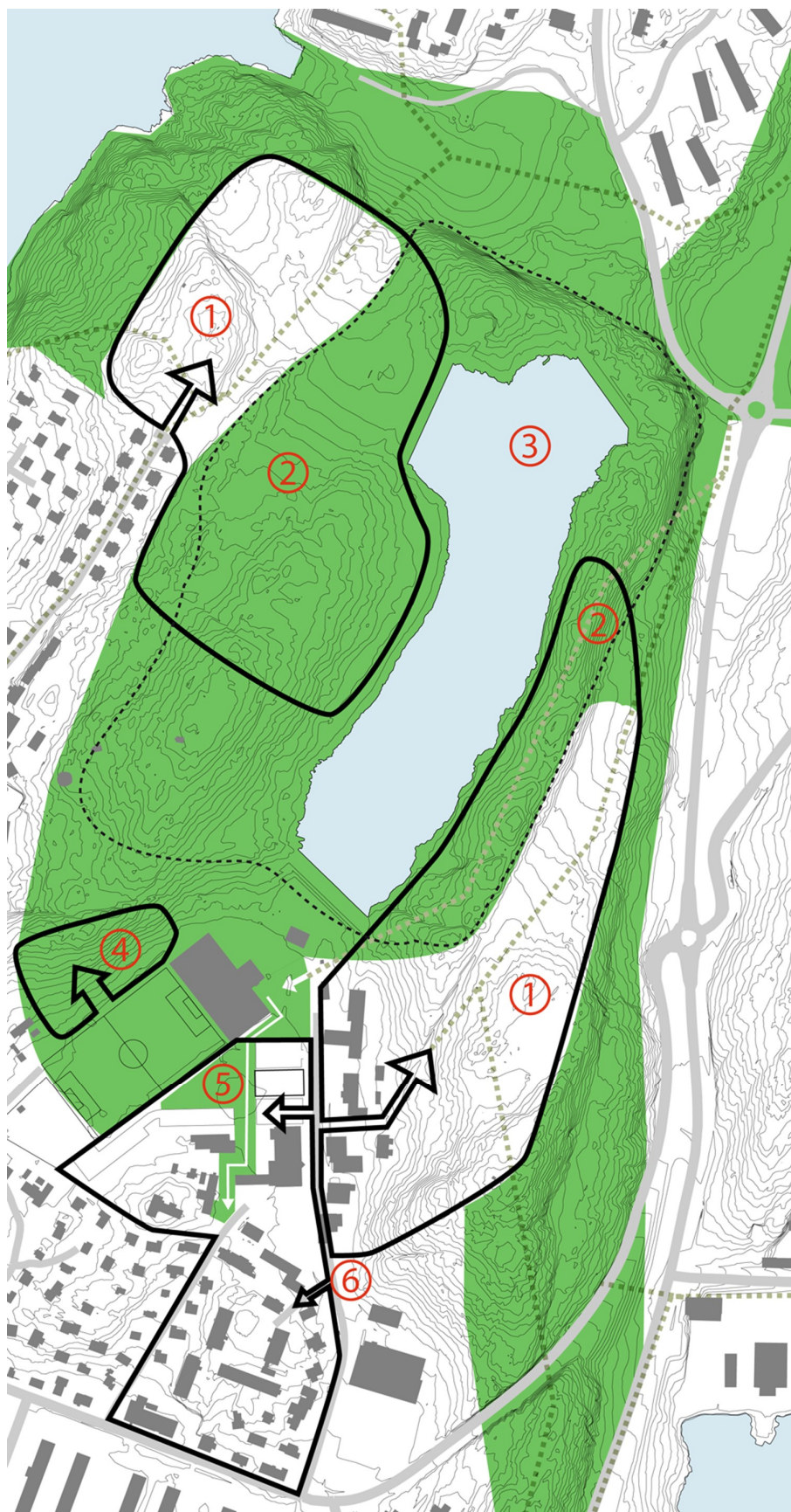
Omkring vandsøen er der mulighed for udvikling af et antal mindre boligkvarterer, der tilsammen kan udgøre et nyt, attraktivt boligområde i nærheden af centrum. En forudsætning for at udvikle området er, at vandsøens nuværende funktion som en del af Nuuks vandforsyning sløjfes.

Området spiller en nøglerolle i Nuuks grønne/rekreative struktur. Blandt andet er der forskellige projekter omkring Inussivik på tegnebordet, herunder stiforbindelser til midtbyen og til seminarieområdet/Kolonihavnen. Der er derfor

behov for en helhedsplan, der kan koordinere alle de forskellige projekter, der er i spil i området, og som kan sikre, at det grønne/rekreative netværk ikke bliver ødelagt. Nøgleordene i den forbindelse er fortætning med kvalitet.

Området kan overordnet set opdeles i to boligområder, der kan trafikbetjenes dels fra C.E. Jansensvej, dels fra Kissarneqqortuunnguaq. Hvert af disse to boligområder kan igen underinddeles, idet en del af områderne ligger uden for spærrezonen omkring vandsøen, mens en del af områderne ligger inden for spærrezonen. En del af udviklingen i området er derfor afhængigt af vandsøens nedlæggelse som vandreservoir, der efter de nuværende planer sker omkring 2020.

Efter vandreservoirets nedlæggelse vil området omkring vandsøen desuden kunne udvikles som et bynært rekreativt område, og det skal sikres, at udbygningen af området med boliger ikke forringer området's potentiale for at kunne indgå i den grønne struktur som et af byens grønne opholdsrum.

1: byudviklingsområder, 2: byudviklingsområder efter 2020, hvor vandsøområdet nedlægges som vandreservoir, 3: vandsøen – udvikling til bynært rekreativt område efter 2020, 4: udnyttelse af klippe til tribune, 5: stiforløb fra Inussivik til Børnehjemsvej, 6: udretning af Kissarneqqortuunnguaq, stiplede linje: spærrezone indtil 2020, hvor vandsøområdet nedlægges som vandreservoir

Nuussuaqs Hjerter

I den kommende planperiode vil der være fokus på at udvikle Nuussuaq som en moderne bydel med tidssvarende boliger, uderum og service. En central del af denne udvikling vil være revitaliseringen af området omkring lystbådehavnen og fællesområdet omkring Pisiffik – med rekreative og kommercielle aktiviteter, byliv og ophold. Relationen mellem Nuussuaq og lystbådehavnen skal styrkes, og de mulige synergieffekter skal udnyttes.

En udvikling af området er afhængig af nogle infrastrukturelle forudsætninger. Der vil være behov for at nedrosle eller helt sløjfe vejforbindelsen mellem fællesområdet og havnen (Sorlaat). En forudsætning herfor er, at der etableres en bro/dæmning fra Admiralitetsøerne til Borgmester Anniitap Aqquerna, så den tunge trafik ledes uden om Nuussuaq.

Der er allerede behov for at iværksætte en proces med henblik på at revitalisere en større del af den offentligt ejede boligmasse i Nuussuaq som en del af planen. Revitaliseringen vil ske med fokus på bygningernes tilstand, livet mellem husene og en boligsocial indsats.

Desuden vil der blive arbejdet med muligheden for en udvidelse af lystbådehavnen (Iggiaa), en eventuel ny marina i centerområdet og en friholdelse af et område ved svømmehallen.

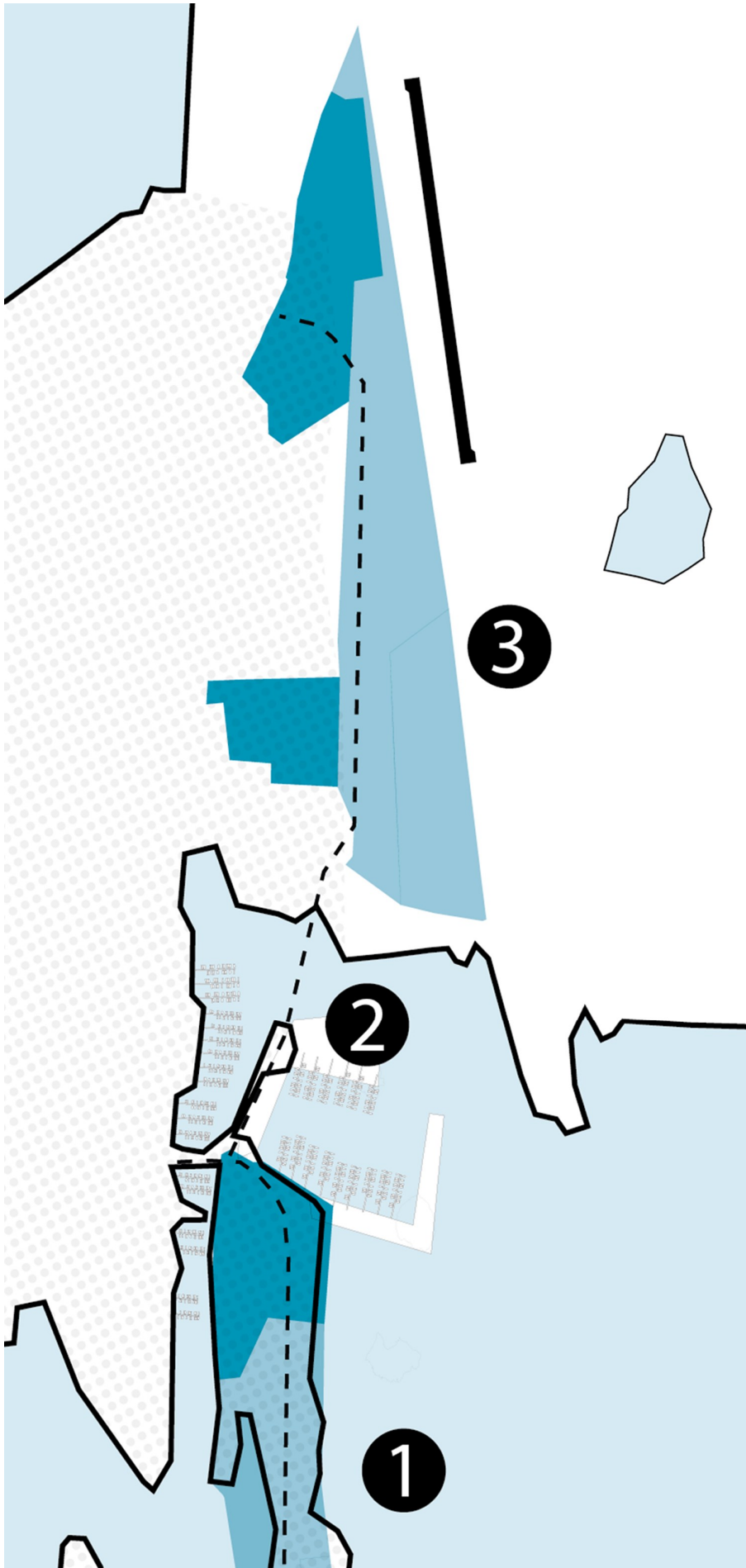

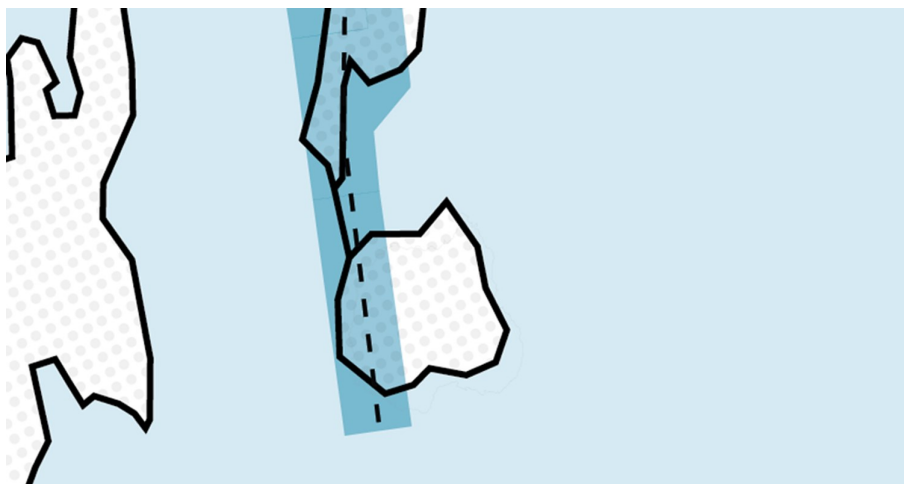
Nuussuaqs hjerte. Orange markering: nyt centerområde, blå markering: område i Nuussuaq, der kan revitaliseres, 1: udvidelse af Iggiaa, 2: ny marina i centerområdet, 3: friholdelse af område ved Malik Svømmehal

Erhvervsbåndet

Nuuk har rollen som det ubestridte erhvervmæssige omdrejningspunkt for Grønland. Det gælder i særdeleshed tungere erhverv knyttet til transport, fremstilling og håndværk. For at understøtte og forbedre Nuuks rolle i forhold til disse brancher vil der i perioden blive arbejdet på at etablere et logistisk og erhvervmæssigt knudepunkt med udgangspunkt i den nye erhvervshavn på Qeqertat og de eksisterende erhvervsområder ved Pukuffik.

Området – erhvervsbåndet – vil herefter bestå af den nye erhvervshavn på Qeqertat, det nye forbrændingsanlæg samt et udvidet erhvervsområde omkring Pukuffik. Det er i den forbindelse afgørende, at infrastrukturen i det nye samlede erhvervsområde opgraderes, så den erhvervmæssige trafik internt i området fra havn til erhverv kan foregå optimalt. Derfor vil der blive arbejdet på at etablere en bro fra Qeqertanut til Sarfaarsuit, og der vil blive arbejdet på en ny forbindelse gennem erhvervsområdet. For at forbedre trafikken fra hjem til arbejdsplads vil tunnelen ved Sarfannguit blive udvidet.

Erhvervsbånd

- 1: Den nye atlanthavn samt nye havnerelaterede erhvervsområder
- 2: Etablering af ny bro/dæmning samt udvidelse af Iggia
- 3: Udvidelse af eksisterende erhvervsområde

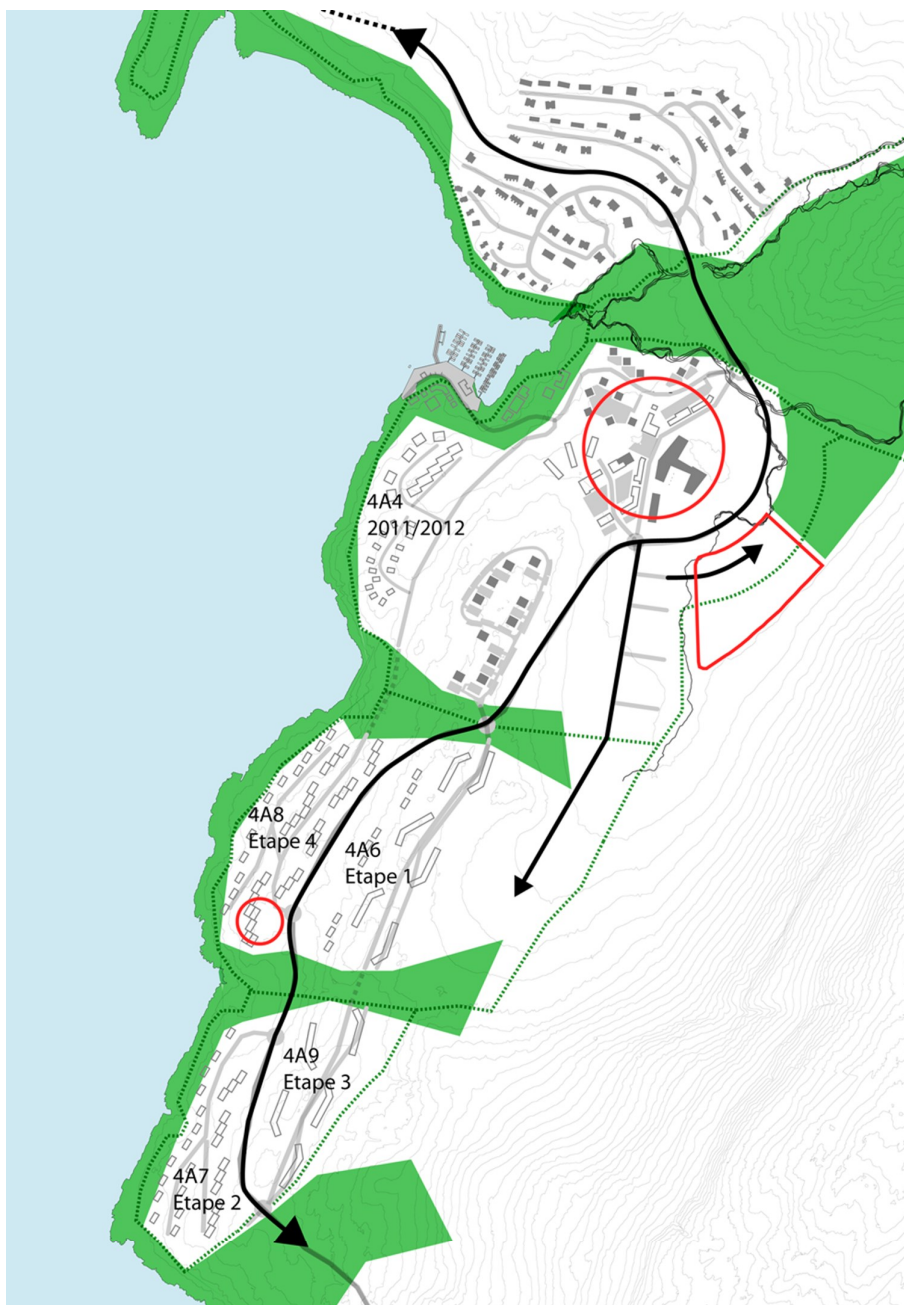
Qinngorput

Udbygningen af Qinngorput - Nuuks nyeste bydel - har nu allerede været i gang i en årrække. De første etaper af udbygningen var baseret på en arkitektkonkurrence afholdt i 2000, og i løbet af de sidste par år er de første etaper syd for naturhavnen blevet realiseret. I dag er grundlaget for en ny velfungerende bydel etableret. Der er opført en række boliger, der er åbnet en ny skole, og butikkerne begynder at komme til området.

Der vil fortsat være fokus på at udvikle Qinngorput som Nuuks nyeste sammenhængende bydel og som den eneste udvidelse af byen i perioden. I den kommende periode vil bydelen blive udbygget i en række etaper omkring den nye vej mod syd, der er under etablering. Den fortsatte udbygning af områderne syd for naturhavnen bygger på at bevare og understrege områdets landskabskarakter i en vekslen mellem samlede bebyggelser og friholdt landskab. Stier i det friholdte landskab vil være med til at binde området sammen. De samlede bebyggelser vil blive opført med forholdsvis stor tæthed og med en varierende etagehøjde på mellem to og seks etager.

Der er fortsat stor efterspørgsel efter bådoplagingspladser i byen, og sletten mellem den nye skole og fjeldet er særdeles anvendelig til dette formål. Derfor vil der i perioden blive arbejdet med en stor sammenhængende bådoplagingsplads på dette sted, hvor både kan transporteres til naturhavnen, der i fremtiden udvikles til en lystbådehavn.

Bydelen forventes at være fuldt udbygget omkring 2017, hvor boligområderne vil strække sig helt frem til det sydlige næs. På dette tidspunkt vil der i henhold til den overordnede byudviklingsstrategi skulle træffes en beslutning om, hvorvidt vejen skal fortsættes som en halvtunnel frem til Siorarsiofik.

Qinngorput: Rød ramme: centerområde, mørk grå signatur: opførte bygninger, sort ramme: uopførte bygninger, stiplede rød ramme: forslag til fjeldhal og bådoplag

4A6 – Etape 1: 2013-2014

4A7 – Etape 2: 2014-2015

4A9 – Etape 3: 2015-2016

4A8 – Etape 4: 2016-2017

Kyststien

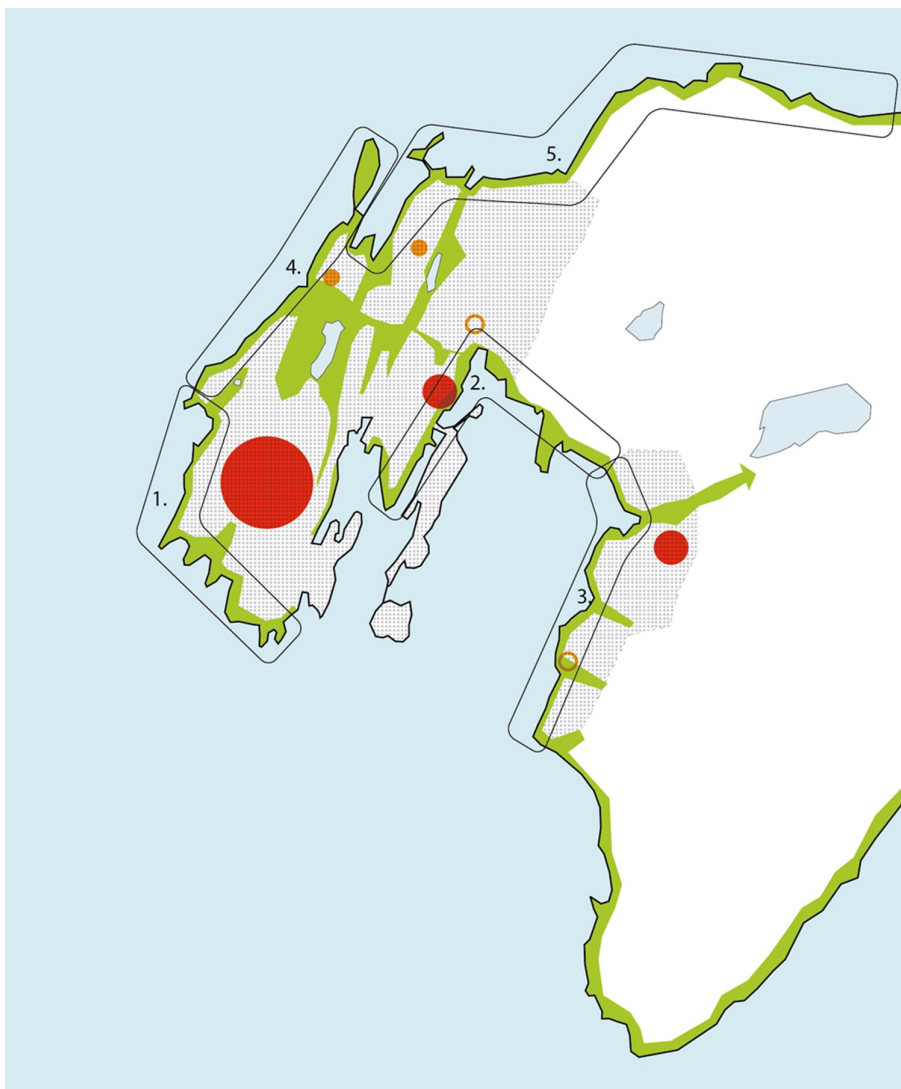
Kyststien forløber langs kysten og tilbyder på den måde en oplevelse af Nuuks varierede kystlinje, vandets vekslende udseende og kig på tværs af vandet til landområderne rundt om Nuuk. Det er hensigten, at Nuuks borgere og gæster

skal kunne færdes hele vejen langs kysten og på den måde kunne bevæge sig mellem de friholdte områder.

Forløbet langs kysten vil dog nødvendigvis blive afbrudt på enkelte strækninger, hvor bebyggelse tæt på kysten eller havneaktivitet med tilhørende afspærrede områder forhindrer færdslen. Andre steder, hvor det er terrænet, der i dag forhindrer færdslen, er det planens hensigt, at gangbroer eller terrænreguleringer skal øge tilgængeligheden.

Kyststien vil åbne store muligheder for fritidsaktiviteter og sightseeing.

Stien vil blive realiseret i flere etaper, eller efterhånden som behovet viser sig.

Kyststiens etaper

Kapisillit

Hovedstruktur

I januar 2015 boede der 65 indbyggere i Kapisillit. Bygden har gennem årene oplevet et markant fald i befolkningen fra 97 personer i 2003. Blandt disse er der relativt få småbørn og unge i den erhvervsaktive alder. Bygden huser således få unge familier og relativt mange ældre.

Boligområder

Byen oplever en udvikling, hvor fastboende flytter væk – primært til Nuuk – og boligerne skifter funktion til fritidshuse. På baggrund af befolkningsudviklingen i bygden har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Kapisillit.

Erhvervsområder

Som i Qeqertarsuatsiaat har erhvervsgrundlaget tidligere været torskefiskeri og fangst, men også her har tilbagegangen haft konsekvenser med bl.a. lukning af fiskeristationen.

Der er et ønske om at udvikle Kapisillit som turistdestination. Det foreslås udviklet ved at etablere et nyt husflidsværksted tæt på midtbyen på ca. 150 m² til brug for de 5-10 kunsthåndværkere, der i øjeblikket er i bygden. Der findes allerede i dag en skindsystue i bygden. Det er tanken, at værkstedet skal åbnes for besøgende og herved skabe en direkte relation mellem producent og kunder, hvor turisten både kan få muligheden for at prøve at lave sin egen kunst og se kunstnerne i arbejde. Det er målet, at projektet skal kunne tiltrække både turister og kunsthåndværkere til stedet.

Der er desuden en indhandlingsfabrik i byen. Havnekajen ønskes udvidet med 2 meter, så der er tilstrækkelig med plads til både produktion og øvrige initiativer på kajen.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Bygden besejles en gang ugentligt fra Nuuk i perioden maj - januar.

For at sikre bedre transportmuligheder er der reserveret areal til en eventuel ny heliport, dog uden at der er aktuelle planer om anlæg.

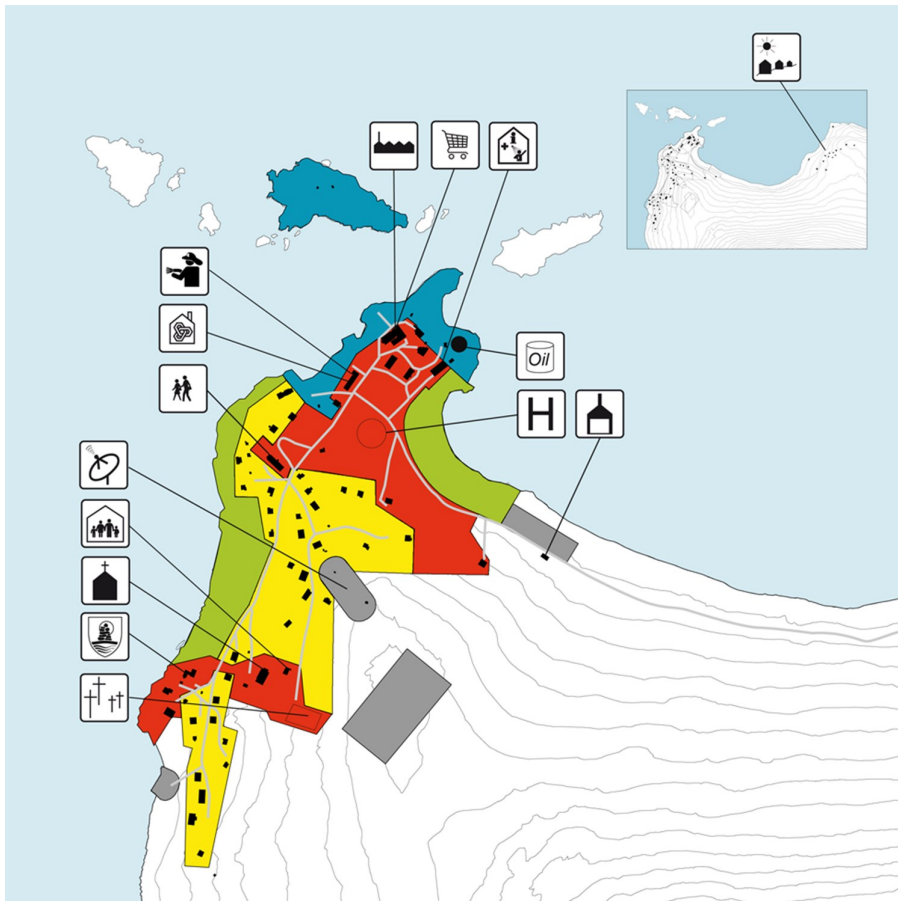
Bevaringsinteresser

Den overvejende boligtype i Kapisillit er enfamiliehuse. For at tilgodese bevaringsinteresserne er der fastlagt bestemmelser om, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives, og at der skal tages hensyn til bygningernes oprindelige arkitektur og konstruktion.

Friarealer og rekreative arealer

Mod øst ca. 1 km fra Kapisillit ligger Nuussuaq, der er et areal med fritidshuse. I Frilandsplan nr. 2, Hytter i Nuup Kommunea, fastholdes arealet til fritidsområde uden mulighed for helårsbeboelse.

Der vil i planperioden være fokus på at udarbejde en samlet plan, der tager stilling til de rekreative arealer, friarealer og fritidshuse. Den vil også tage stilling til en snescooterforbindelse fra Nuuk til Kapisillit, der samtidig vil kunne fungere som vandrerute med shelters langs ruten.

Kapisillit hovedstruktur

Qeqertarsuatsiaat

Hovedstruktur

I starten af januar 2015 var der 200 fastboende i bygden. Der har siden 2000 været et markant fald i befolkningen inden for alle aldersgrupper på nær gruppen 65+, hvor der har været stilstand.

Boligområder

Der forventes at blive en stigende efterspørgsel efter andre boligtyper såsom ældrevenlige boliger, og der er et ønske om at bygge boliger i to etager i Qeqertarsuatsiaat.

Boligmassen består af 110 boliger, hvoraf fem står tomme, svarende til 5%. Der er udlagt et nyt boligområde syd for bygden, som først tages i brug, når de eksisterende boligområder er fuldt udbygget. Det nye boligområde fastholdes i denne kommuneplan.

Erhvervsområder

Erhvervsgrundlaget i Qeqertarsuatsiaat har traditionelt været torskefiskeri og fangst. Fiskeriet i farvandet i området var tidligere af betydeligt omfang og skabte baggrund for væsentlige investeringer i produktionsanlæg, kajanlæg og øvrige investeringer i bygden.

Der er indhandling af sælskind i bygden. Desuden forarbejdes skindene til efterfølgende garvning. Selve garvningen foregår dog andetsteds. Fællesværkstedet er udvidet.

Det er Kommunalbestyrelsens opfattelse, at de primære muligheder for at forbedre beskæftigelsen i Qeqertarsuatsiaat knytter sig til fiskeriet eller en udvikling af alternative landbaserede erhverv såsom husflid og smykkestensproduktion. Desuden kan der være mulighed for opstart af rubinudvinding i nærheden af bygden, der i så fald vil kunne beskæftige op mod 80 personer.

Fællesområder

I Qeqertarsuatsiaat findes der skole, bibliotek, børneinstitution, kirke, sygeplejestation, posthus, brandstation, elværk, filialkontor, ældrekollektiv m.m.

Bygdens skoleelever tilbydes undervisning til og med 9. klasse. 10.-12. klasseelever tilbydes undervisning i Nuuk. Der er mulighed for skolepasning på skolen for børn i 1.-5. klasse. Der er bibliotek på skolen. Skolen (B-158) har brug for en ombygning af køkkenfaciliteterne og for en udvidelse med en minihal.

Der findes en børneinstitution og et ældrekollektiv i bygden.

De unge har fritidsklub i forsamlingshuset. Forsamlingshuset har imidlertid lukket om sommeren, og der er derfor behov for nye, selvstændige klublokaler, hvor børn og unge kan samles hele året. Kommunalbestyrelsen er opmærksom på ønskerne om forbedring af rammerne for fritidsaktiviteter, og der vil i planperioden blive arbejdet med en udvidelse af forsamlingshuset eller opførelse af en ny minihal som supplement til forsamlingshuset.

Der er etableret en lysløjpe til langrendsskiløb rundt om søen, fodboldbanen, dumpen og kirkegården.

Bevaringsinteresser

For at tilgodese bevaringsinteresserne er der fastlagt bestemmelser om, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives, og at der skal tages hensyn til bygningernes oprindelige arkitektur og konstruktion.

Trafik, teknik- og miljøforhold

For at sikre bedre transportmuligheder er der reserveret areal til en eventuel ny heliport, dog uden at der er aktuelle planer om anlæg inden for denne kommuneplanperiode.

Bygden besejles en gang ugentligt, men der er i dag ikke regelmæssig beflyvning af Qeqertarsuatsiaat.

Qeqertarsuatsiaat råder over et oliebaseret elværk med tilhørende tankanlæg.

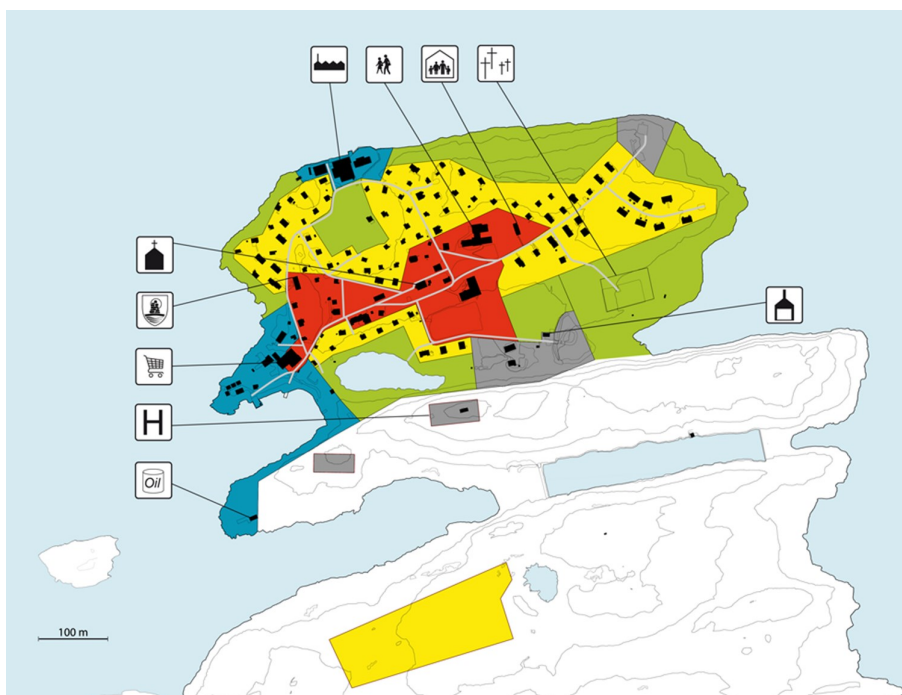
Varmeforsyning sker overvejende ved individuelle oliefyr i forbindelse med de enkelte boliger. Fabrikken og to indkvarteringer ejet af kommunen forsynes dog med spildvarme fra elværket kombineret med et oliefyr på elværket til de perioder, hvor spildvarmen ikke er tilstrækkelig.

Vandforsyningen i Qeqertarsuatsiaat er baseret på helårsvand fra et vandreservoir umiddelbart syd for bygden. Vandreservoirer tilføres vand fra en sø længere mod syd, og fra et hydroforhus pumpes vand i en elfrostsikret råvandsledning til et vandværk (tidligere taphus), som forsyner bygden gennem en ringforbindelse til syv taphuse.

Senere udbygninger af vandforsyningen vil udgå fra det eksisterende vanddistributionsnet. Institutioner, produktionsanlægget og enkelte andre forbrugere er direkte tilsluttet vandforsyningen. Der er fastlagt spærrezone om vandreservoiret.

Der er etableret renovationsordning til dag- og natrenovation. Dagrenovationen afbrændes i bygdeforbrændingsanlægget ved lossepladsen og fungerer tilfredsstillende. Der er begrænset kapacitet på lossepladsen til ikke brændbart affald som slagger, jernskrot mv. Jernskrot transporteres til Nuuk til deponering på jerndumpen.

Natrenovation indsamles og ledes i havet fra rampe i den nordøstlige del af bygden. Af bygdens ca. 100 beboede huse har 90 indlagt trykvand, mens kun 14 har etableret slamtank.

Qeqertarsuatsiaat hovedstruktur

Paamiut

Paamiut udgør sammen med Arsukfjorden (bestående af Arsuk, Ivittuut og Grønnedal området) en samlet geografi på den sydlige vestkyst. Paamiut har i 2015 omkring 1.500 indbyggere, Arsuk har 95, mens både Ivittuut og Grønnedal er fraflyttet i perioden, idet basen flyttes til Nuuk. Arsuk ligger 115 kilometer syd for Paamiut, mens de fraflyttede lokaliteter ligger inde i Arsukfjorden, 15-20 kilometer fra Arsuk.

Paamiut og Arsuk har begge et faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord, hvorfor geografien i varierende grad kan forstås som uafhængig af Nuuk. For området som helhed vil det i perioden handle om at genfinde en identitet i den nye kommune.

Paamiut har i særdeleshed en udfordring i at fastholde sit befolkningstal, og det skal indgå i den videre planlægning og diskussion, hvordan fraflytningen kan mindskes. Befolkningstallet toppede i midten af firserne og er siden faldet jævnt.

Paamiut er en by, hvor der er udfordringer, men også hvor der slås lovende takter an, og hvor der er oplagte udviklingspotentialer inden for både erhverv og turisme.

Den planlægningsmæssige udvikling af byen vil tage udgangspunkt i en kombination af:

- Bevaring af den historiske bymidte
- Sanering og revitalisering af de centrale dele af byen
- Fokus på de udviklingsmuligheder, der eksempelvis kan opdyrkes i forhold til offshoreaktiviteter

Arsuk og Arsukfjorden med Ivittuut og Grønnedal er under forandring, idet basen er fraflyttet. Fjordens primære udviklingspotentiale ligger i en turisme, der betragter hele fjordsystemet med fraflyttede lokaliteter som en samlet attraktion med Arsuk som udgangspunkt. Samtidig skal der ske en afklaring af de fraflyttede lokaliteter i forhold til, hvilken status de skal have i fremtiden.

□

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Konsolidering og nye muligheder

Paamiuts befolkningstal toppede i midten af 1980'erne og er siden faldet jævnt. I dag bor der omkring 1.600 indbyggere i byen. Byen har særligt i de sidste ti år haft et kraftigt faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord. Samlet set er udfordringerne at genvinde en ny balance, at genfinde stoltheden og identiteten og at forberede byen på eventuelle nye muligheder i offshoreindustrien. Den bæredygtige byudviklingsstrategi er baseret på disse udfordringer.

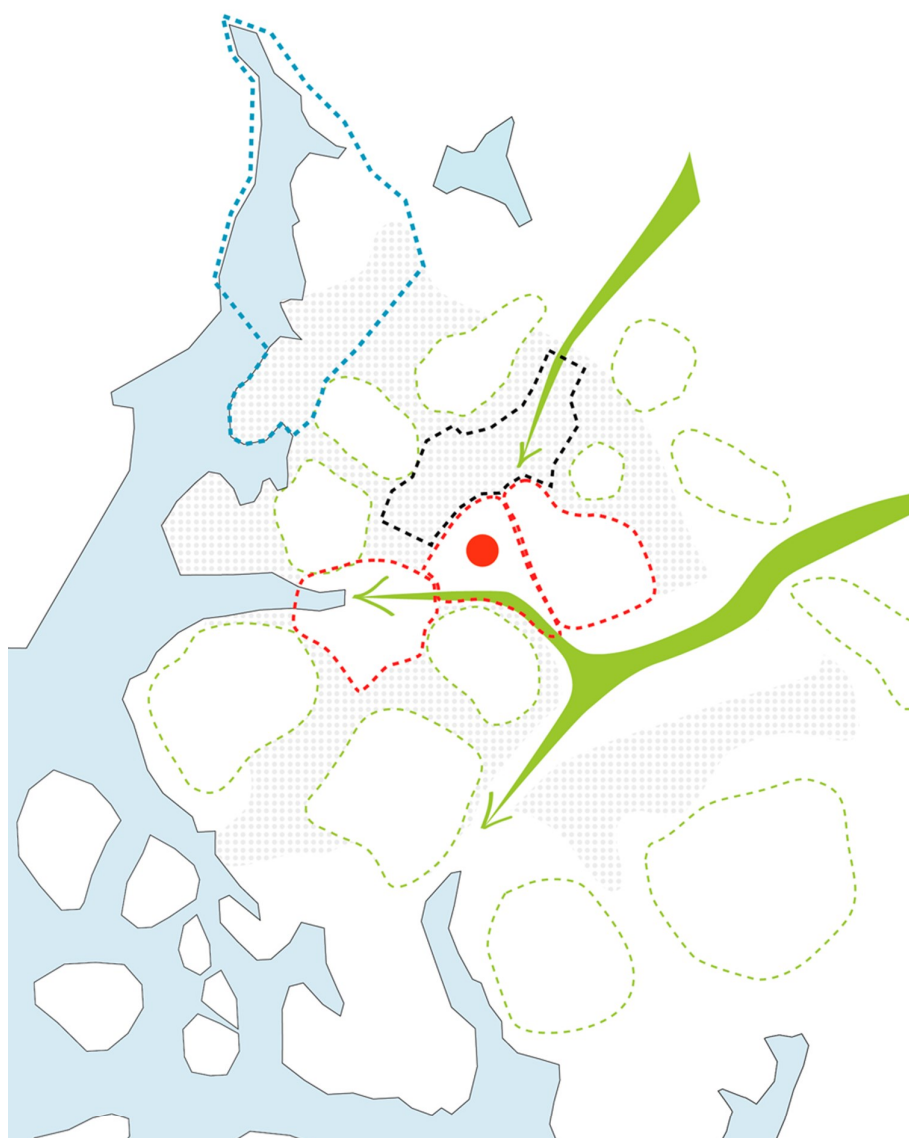
Strategien fokuserer på en kombination af:

- **Konsolidering** – primært ved at sanere og revitalisere dele af byen for at justere boligmassen i forhold til befolkningstallet
- **Styrkelse af eksisterende kvaliteter** – gennem et fokus på kulturarv, bevaring og rekreative områder
- **Beredskab i forhold til nye muligheder** – ved at planlægge for nye erhvervs muligheder på havnen, der indtænker trafikale forhold

På baggrund af dette fokus er der udpeget en række temaer og fokusområder, der vil blive arbejdet med i den kommende planperiode.

Paamiut-området

Hovedstruktur: Røde streger: bydele, blå streger: erhvervsarealer, grønne streger: grønne fjeldtopper, grøn pil: grøn landskabskile, sort streg: bevaringsværdige områder

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

Centerstruktur

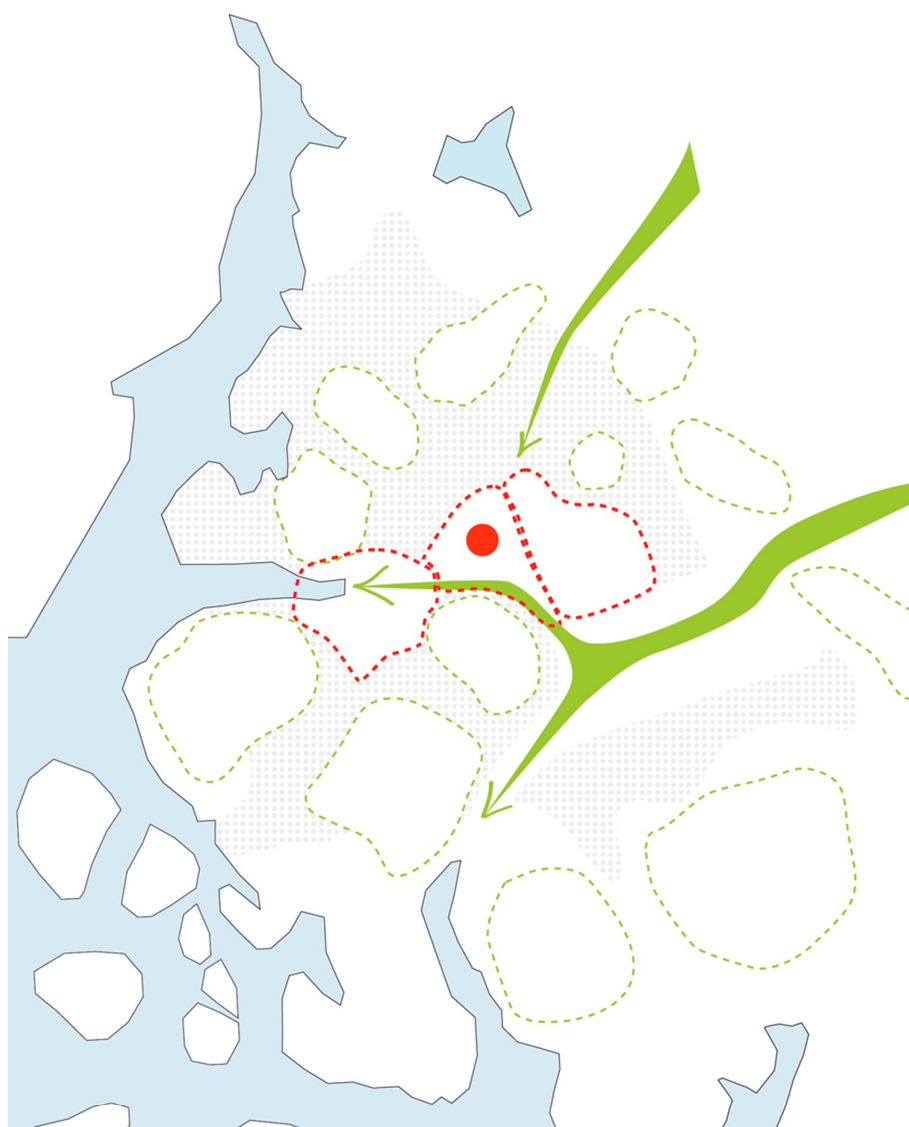
Kommuneplanen fastholder byens eksisterende centerstruktur med et centralt område til center-, institutions- og fælles formål.

Det centrale Paamiut strækker sig fra havnen og frem til de åbne arealer syd for blokkene. Området kan

underinddeles i tre arealer med hver sit karakteristika:

- Den gamle Kolonihavn omkring elvens udløb, hvor størstedelen af byens bevaringsværdige bebyggelse ligger
- Et større sammenhængende område med butikker mellem blokkene og elven
- Et område med institutioner omkring skolen mod øst

Uden om det samlede centerområde ligger den øvrige bydannelse, hvor grønne bæltter og fjeldtoppe friholdes.

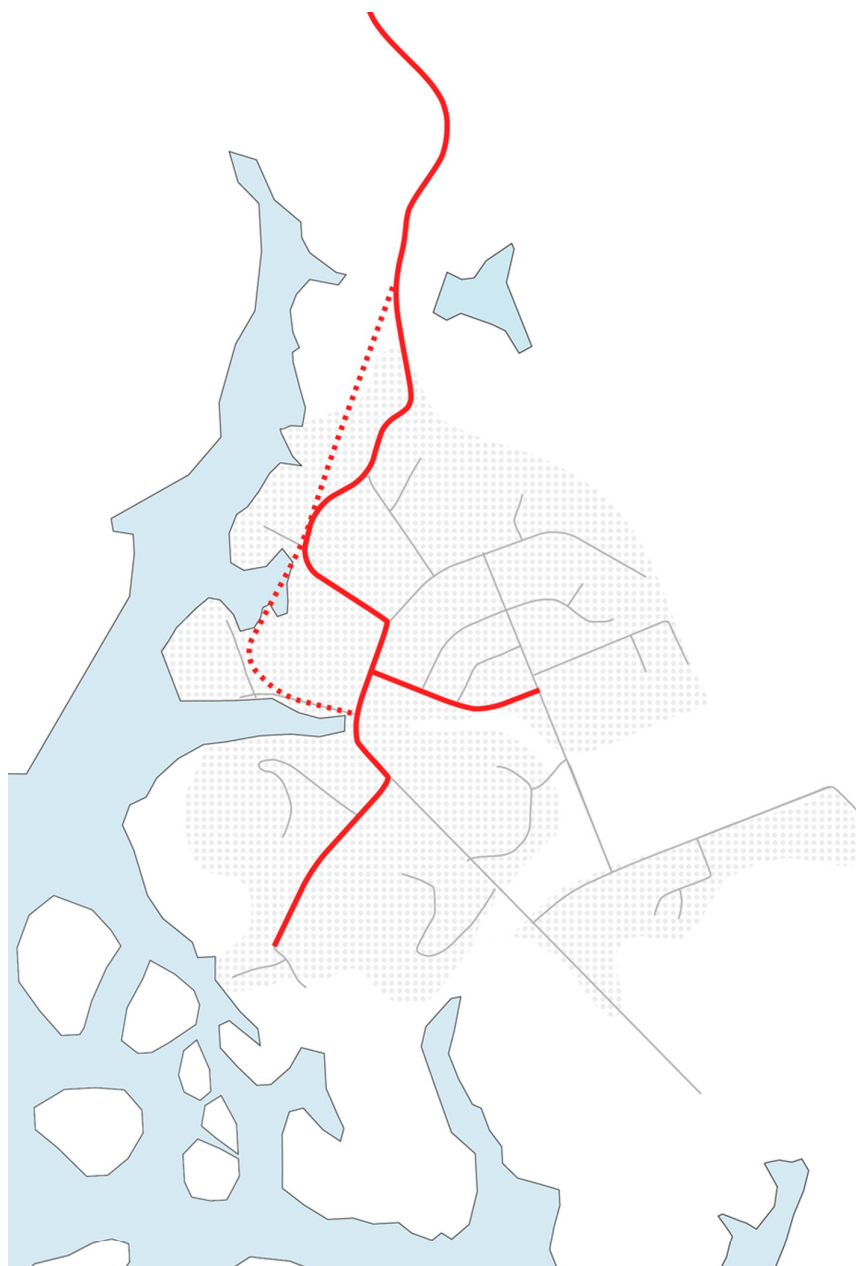

Trafikstruktur

Trafikalt er Paamiut kendetegnet ved at have mange gående og cyklende, og det er et kendetegn, der ønskes bevaret og gerne udviklet i den kommende planperiode.

Muligheden for at trafiksanere området omkring den gamle Kolonihavn skal derfor udforskes i denne planperiode,

ligesom muligheden for at etablere en mere direkte vejforbindelse, der forbinder byens østlige erhvervsområder med havnen, skal undersøges.

Trafikstruktur: Røde streger: overordnede veje, stiplet rød streg: mulig ny forbindelse

Erhvervsstruktur

Udvikling af erhvervsmuligheder på havnen

De nuværende erhverv i Paamiut er i vid udstrækning knyttet til erhvervsfiskeriet, og det skal fortsat udvikles. I forhold til planlægningen betyder det først og fremmest, at der skal ske en løbende udbygning og forbedring af havnefaciliteterne.

De øvrige fremtidige erhvervsmuligheder knytter sig til offshoreaktiviteter, altså støtteaktiviteter i forbindelse med olieudvinding til havs. I forbindelse med efterforskning og udvinding af olie er der eksempelvis behov for store havnearealer, såkaldte lay down areas. Der er gode muligheder for etablering af nye havnearealer i Paamiut, fx ved opfyld af vigen. Herudover kan der naturligvis opstå andre erhvervsmuligheder i forbindelse med offshoreaktiviteter.

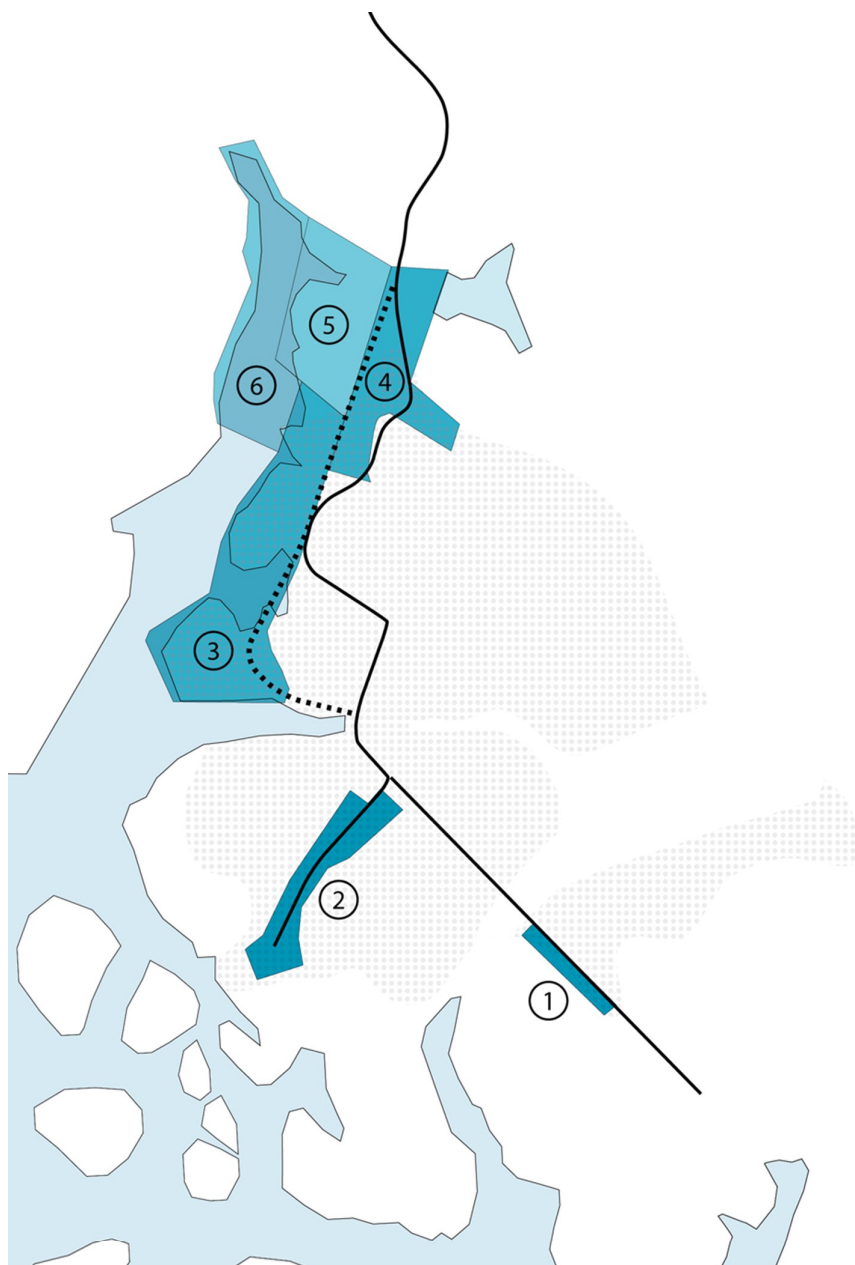
Det er afgørende for Paamiuts muligheder for at få del i et eventuelt offshoreeventyr, hvilken beslutning der træffes om etableringen af aktiviteter i Nuuk og/eller Paamiut.

Der er et stort behov for håndtering af affald, og det er en oplagt mulighed for Paamiut at udvikle et nyt affaldsforbrændingsanlæg på havnen, hvorved anlægget får mulighed for at modtage affald udefra med skib.

Selvom disse potentielle erhvervsaktiviteter ikke er konkrete muligheder i dag, er de vigtige at tage højde for i forbindelse med kommuneplanens prioriteringer og (mulige fremtidige) arealudlæg.

Øvrige erhvervsområder

Byens øvrige erhvervsområder ligger som to mindre områder i den sydlige del af byen. Et område ligger langs vejen ud til natrenovationen mod sydvest, og et andet mindre område ligger i udkanten af byen mod sydøst. I forbindelse med kommuneplanen er der foretaget en teknisk revision af dette område i form af mindre indskrænkninger af arealet, hvor der hidtil ikke har været nogen udbygning.

Sorte streger: overordnede veje, stiplede sorte streger: fremtidig vej til den nye havn, mørkeblå (1-4): eksisterende erhvervsarealer, lyseblå: fremtidige erhverv (5-6)

Bevaringsværdige områder

Bevaringsområdet omfatter kolonibebyggelsen og de åbne arealer omkring elvens udløb. Den ældre bebyggelse i området kan på baggrund af bebyggelsens beliggenhed og karakter opdeles i tre arkitektoniske miljøer:

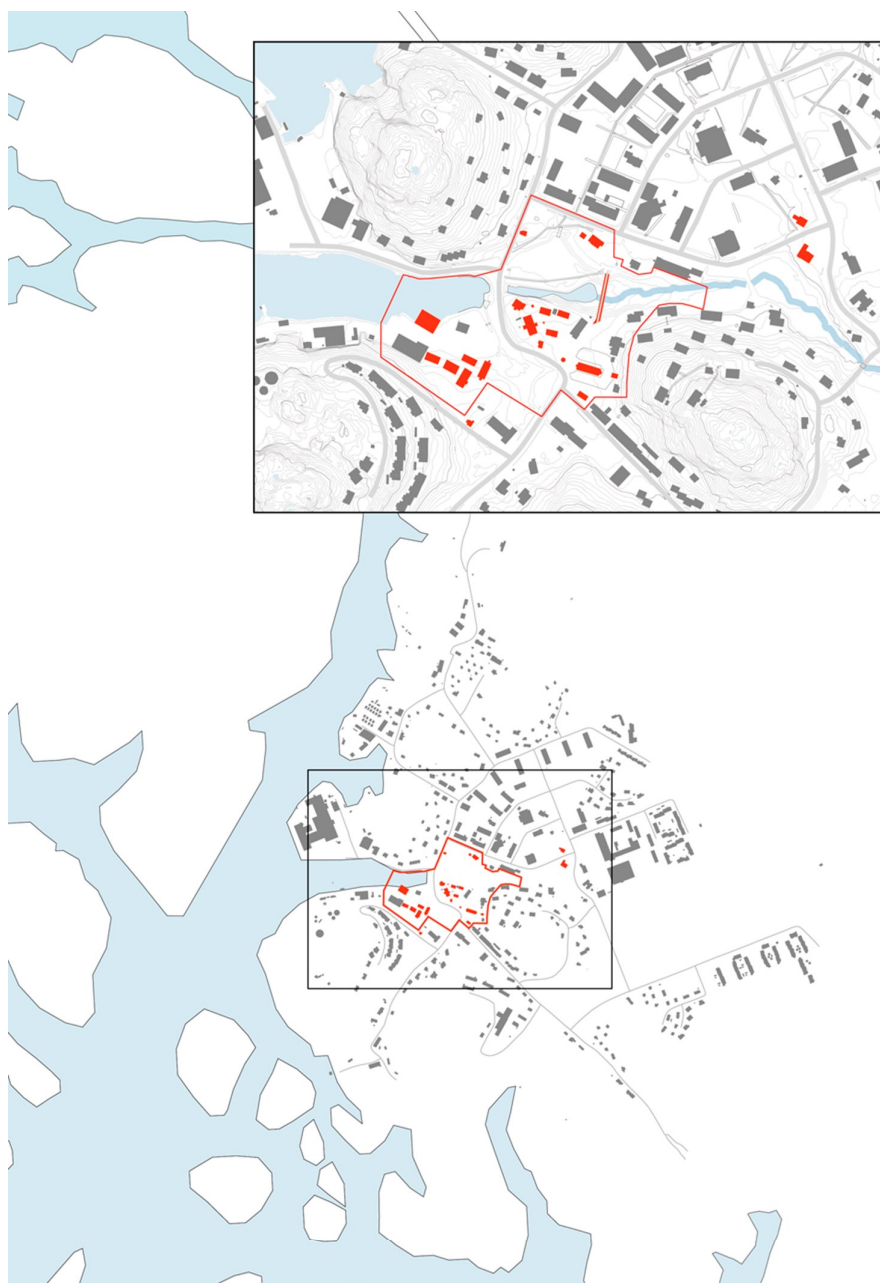
- Havneområdet med pakhuse og produktionsbygninger i tilknytning til kajanlægget (B-15, B-30, B-54, B-56, B-61, B-63 og B-68)
- Den første kolonibebyggelse omfattende handelens boliger og den første butik på det lille plateau syd for elvløbet (B-7, B-10, B-17, B-19, B-38 og B-55)
- Randområdet, der indeholder kirken, missionshuset og præsteboligen samt enkelte selvbyggerboliger (B-83, B-

85, B-86 og B-406)

Det samlede bevaringsområde er også udpeget som et fokusområde i perioden, og yderligere underinddelt som en del af dette arbejde.

Herudover er følgende enkeltbygninger udpeget som bevaringsværdige: B-5, B-93, B-94, B-95, B-96, B-401 og B-402.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: paamiut_gulebynotater_dk.pdf

Fokus på kulturarv: Rød streg: bevaringsområdet, røde bygninger: bevaringsværdige bygninger

Grøn Struktur

Samlet rekreativ plan for byen

Der skal udvikles en samlet rekreativ plan, hvor landskabsstrøget langs elven, de syv høje, bevaringsområdet i bymidten og byens øvrige friarealer beskrives og vurderes i sammenhæng.

Grøn struktur

Fokusområder

Tre fokusområder

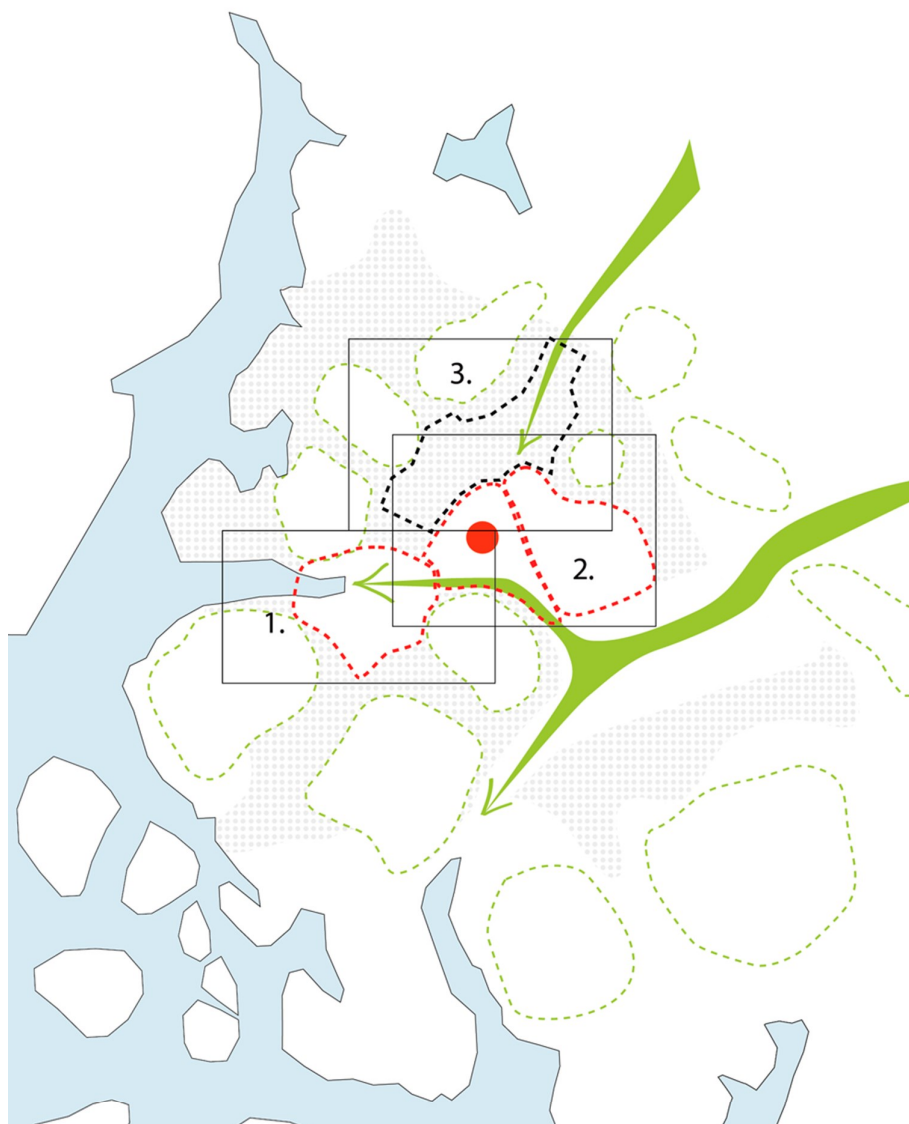
Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for byen. Følgende fokusområder er udpeget:

- Kolonihavnen – med fokus på bevaring
- Sanering og revitalisering – med fokus på området omkring blokkene
- Forskønnelse af midtbyen

Helhedsplan for Paamiut

De 3 fokusområder som omfatter 1. Kolonihavnen – med fokus på bevaring, 2. Sanering og revitalisering – med fokus på området omkring blokkene, samt 3. Forskønnelse af bymidten, er slået sammen til én helhedsplan.

Planforslag er under udarbejdelse og forarbejder til ny helhedsplan for Paamiut blev forelagt politisk i 2014

Fokusområder: 1: Kolonihavnen, 2: forskønnelse af midtbyen, 3: revitalisering af blokkene

Kolonihavnen

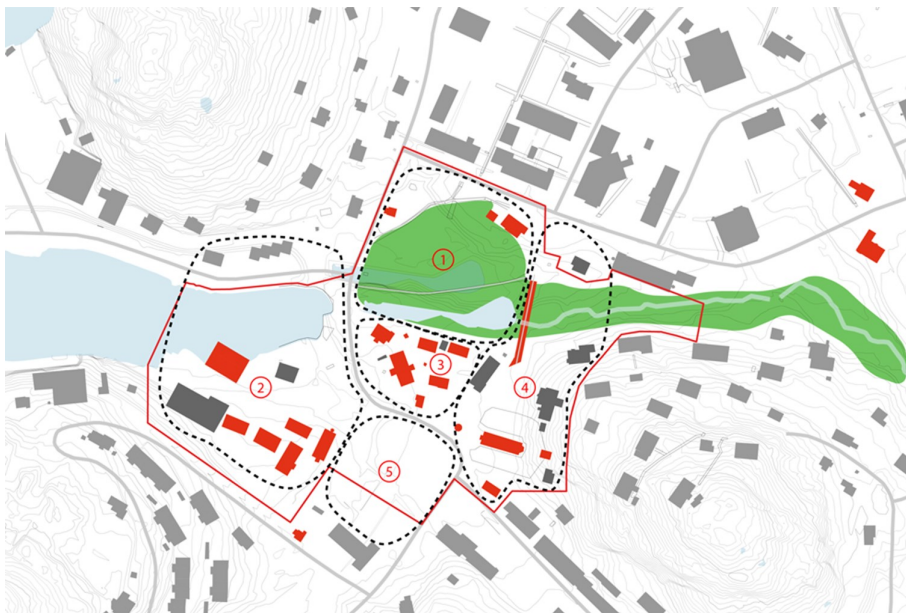
Den historiske bebyggelse i havneområdet udgør en vigtig del af Paamiuts historiske identitet. I en historisk sammenhæng afspejler området koloniens gradvise udvikling til by. Det igangværende arbejde med bevaring af området omkring den historiske bymidte, Kolonihavnen samt elven og dens udmunding vil derfor blive videreført.

Nøgleordene for bevaring af den historiske bymidte er fortid, stolthed og identitet, og samtidig er der fokus på de turistmæssige potentialer.

Den overordnede målsætning for arbejdet er at skabe attraktive og spændende by- og boligmiljøer, så en positiv udvikling af byen kan understøttes, og herunder et specifikt ønske om at styrke og bevare kolonihavneområdet i

Paamiut og dermed fremhæve byens historie og identitet.

Udviklingen af Kolonihavnen skal understøtte og dyrke de forskellige miljøer, som det maritime havnemiljø, kolonibebyggelsen, engområdet, festpladsen og randbebyggelsen.

Bevaring/kulturarv: Rød streg: bevaringsområdet, røde bygninger: bevaringsværdige bygninger, sorte stiplede cirkler: miljøer, 1: festpladsen, 2: havnemiljø/maritime miljø, 3: kolonibebyggelse, 4: randbebyggelse, 5: engområde

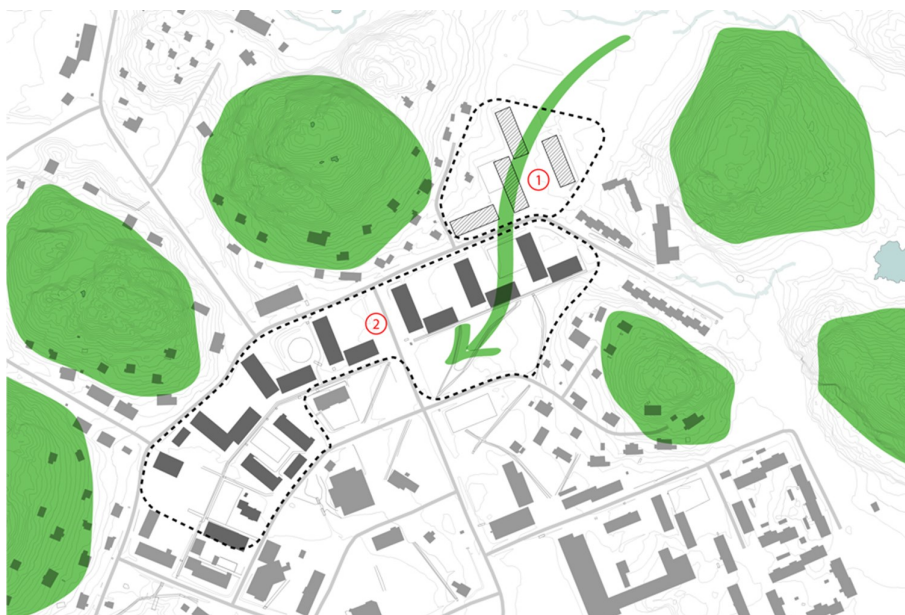
Revitalisering af blokkene

De mange tomme, forfaldne boligblokke i Paamiut skaber et unødigt billede af forfald og af en by i ubalance. Erfaringer viser, at problemer med begyndende forfald og nedslidte områder kan have en negativ indflydelse på byers udvikling.

Kommuneplanen lægger op til udviklingen af en radikal og højt prioriteret fysisk og boligsocial helhedsplan for sanering og revitalisering af de centrale dele af Paamiut i samarbejde med Selvstyret og tæt koordineret med det igangværende projekt Paamiut Asasara. Planen skal blandt andet omfatte nedrivning af et antal (af de tomme) boligblokke.

Formålet med planen er:

- At byen genvinder sin stolthed og identitet
- At den genfinder sin rette størrelse
- At midtbyen revitaliseres
- At der skabes et mere bæredygtigt grundlag for den fremtidige udvikling af byen

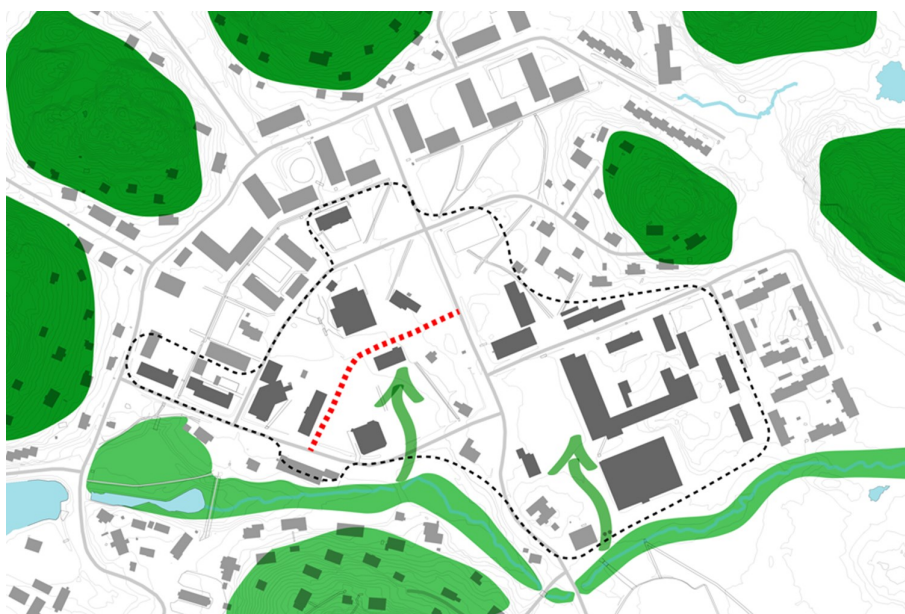

Sorte stiplede cirkler: opdeling af boligområdet i to mindre områder, område 1: udlagt til énfamiliehuse efter nedrivning, 2: revitaliseringsprojekt, grøn pil: naturkile ind i boligområde

Forskønnelse af midtbyen

Centerområdet i Paamiut er afgrænset af blokkene mod nord, Kolonihavnen og elven mod syd. Centerområdet består dels af et institutionsområde mod øst med skolen som det samlende punkt, dels af et område med butikker og blandet bebyggelse mod vest. Det samlede område er kendetegnet ved forholdsvis store åbne arealer.

I den kommende tid vil der blive arbejdet på en byforskønnelse af det samlede område, som tager udgangspunkt i de forskellige funktioner, der præger området. Samtidig vil der være fokus på at forbinde midtbyen og blokkene mod nord bedre med Kolonihavnen og den grønne struktur langs elven. Arbejdet vil fokusere på at forbedre udearealerne og styrke forbindelserne igennem området.

Byforskningsområde i Paamiut

Arsuk

Arsuk ligger omkring 100 km sydøst for Paamiut i Arsukfjordens udmunding. Bygden ligger på et smalt og relativt fladt, sydvendt område langs kysten. Kunai-fjeldet rejser sig bag byen mod nord og nordvest, og mod øst ligger vandindvindingsområdet.

Hovedstruktur

Boligområder

I 2015 er befolkningstallet på 95 og det er faldet med godt 100 personer siden 2000. Dette fald dækker over et nogenlunde jævnt fald i alle aldersgrupper fra syv år og opefter. Der er omtrent 115 boliger i bygden, hvoraf mere end tyve står tomme. Der vurderes derfor ikke at være behov for udvidelsesmuligheder til boliger i perioden.

Fællesområder

Den centrale del af bygden er udlagt til fælles formål og omfatter bl.a. et servicehus, en bygdeskole samt en klub og fritidsordning, der planlægges flyttet til et nyt hus.

Erhvervsområder

Erhvervsområderne er placeret langs kysten og rummer en indhandlingsfabrik, en række bådeværksteder samt en kommunal entreprenørvirksomhed.

Bygdens eneste udviklingsmulighed i øvrigt er på et smalt areal langs kysten i østlig retning, og dette areal er allerede inddraget i planlægningen i den tidligere kommuneplan. Arealudlæggene har til formål at sikre udvidelsesmuligheder af bygdens havne-, erhvervs- og fællesfunktioner. Samlet set vurderes det således, at udvidelsesmulighederne i bygden er tilstrækkelige, eksempelvis i forhold til ambitionerne om at udvikle turismen i området.

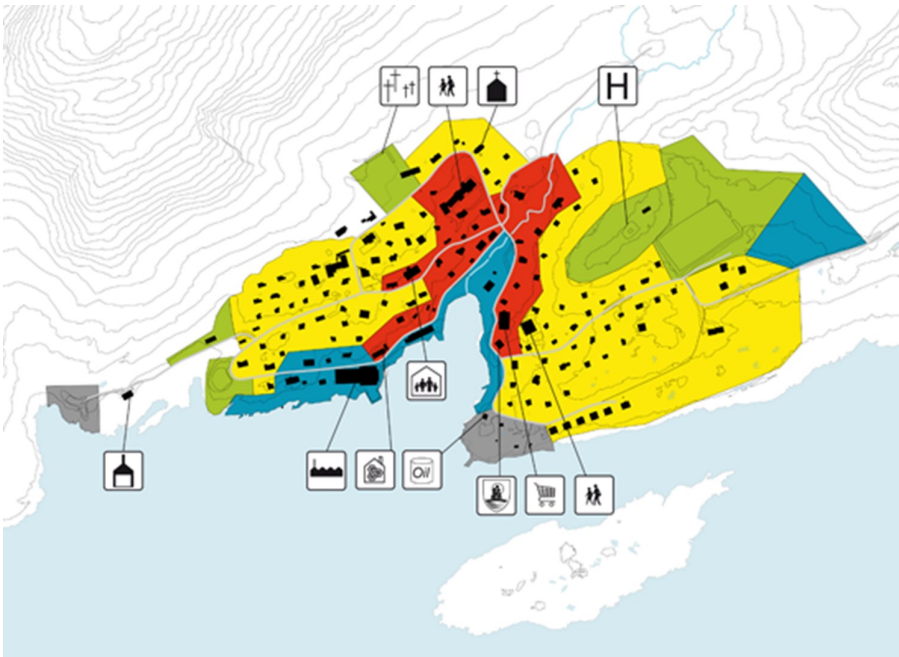
Fælles friarealer og kirkegårde

De fælles friarealer omfatter rekreative friarealer nordøst for bygden, som indeholder idrætsareal med mulighed for placering af idrætshal. Kirkegården nordøst for bygden er ligeledes udlagt til fælles friareal med mulighed for udvidelse.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Bygden har i øjeblikket utilstrækkelige faciliteter til håndtering af miljøfarligt affald.

Heliport er placeret ca. 1,5 kilometer øst for bygden.

Hovedstruktur - Arsuk

Destinationsudvikling af fjorden

Kulturhistorie med regional betydning

Arsukfjorden er noget særligt i turist- og forskningsmæssig henseende. Fjorden har en enestående geologi med Ikkasøjlerne som det fremmeste eksempel. Den har et rigt dyre- og planteliv med mange fugle og moskusokser. Den har en lang række forskellige efterladte bosteder fra hele den grønlandske historie – fra inuitbeboelser og nordboruiner til amerikanske baser og senest Ivittuut og Grønlands Kommando. Området kan samlet set tilbyde en stor variation af både natur- og kulturoplevelser, og fjorden rummer kulturhistorie med betydning langt ud over regionen.

Potentialerne i hele området skal afdækkes og systematiseres i samarbejde med aktører i området, eksempelvis Ivittuut Mine- og Mineralmuseum. Udgangspunktet er, at Arsuk kan fungere som anker for turismen i området – både som udgangspunkt for aktiviteter i fjorden og som base for ekstremturisme i regionen, men også som hjemsted for den løbende drift af de bygninger og faciliteter i Ivittuut og Grønnedal, som måtte blive bevaret. Det tyder på, at turismen i området i dag består af en kombination af individuelt rejsende, krydstogtturister og tematurister, eksempelvis med fokus på geologi eller fugleliv.

Grønnedal og i særlig grad Ivittuut rummer bygninger og anlæg, som repræsenterer en vigtig del af Grønlands historie: kryolitudvindingen og Grønlandskommandoen. I forbindelse med nedlæggelsen af Ivittuut og Grønnedal er der derfor behov for at tage stilling til hvilke bygninger og anlæg, der ønskes bevaret som kulturhistoriske spor eller med henblik på overnattende turister. Der vil således i samarbejde med erhvervsudviklingsrådet i den kommende periode skulle tages stilling til udarbejdelsen af en helhedsplan for destinationsudvikling med fokus på turisme og forskning.

Arsuk-Fjorden

Der vil i perioden skulle tages stilling til områdets nye status, hvor turisme kan spille en større rolle. Som en del af en eventuel helhedsplan for turisme i området er det væsentligt at få taget stilling til, hvordan den øgede benyttelse af området kan håndteres uden at gå på kompromis med beskyttelseinteresserne.

Som en følge af Ivittuut og Grønnedals fraflytning er områdernes planlægningsmæssige status ændret. Det sker i første omgang med denne kommuneplan, hvor alle tidligere A-E-områder får status af L-områder. En eventuel geninddragelse af dele af lokaliteterne til andre anvendelser kan i så fald ske efter en samlet stillingtagen til deres rolle i udviklingen af turisme i området.

Områderne beliggende uden for Arsuk, Grønnedal og Ivittuut er i kommuneplanen udpeget som områder, der friholdes:

- Områder beliggende inden for en afstand på 5 kilometer fra de bebyggede områder er i kommuneplanen udpeget som udisponerede områder (delområde O1). Udisponerede områder er kendetegnet ved at være udlagt som uberørte eller næsten uberørte delområder uden bebyggelse og anlæg
- De øvrige områder er udpeget som vildmark (delområde O2)
- Områder udlagt til græsning af mere ekstensiv karakter og med større afstand til de enkelte fåreholdersteder med videre er desuden udpeget som områder, der friholdes

Der er desuden enkelte fårehold omkring Arsuk, der ikke er udpeget som selvstændige delområder.

Paamiut-området

Paamiut udgør sammen med Arsukfjorden (bestående af Arsuk, Ivittuut og Grønnedal) en samlet geografi på den sydlige vestkyst. Paamiut har i 2011 omkring 1.600 indbyggere, Arsuk har 144, mens både Ivittuut og Grønnedal vil blive fraflyttet i perioden, idet basen flyttes til Nuuk. Arsuk ligger 115 kilometer syd for Paamiut, mens de fraflyttede lokaliteter ligger inde i Arsukfjorden, 15-20 kilometer fra Arsuk.

Paamiut og Arsuk har begge et faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord, hvorfor geografien i varierende grad kan forstås som uafhængig af Nuuk. For området som helhed vil det i perioden handle om at genfinde en identitet i den nye kommune.

Paamiut har i særdeleshed en udfordring i at fastholde sit befolkningstal, og det skal indgå i den videre planlægning og diskussion, hvordan fraflytningen kan mindskes. Befolkningstallet toppede i midten af firserne og er siden faldet jævnt.

Paamiut er en by, hvor der er udfordringer, men også hvor der slås lovende takter an, og hvor der er oplagte udviklingspotentialer inden for både erhverv og turisme.

Den planlægningsmæssige udvikling af byen vil tage udgangspunkt i en kombination af:

- Bevaring af den historiske bymidte
- Sanering og revitalisering af de centrale dele af byen
- Fokus på de udviklingsmuligheder, der eksempelvis kan opdyrkes i forhold til offshoreaktiviteter

Arsuk og Arsukfjorden med Ivittuut og Grønnedal er under forandring, idet basen er under fraflytning. Fjordens primære udviklingspotentiale ligger i en turisme, der betragter hele fjordsystemet med fraflyttede lokaliteter som en samlet attraktion med Arsuk som udgangspunkt. Samtidig skal der ske en afklaring af de fraflyttede lokaliteter i forhold til, hvilken status de skal have i fremtiden.

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

X-akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

Y-akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald i procent

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Paamiut-eqqaalu

Strategi

Kommunalbestyrelsen vil i den kommende planperiode:

- Arbejde efter en byudviklingsstrategi, der fokuserer på konsolidering, styrkelse af eksisterende kvaliteter og

udvikling af nye muligheder

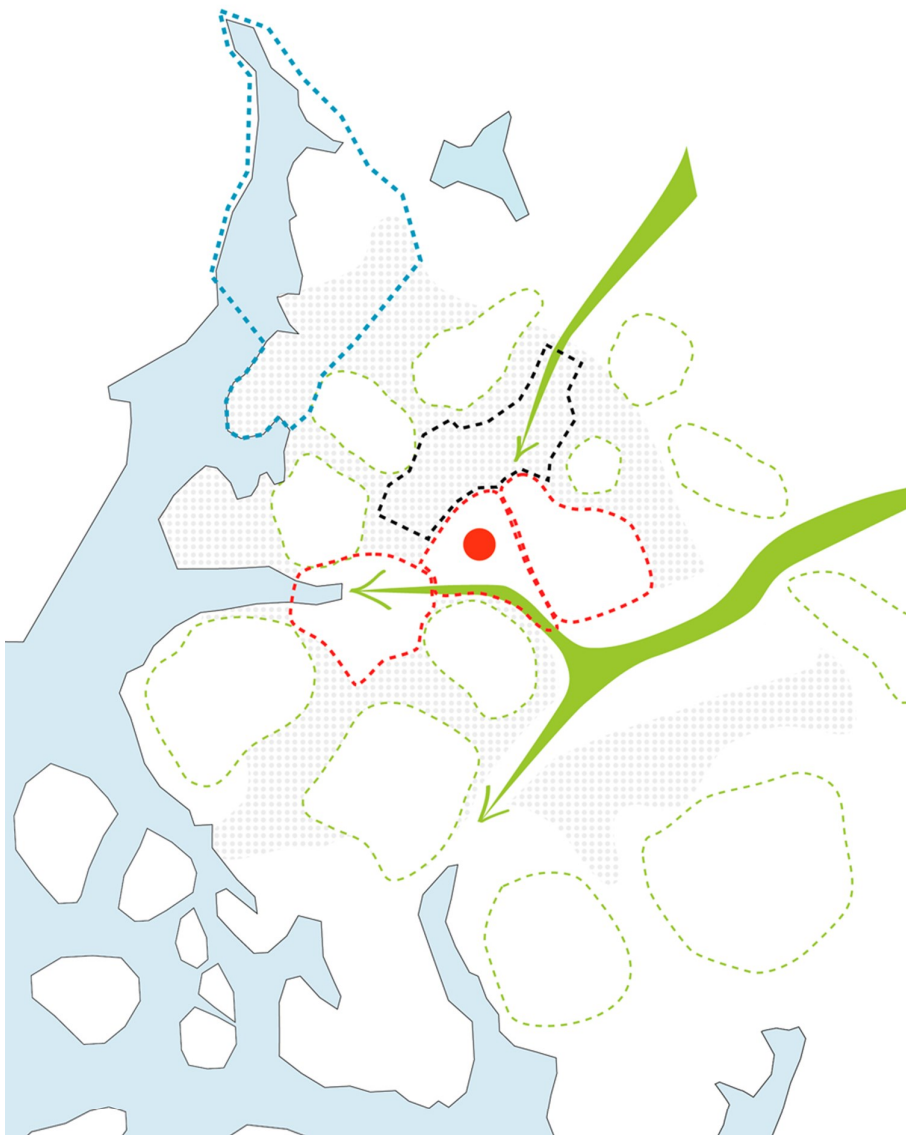
Konsolidering og nye muligheder

Paamiuts befolkningstal toppede i midten af 1980'erne og er siden faldet jævnt. I dag bor der omkring 1.600 indbyggere i byen. Byen har særligt i de sidste ti år haft et kraftigt faldende befolkningstal, der primært skyldes en fraflytning mod syd og sekundært en fraflytning mod Nuuk og længere mod nord. Samlet set er udfordringerne at genvinde en ny balance, at genfinde stoltheden og identiteten og at forberede byen på eventuelle nye muligheder i offshoreindustrien. Den bæredygtige byudviklingsstrategi er baseret på disse udfordringer.

Strategien fokuserer på en kombination af:

- Konsolidering – primært ved at sanere og revitalisere dele af byen for at justere boligmassen i forhold til befolkningstallet
- Styrkelse af eksisterende kvaliteter – gennem et fokus på kulturarv, bevaring og rekreative områder
- Beredskab i forhold til nye muligheder – ved at planlægge for nye erhvervs muligheder på havnen, der indtænker trafikale forhold

På baggrund af dette fokus er der udpeget en række temaer og fokusområder, der vil blive arbejdet med i den kommende planperiode.

Hovedstruktur: Røde streger: bydele, blå streger: erhvervsarealer, grønne streger: grønne fjeldtopper, grøn pil: grøn landskabskile, sort streg: bevaringsværdige områder

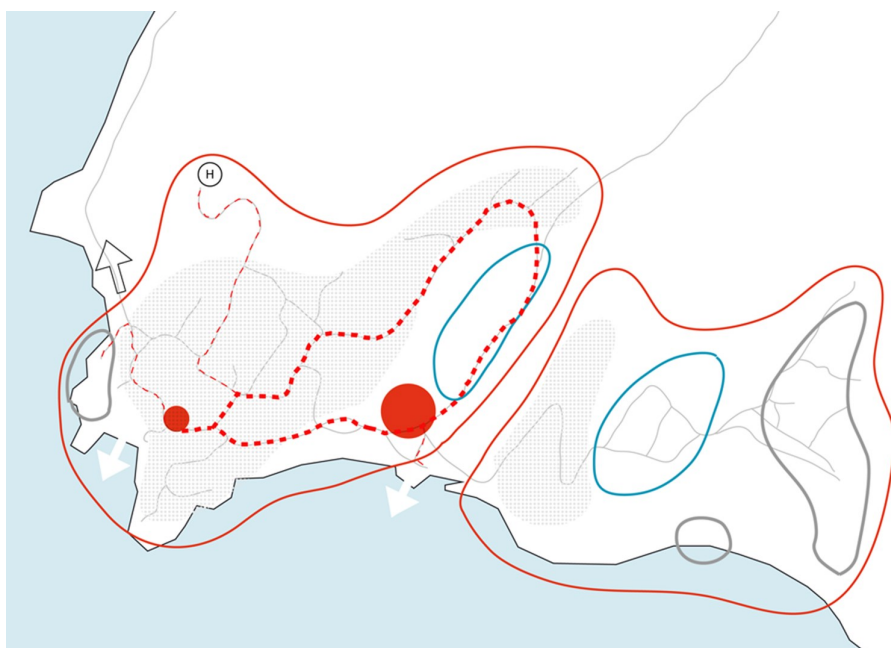
Ittoqqortoormiit

Ittoqqortoormiit er placeret ved Kangersuttuaq (Scoresby Sund). Kangersuttuaq dækker med alle sine bifjorde et areal på omkring 38,000 km² og er dermed verdens største fjordsystem. Terrænet omkring Ittoqqortoormiit er markant bjergrigt, og mange steder stiger fjeldene direkte fra kanten af fjorden. Staunings Alper når højder på næsten 2500 meter (Destination East Greenland).

Kangersuttuaq adskiller sig fra alle andre Østgrønlandske fjorde, da der er åbent vand ved munden hele året rundt. Området har særlig fysiske og biologiske vilkår, der gør at marine faunaen er særlig godt repræsenteret her (Destination East Greenland).

Nord for Ittoqqortoormiit ligger Grønlands Nationalpark, parken er verdens største nationalpark. Nationalparken har et rigt dyreliv og er et vigtigt område for internationale forskere. SIRIUSpatruljen opretholder Danmarks suverænitet i området og er de eneste fastboende i Nationalparken (Destination East Greenland).

Ittoqqortoormiit ligger geografisk isoleret fra resten af det beboede Grønland.

Ittoqqortoormiit hovedstruktur

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

Ittoqqortoormiit hovedstruktur

Boligområder

Byens boligområder udgør for størstedelens vedkommende de centrale områder i den vestlige del af byen. Boligerne ligger hensigtsmæssigt mellem byens to store fællesområder. En mindre del af boligerne er senere blevet bygget mod nord, ligesom der også ligger boliger umiddelbart øst for dalen.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen har kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i byen.

Centerstruktur

Kommuneplanen fastholder byens eksisterende centerstruktur med et centralt område til center-, institutions- og fælles formål.

Byens fællesfaciliteter er overordnet set veldisponerede og fordelt på to områder. I forbindelse med havnen ved dalmundingen ligger et område med butikker, bank, kirke, museum og værksted med skole, institution og minihal i umiddelbar nærhed. Byens sydvestlige spids mod sundet udgøres af det andet store fællesområde med en række offentlige funktioner som kommunekontor og sygehus samt politi- og brandstation.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret nordvest for bygden.

Byen forsynes med el og vand fra værker og smeltningsskove centralt placeret i byen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Forbrændingsanlæg og renovationsplads er placeret øst for byen.

Havnen i Ittoqqortoormiit er en anløbsmole og vanddybden er så ringe, at den kun bruges af joller og mindre både. "Jollehavnen" vest for byen, er ikke en rigtig havn, men et sted hvor joller søsættes og tages op med en kran.

Erhvervsstruktur

Byens havne- og erhvervsområder ligger dels langs dalstrøget sammen med et teknikområde, der rummer vand- og elværk, dels i den vestligste del af byen, hvor et mindre havneområde er placeret. Desuden ligger en stor del af teknikområderne øst for dalen.

Bevaringsinteresse

Der er registreret en bevaringsværdig bygning i byen – B33.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: ittoqqortoormiit_gulebynotater_dk.pdf

Fokusområder

Kommunalbestyrelsen har besluttet at iværksætte en bosætningsanalyse af Ittoqqortoormiit med inddragelse af befolkningen for at afdække, hvordan borgerne selv oplever deres muligheder for at bidrage til et mere selv bærende lokalsamfund.

Baggrunden for beslutningen er en konstatering af, at Ittoqqortoormiit stadig er ramt af en række problemer af såvel social som sundhedsmæssig og økonomisk karakter, uanset at der gennem tiden har været investeret store beløb fra Selvstyrets og kommunens side for at vende udviklingen.

Formålet med bosætningsanalysen er at udarbejde handleplaner, der kan hjælpe individer og familier videre til en anden by og at hjælpe til med etablering af en ny tilværelse i erkendelse af, at der ikke er reelle uddannelses- eller jobmuligheder i byen.

Samtidig skal de borgere, der ønsker at forblive i Ittoqqortoormiit, dog sikres bedst muligt, men under den erkendelse, at kommunen ikke kan tilbyde det samme serviceniveau i et så lille og så isoleret samfund som i kommunens øvrige byer.

På grundlag af bosætningsanalysen vil der være mulighed for at vurdere nye initiativer, herunder mulighed for at

etablere et forskningscenter i byen, der kan udnytte Ittoqqortoormiits beliggenhed ved indgangen til nationalparken, som har stor interesse for alverdens forskere. Det vurderes dog ikke, at et forskningscenter vil kunne ændre grundlæggende ved byens nuværende problemer.

Udviklingsmuligheder

Udviklingsmulighederne for byen baserer sig dels på de menneskelige ressourcer i byen, dels på de turist- og erhvervsmæssige potentialer, der affødes af byens særlige og isolerede beliggenhed. De menneskelige ressourcer vil i perioden blive afdækket i en bosætningsanalyse som beskrevet herunder. De turistmæssige potentialer består primært i:

- Ekstremturisme knyttet til Nationalparken og Scoresbysund
- Oplevelsesturisme, der både er knyttet til byen og dens omkringliggende bygder såvel som Nationalparken, Scoresbysund og 'Jørn Riel Land'

De erhvervsmæssige potentialer knytter sig til:

- Fanger- og fiskerierhvervet, herunder primært i form af en eventuel genopstart af indhandlingsfabrikken og en bedre udnyttelse af ideen om Arctic Green Food
- Råstofområdet, herunder primært en eventuel genopstart af molybdænminen
- Øvrige erhverv knyttet til den afsides beliggenhed, herunder primært ideen om et eventuelt forskningscenter i området

De turist- og erhvervsmæssige potentialer skal afdækkes og udnyttes bedst muligt. Derfor skal der også løbende holdes øje med uforudsete udviklinger – primært anlægget af en ny lufthavn. Det skal samtidig sikres, at potentialerne udnyttes på en måde, hvor der opnås de størst mulige fordele lokalt – eksempelvis ved brug af lokal arbejdskraft ved anlæg og drift.

Et selvbærende lokalsamfund

Siden de omkringliggende bygders fraflytning i 2006 har Ittoqqortoormiit haft et nyt grundvilkår med en stærk øget nettofraflytning. Med den isolerede placering 800 kilometer fra det nærmeste bosted er byen udfordret i en grad, så den deler skæbne med de mest udfordrede bygder i kommunen. Som følge heraf vil der kun i meget begrænset grad blive tale om traditionel kommuneplanlægning i den kommende periode.

Strategien for byen tager udgangspunkt i mulighederne for at fastholde og udvikle et selvbærende samfund og består af en række elementer med en varierende grad af realisme:

- Først og fremmest skal der fokuseres på de 'lavthængende frugter' i form af en række identificerede fysiske projekter – de to bevaringsværdige bygninger i bymidten bør restaureres, og øvrige anlægsaktiviteter som fx frysehus, ungdomsklub og ny pontonbro bør igangsættes
- Som et aspekt af den fysiske forbedring af leveduligheder og bymiljø vil de generelle politikker for bygderne også gælde for Ittoqqortoormiit
- Samtidig med den fysiske indsats vil der blive iværksat en bosætningsanalyse for at afdække mulighederne for også på sigt at kunne fastholde et selvberende lokalsamfund i byen
- De turistmæssige potentialer omkring Nationalparken, Scoresbysund, Jørn Riel Land og ekstremturismen skal afdækkes og udnyttes bedst muligt
- De erhvervmæssige potentialer omkring fanger- og fiskerierhvervet skal undersøges og forbedres.

Tasiilaq

Østkysten fungerer som en samlet geografi med:

- Tasiilaq som hovedby
- De omkringliggende bygder Kuummiut, Kulusuk, Sermiligaaq, Tiilerilaaq og Isertoq
- Ittoqqortoormiit mod nord

I dette område boede omkring 3.500 beboere i 2015, heraf omkring 2.100 i Tasiilaq og 425 i Ittoqqortoormiit. De fem bygder omkring Tasiilaq ligger alle inden for en luftlinjeafstand på omkring 60 kilometer, mens Ittoqqortoormiit ligger omkring 800 km mod nord. De syv bosteder udgør i fællesskab den mest sammensatte geografi i kommunen med Tasiilaq som ubestridt vækstcenter.

Tasiilaq som vækstcenter

Samlet set har geografien haft en befolkningstilvækst siden 1977 på omkring 20%, der dækker over et fald i befolkningstallet for Ittoqqortoormiit og alle bygder på nær Sermiligaaq, og en godt og vel tilsvarende stigning i befolkningstallet for Tasiilaq. De syv bosteder udgør bosætningsmæssigt en samlet struktur, hvor forandringer et sted også vil have en effekt i andre dele af området. Efter bygdernes nedlæggelse omkring Ittoqqortoormiit orienterer denne by sig samtidig i stigende grad mod Tasiilaq og deler udfordringer med den sydlige østkyst. Det har samlet set betydet, at Tasiilaq har fået en stadig øget betydning som hovedby for hele området.

Udfordringen for denne geografi ligger i at håndtere potentialet i befolkningsvæksten på en bæredygtig måde, der sikrer tilstrækkelige sociale og erhvervmæssige muligheder. Samtidig er et løft i serviceniveauet i Tasiilaq en central forudsætning for at opretholde en rimelig service i bygderne og området – herunder i Ittoqqortoormiit – som helhed.

□

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

Den vandrette akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

Den lodrette akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Ittoqqortoormiit og bygderne

Siden affolkningen af de omkringliggende bygder i 2006 har Ittoqqortoormiit haft et nyt grundvilkår – fraflytning – hvor den isolerede placering øger udfordringerne for byen. Der vil derfor være begrænset behov for traditionel kommuneplanlægning i perioden.

Bygderne vil i fremtiden i stigende grad være afhængige af de – støt forbedrede – tilbud i Tasiilaq. Generelt vil der arbejdes efter bygdepolitikken med fokus på nedrivning af tomme bygninger og etablering af et ensartet serviceniveau. Bygderne vil dog også have forskellige potentialer for fiskeri og turisme, der skal udvikles i fællesskab og med udgangspunkt i geografien.

Tasiilaq by er naturligt opdelt i to bydele ved Blomsterdalen. Den sydlige del indeholder et boligområde, et erhvervsområde, et teknisk område med dump, heliport og et rekreativt område ved vandet. Den nordlige del indeholder to centre, havn og erhverv, boliger og institutioner.

Tasiilaq er østkystens vækstcenter

Byen har de seneste godt 30 år siden hjemmestyrets indførelse haft vækstrater i befolkningstallet, der er sammenlignelige med Nuuk. Byen har i dag dobbelt så stort et befolkningstal som i 1977, og alt tyder på, at denne vækst vil fortsætte i fremtiden. Sammenlignet med Nuuk har byens befolkning imidlertid større sociale udfordringer og færre jobs at deles om.

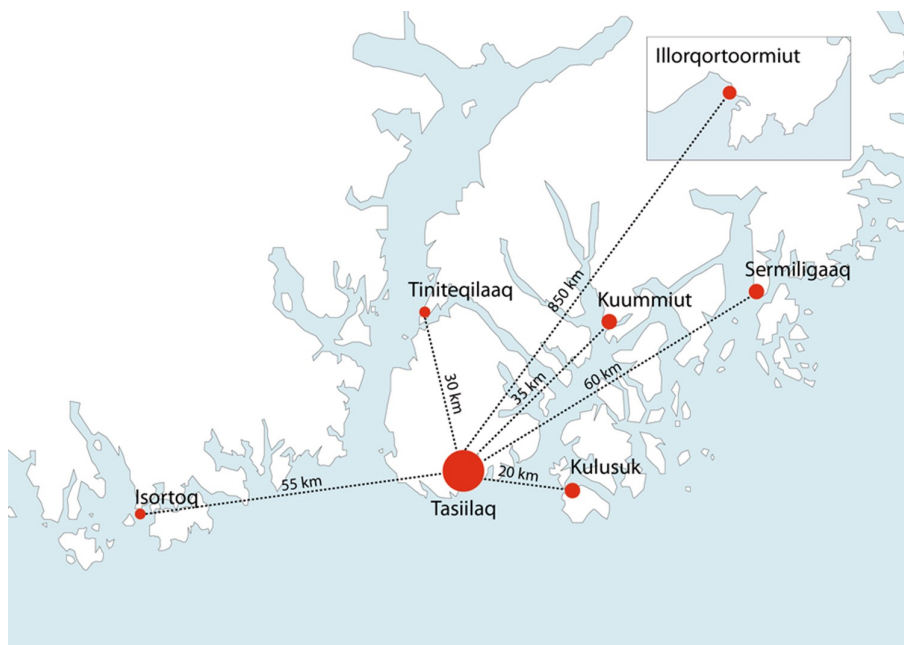
På denne baggrund er det klart, at byen må udpeges som østkystens vækstcenter. Alle dispositioner i byen skal derfor gøres med fokus på lang sigt og fortsat bæredygtig vækst. Der skal således arbejdes for, at:

- De sociale udfordringer håndteres i lokalområdet og med udgangspunkt i en by i fortsat vækst
- En potentiel turist- og erhvervsudvikling gives bedre vækstbetingelser med byen som anker
- Der udarbejdes en langsigtet byudviklingsstrategi, hvor realistiske udviklingsretninger udpeges
- Den eksisterende by fortættes, hvor det er muligt
- Byen kan tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder

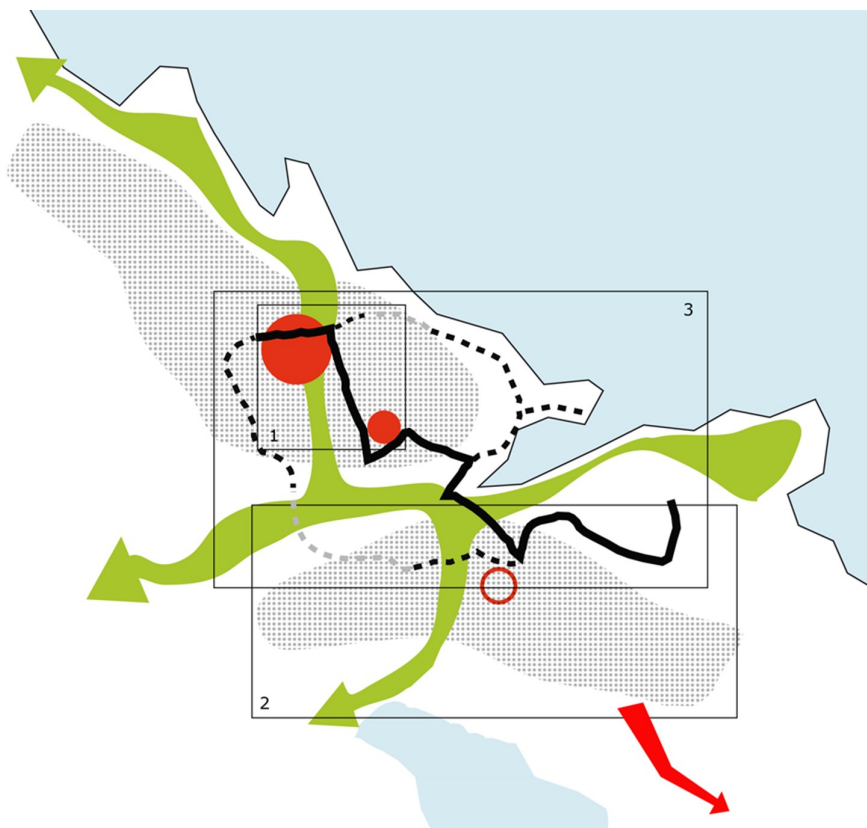
For kommuneplanlægningen betyder denne strategi først og fremmest, at der i god tid skal sættes fokus dels på de langsigtede byudviklingsmuligheder, dels på de projekter, der vil bidrage til at opgradere byens status – det være sig alt fra beslutninger om lufthavnslokalisering og placering af uddannelsesinstitutioner til opgradering af midtby og boligområder.

Tasiilaqs udvikling som Østkystens vækstcenter og Østgrønlands erhvervs-, uddannelses- og turistcenter skal understøttes ved at:

- Styrke uddannelsesstilbuddene (eksempelvis gymnasium, turisterhvervsakademi, ungdomsuddannelser eller efterskole) og regionale funktioner (eksempelvis iværksætterhus og regional destinationsudvikling)
- Udvikle et attraktivt bymiljø for at styrke turismeerhvervet
- Arbejde for en flytning af lufthavnen fra Kulusuk til Tasiilaq

Tasiilaq-området

Hovedstruktur med fokusområder

Hovedstruktur

De følgende hovedstrukturafsnit indeholder beskrivelser af de forskellige elementer og strukturer, der vil have indflydelse på byen og dens udvikling.

Centerstruktur

Størstedelen af Tasiilaqs centerområder er i dag beliggende i den nordlige del af byen med udgangspunkt i byens historiske centrum, der i dag fungerer som det ene af to centerområder i denne del af byen. Området strækker sig fra havnen op over de græsklædte skrånninger. Området rummer huse tilbage fra oprettelsen af "Missions- og handelsstationen ved Angmagsalik" i slutningen af 1890'erne. Denne del af området er bevaringsværdig og nærmere beskrevet i afsnittet om bevaringsværdige områder. Resten af området rummer en lang række offentlige funktioner.

Det andet centerområde i den nordlige del af byen ligger nordvest for byens historiske centrum. Her skal de fælles byfunktioner, der bygningsmæssigt er for store til at kunne indpasses i det historiske centrum, lokaliseres. Flere funktioner som skole, sportshal, sygehus og Pilersuisoq er allerede beliggende i området.

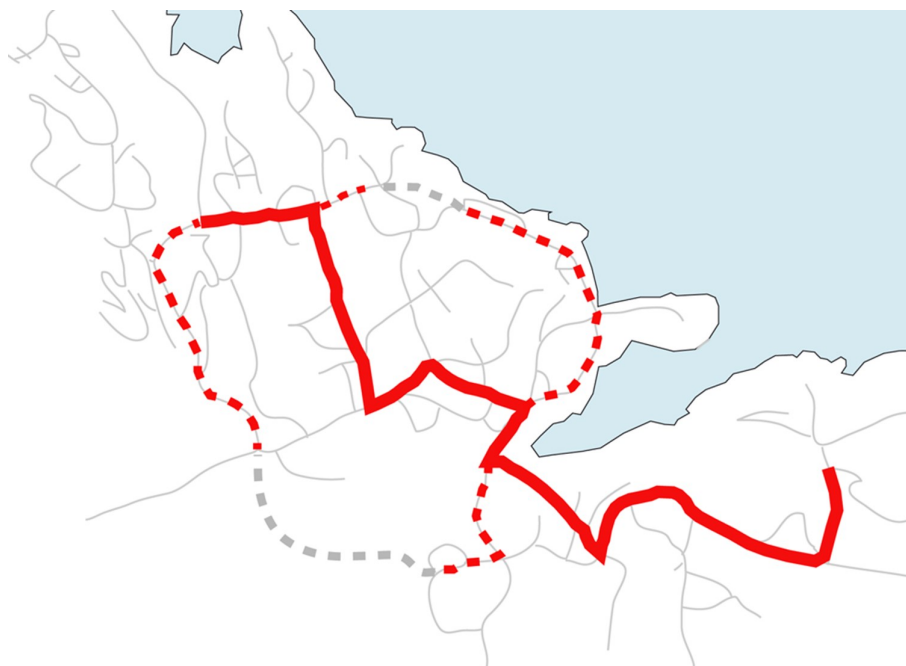
Som en del af udbygningen af den sydlige del af byen udpeges der desuden med denne kommuneplan et nyt centerområde med udgangspunkt i området omkring skiliften og boldbanen. Området skal i fremtiden medvirke til at servicere den sydlige del af byen.

Trafikstruktur

Infrastruktur skal opgraderes til at håndtere udviklingen

En forudsætning for Tasiilaqs udvikling er, at den understøttende infrastruktur undergår en tilsvarende opgradering. Stort set uafhængigt af den konkrete placering af bolig- og erhvervsområder skal det afklares, hvordan vejforbindelsen mellem den sydlige og den nordlige bydel kan forbedres – enten ved en opgradering af den eksisterende forbindelse, ved etablering af en ny ringvej eller begge dele. Desuden bør der etableres en mere effektiv forbindelse til havnen for varetransport.

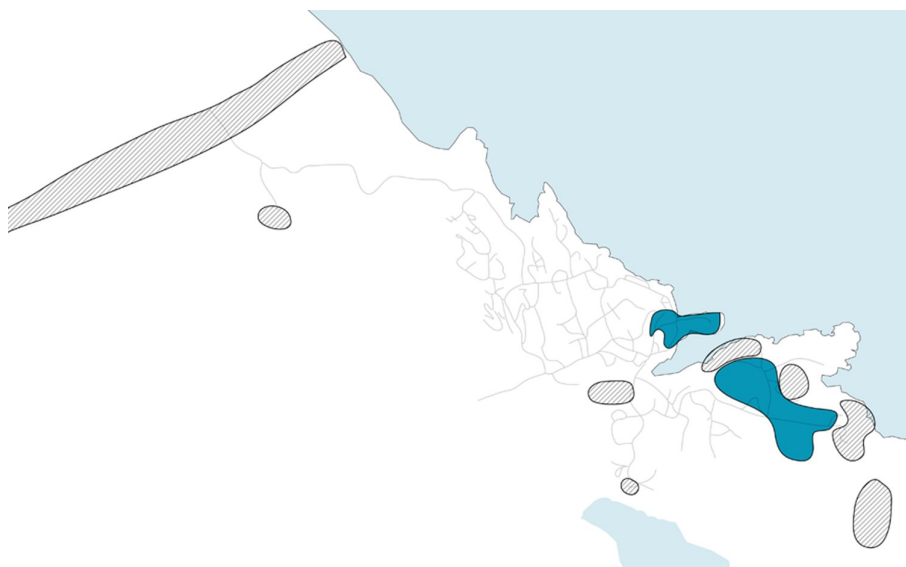

Bydelsvejnettet er i princippet opbygget som et enstrengt system, der forløber fra heliporten i den sydøstlige del af byen til idrætshallen i den nordlige del af byen. På sigt vil man gerne forbinde byen med en ringvej.

Erhvervsstruktur

Tasiilaq er veldisponeret, hvad angår byens erhvervsområder og tekniske områder. Størstedelen af disse områder er beliggende samlet i den sydlige del af byen og mere eller mindre adskilt fra boligområder. Byens havneområde ligger nord for dalen i tilknytning til byens historiske centrum. Der er plads til udvidelse af erhvervsområderne mod syd, men der er ingen aktuelle planer om udvidelse.

Til gengæld har affaldshåndteringen i Tasiilaq ikke i øjeblikket en karakter, der svarer til byens størrelse og betydning. Miljø og forbrænding skal gøres mere bæredygtigt, blandt andet så de rekreative områder omkring festpladsen og havnen fremstår mere attraktive. Der arbejdes p.t. med en løsning, der omfatter affaldssortering, ballepresning og udslibning til Danmark.

Erhvervsstruktur: Blå = B-områder, industriområder,

Skraveret = E-områder, særlig anvendelse – teknikområder

Bevaringsværdige områder

Der findes en række fredede og bevaringsværdige bygninger i Tasiilaq. Langt størstedelen af disse bygninger ligger inden for bevaringsområdet i midtbyen.

Nedenstående bygninger er fredede:

- Kastellet (B-51), også kaldet Overvintringshuset
- Missionærboligen (B-42)
- Kolonibestyrerboligen (B-47)
- Den gamle kirke, der nu er indrettet til museum (B-41)
- Medhjælperboligen kaldet "Skæven" (B-48)

Nedenstående bygninger er bevaringsværdige:

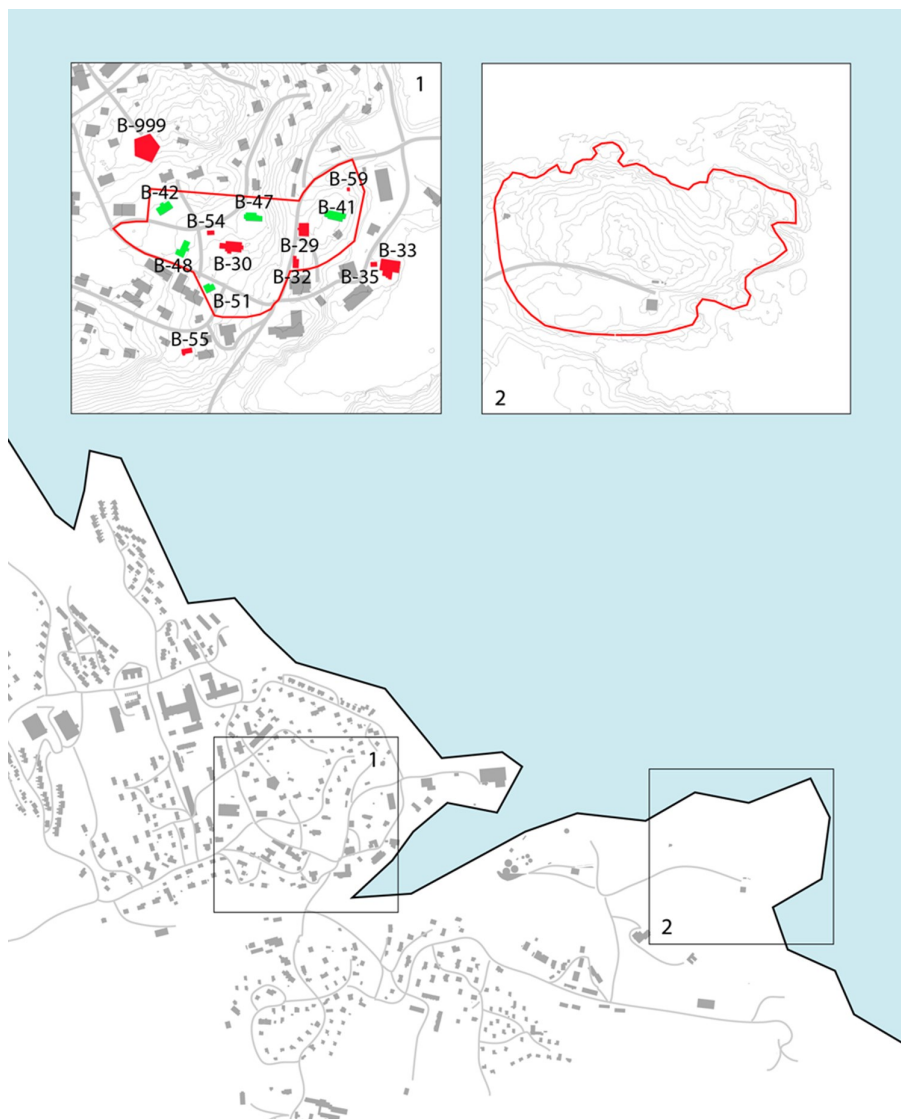
- Inspektørboligen (B-30)
- Udhus til inspektørboligen (B-54)
- Grøntsagshuset, som benyttes af museet (B-29)
- Eenfamiliehuset umiddelbart nord for Pilersuisoq (B-32)
- Kapellet, som benyttes af museet (B-59)
- Telegrafmesterbolig (B-6)
- Kulhus (B33)
- Skibsværft fra 1899 (B35)
- Kateketbolig (B-55)

I den kommende periode vil der blive arbejdet med en planlægning for næsset, der skal sikre, at områdets

forskelligartede anvendelser kan sameksistere, og med henblik på fredning af dele af eller hele området. Området anvendes i dag som festplads og campingplads, og samtidig er der viden om, at området indeholder en del oldtidsminder. Den samlede planlægning vil indeholde overvejelser om, hvordan området kan indgå i byens grønne struktur, eksempelvis hvordan der kan føres stier gennem området og stier, der kan knytte området mere direkte til byen.

Desuden er delområde A3 overvejende bebygget med GTO-dobbelthuse fra 1960'erne med en forholdsvis stor variation i hustyper sammenstillet med større frihed end i tilsvarende områder i andre byer. Området omfatter også en enklave af selvbyggerhuse af typen "Igdlorput 78". Bebyggelsen er i arkitektonisk henseende præget af stor ensartethed og bemærkelsesværdigt som et større samlet selvbyggerhus-kvarter i en by. Ifølge §3 i Bekendtgørelse nr. 3 af 30 oktober 1991 har området bevaringsværdig bebyggelse, og det skal i den detaljerede planlægning nøje vurderes, hvorvidt hele bebyggelsen skal udpeges som bevaringsværdig.

Bevaringsværdige bygninger og bydele: ammassalik_gulebynotater_dk.pdf

Fokus på kulturarven: 1: bevaringsværdigt område med fredede og bevaringsværdige bygninger (Grøn=Fredede bygninger, Rød= Bevaringsværdige bygninger)

2: friholdt område, da det indeholder oldtidsminder og danner rammer for turisme og kulturelle aktiviteter

Grøn Struktur

Rekreativ plan for byen

Det er vigtigt, at der udarbejdes en samlet rekreativ plan for byen, så dens udvidelse ikke fører til en mindsket kvalitet i byens friholdte områder. Planen skal udarbejdes med udgangspunkt i de tre grønne strøg, der er vist på kortet til højre, hvor et hovedstrøg, Blomsterdalen, deler byen i to, og hvor henholdsvis en ny hundepads mod nord og en eksisterende festplads mod syd danner udgangspunktet for visuelle og fysiske forbindelser langs kysterne. Samtidig kan den grønne struktur være med til at understøtte rekreative forbindelser til byens centerområder.

Principper for rekreativ plan – grønne strøg og forbindelser

Det åbne land

Kommunalbestyrelsen vil i den kommende planperiode:

- Modvirke uplanlagt arealanvendelse i det åbne land
- Sikre, at Selvstyrets interesser i det åbne land varetages i forbindelse med planlægningen

Kommunen har med denne kommuneplan overtaget myndighedsrollen for planlægning i det åbne land. Læs mere

her.

Delområder i det åbne land

En række arealer i det åbne land omkring Tasiilaq er udlagt til fritidshytter og sommerhuse:

- To delområder, Ikkatseq (delområde K5) og Qernevartivit (delområde K6), der er to nedlagte bygder ved Tasiilaq
- Skjoldungen ved Tasiilaq (delområde K7)
- Imarsivik, Tasiilaq (delområde K8)

Alle de nævnte delområder er afgrænset og udpeget i kommuneplanen som områder til fritidshytter og sommerhuse.

På østkysten er der flere øer udlagt til hundeeøer. Disse er også udpeget som områder udlagt til fåreholdersteder, landbrug, havbrug, skovbrug, hundeeøer m.v. Øerne er alle omfattet af:

- Hundeeøer ved Tasiilaq (delområde M2)

Følgende delområder er udpeget som områder til teknik og infrastruktur mv.:

- Vandkraftanlæg ved Aammangaaq, som forsyner Tasiilaq med elektricitet (område N3)

Alle øvrige områder i det åbne land er i kommuneplanen udpeget som områder, der friholdes:

- Områder beliggende inden for en afstand på 5 kilometer fra Tasiilaq, bygderne og ovennævnte områder udlagt til andre formål er udpeget som udisponerede områder (delområde O3). Udisponerede områder er kendetegnet ved at være udlagt som uberørte eller næsten uberørte delområder uden bebyggelse og anlæg
- De øvrige områder i det åbne land er upeget som vildmark (delområde O4)

Fokusområder

Den fortsatte tilflytning skaber en befolkningstilvækst, der gør det nødvendigt at formulere en langsigtet

byudviklingsstrategi for Tasiilaq. Byen har i dag udlæg til boliger, der kun knap kan dække den forventede boligtilgang på omtrent 225 boliger de næste 12 år. Såfremt byen i fremtiden skal spille en større erhvervs- og uddannelsesmæssig rolle, må der også være rummelighed til en række forskellige funktioner ud over tilgangen af boliger.

Langsigtet byudviklingsstrategi

Byen skal kunne tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder, og en del af de nuværende udlæg mod nord har ikke en optimal placering i forhold til vind og vejr. Da byens udvidelsesmuligheder mod syd og vest er begrænsede af terræn og sikkerhedszoner omkring vandforsyning, er der et stort behov for at igangsætte arbejdet med en mere langsigtet udviklingsstrategi for byen, hvor de realistiske udviklingsretninger udpeges.

De langsigtede byudviklingsretninger er først og fremmest afhængige af den nuværende placering af vandværk/vandsø og den fremtidige placering af lufthavnen. Der skal indledes en dialog med Nukissiorfiit om byens vand- og elforsyning og med Selvstyret om placeringen af en fremtidig lufthavn med henblik på at nå frem til en realistisk langsigtet strategi.

Som det eneste område i kommunen vil en formuleret byudviklingsstrategi være stort set uafhængig af udefrakommende begivenheder som eksempelvis råstofudvinding. Det betyder, at en formuleret strategi på en gang kan være klar, entydig og robust. For at øge robustheden skal udviklingsstrategien følges af et fokus på bæredygtig fortætning af den eksisterende by, hvor dette er muligt.

To fokusområder

Fokusområder er geografiske områder, hvor der er en aktuel, lokal udviklingsdagsorden, og hvor kommunen vurderer, at der er behov for et særligt planlægningsmæssigt fokus i den kommende kommuneplanperiode. Fokusområderne udspringer af den generelle strategi for byen. Følgende fokusområder er udpeget:

- En attraktiv midtby – med fokus på byforskønnelse af byens to centrale pladser
- Tasiilaq syd – opgradering af boligområdet og etablering af et nyt

Bæredygtig udvikling

En attraktiv midtby

Byforskønnelse af de to centrale pladser

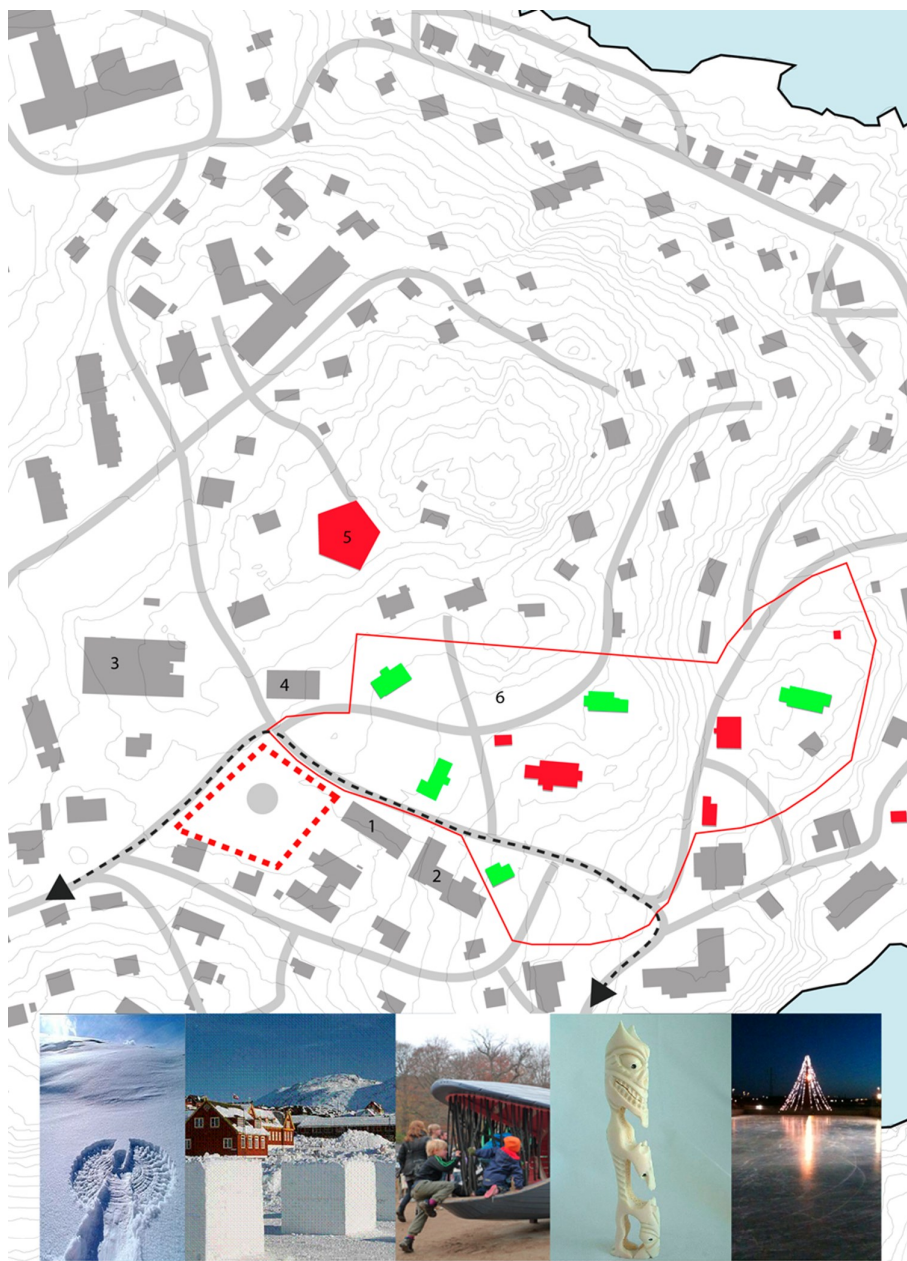
Med byens betydning og den skitserede udvikling er det vigtigt at fokusere på byens centrum, så den fortsat kan fungere og være attraktiv. En samlet planlægning skal sikre, at byen kan tilbyde en attraktiv midtby med plads til tilstrækkelige funktioner. Dette vil være til fordel for byens stadigt voksende befolkning, og samtidig vil det understøtte Tasiilaqs rolle som anker for turismen i området.

I den kommende periode vil der i første omgang blive arbejdet med byforskønnelse med fokus på to områder:

- Tasiilaqs centrale 'juletræsplads' er omgivet af både Katersortarfik, Filateliet, rådhuset og brandstationen. Desuden grænser det op til byens bevaringsværdige område, der indeholder en række bevaringsværdige bygninger. Omdannelsen af pladsen vil tage udgangspunkt i disse omgivelser og styrke pladsens potentiale som

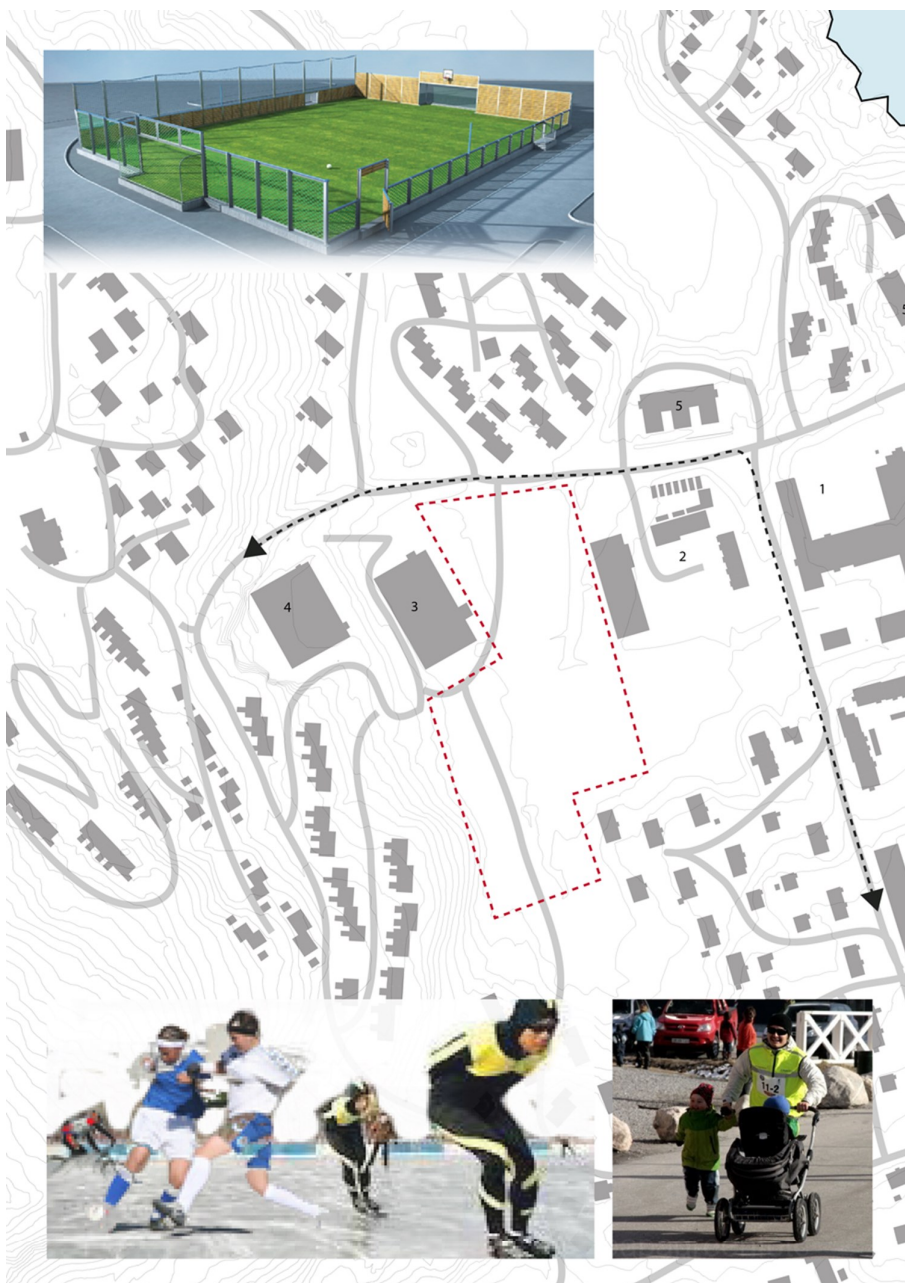
det kulturelle omdrejningspunkt i byen

- Nordvest for midtbyområdet omkring juletræspladsen ligger en anden central plads ved Pilersuisoq. Denne plads vil blive omdannet med særligt fokus på at forbedre dens rolle som aktivitetsplads for byens unge

Byrum 1: Der skal igangsættes en proces for at byforskønne Tasiilaqs centrale 'juletræsplads'.

1: Katersortarfik, 2: Filateli, 3: rådhus, 4: brandstation, 5: kirke og 6: bevaringsværdigt område med fredede og bevaringsværdige bygninger, pil: hovedtrafikåre

Byrum 2: Der skal igangsættes en proces for at byforskønne Tasiilaqs centrale plads ved Pilersuisoq.

1: Tasiilaq skole, 2: erhverv, 3: Pilersuisoq, 4: hallen, 5: institutioner, skraveret: boliger, pil: hovedtrafikåre

Tasiilaq Syd

Tasiilaqs bydel umiddelbart syd for Blomsterdalen består for størstedelens vedkommende af to boligområder omkring et område, der i dag indeholder en fodboldbane og byens skilift.

Opgradering af den sydlige bydel med moderne infrastruktur som ramme om den forventede byvækst ved udlæg af nye arealer og fortætning af eksisterende arealer.

Som en del af den overordnede byudviklingsstrategi vil der i den kommende periode ske en udvikling af den sydlige bydel, så den er rustet til at rumme en del af den forventede befolkningstilvækst. Området omkring banen og liften vil

komme til at fungere som et selvstændigt centerområde i den sydlige bydel, og omkring dette område vil der ske en byudvikling af nye og eksisterende boligområder.

Der vil blive arbejdet med forbedring og fortætning af de eksisterende boligområder, herunder særligt en kloakering af områderne. Desuden vil der i den kommende tid kunne ske en udvidelse af bydelen både mod sydøst og sydvest, hvor to nye boligområder kan etableres til understøtning af det nye center. Endelig vil der på lang sigt kunne ske en udbygning syd for skiliften, såfremt spærrezone omkring vandsøen kan indskrænkes eller fjernes. Områderne vil blive udviklet etapevis i nævnte rækkefølge på kortet.

Opgradering af eksisterende boligområde

1: kommende center, eksisterende grusfodboldbane, skilift; 2: kloakering / udbygning af områderne A2 og A3; 3: udbygning af A11; 4: udbygning af A10; 5: Når vandspærregrænsen flyttes kan dette område bebygges med boliger

Bæredygtig byudvikling

Langsigtet byudviklingsstrategi

Den fortsatte tilflytning skaber en befolkningstilvækst, der gør det nødvendigt at formulere en langsigtet byudviklingsstrategi for Tasiilaq. Byen har i dag udlæg til boliger, der kun knap kan dække den forventede boligtilgang på omtrent 225 boliger de næste 12 år. Såfremt byen i fremtiden skal spille en større erhvervs- og

uddannelsesmæssig rolle, må der også være rummelighed til en række forskellige funktioner ud over tilgangen af boliger.

Byen skal kunne tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder, og en del af de nuværende udlæg mod nord har ikke en optimal placering i forhold til vind og vejr. Da byens udvidelsesmuligheder mod syd og vest er begrænsede af terræn og sikkerhedszoner omkring vandforsyning, er der et stort behov for at igangsætte arbejdet med en mere langsigtet udviklingsstrategi for byen, hvor de realistiske udviklingsretninger udpeges.

De langsigtede byudviklingsretninger er først og fremmest afhængige af den nuværende placering af vandværk/vandsø og den fremtidige placering af lufthavnen. Der skal indledes en dialog med Nukissiorfiit om byens vand- og elforsyning og med Selvstyret om placeringen af en fremtidig lufthavn med henblik på at nå frem til en realistisk langsigtet strategi.

Som det eneste område i kommunen vil en formuleret byudviklingsstrategi være stort set uafhængig af udefrakommende begivenheder som eksempelvis råstofudvinding. Det betyder, at en formuleret strategi på en gang kan være klar, entydig og robust. For at øge robustheden skal udviklingsstrategien følges af et fokus på bæredygtig fortætning af den eksisterende by, hvor dette er muligt.

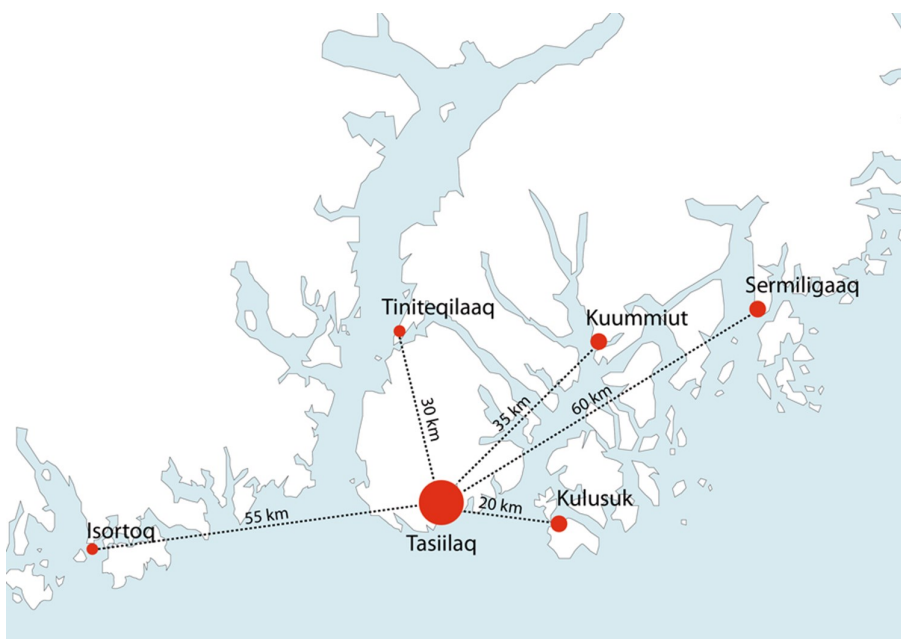
Bæredygtig udvikling

Bygderne på østkysten

Bygderne omkring Tasiilaq vil i fremtiden i højere grad være afhængige af de – støt forbedrede – tilbud, der er placeret i Tasiilaq. Imidlertid er det også klart, at de hver især har forskellige potentialer:

- Sermiligaq og Kuummiut har i fællesskab et større potentiale for fiskeri baseret på bestand og indhandlingsmuligheder i Kuummiut
- Isertoq fungerer som port til indlandsisen
- Tiilerilaaq har en unik landskabelig placering

Generelt vil der i den kommende periode blive arbejdet med en kortlægning af turismepotentialer og initiativer i en helhedsplanlægning for turismeudviklingen i Østgrønland med udgangspunkt i Tasiilaq som anker for fremtidige aktiviteter.

Tasiilaq-området

Isertoq

I begyndelsen af 2015 var der 80 fastboende i bygden, inkl. personer på fangstplads. Befolkningstallet har gennem de senere år været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil forsætte fremover.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 51 boliger, hvoraf ca. 30 står tomme, hvilket svarer til 60%. Boligerne er af rimelig standard.

Boligerne er hensigtsmæssigt beliggende omkring bygdens centrale dele, med nær kontakt til fællesfaciliteterne.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der inden for de allerede udlagte boligområder er ledige

byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Isertoq.

Der vil i planperioden være fokus på en kombination af boligforbedring, nedrivning og omdannelse til andre boligtyper – gerne med inddragelse af befolkningen.

Fællesområder

Bygdens fællesfaciliteter er beliggende i et område omkring havnen med butik, lagerbygning, posthus, bank, salteri, gasdepot og tankanlæg. Lidt nord for havnen ligger skole, kirke, servicehus, forsamlingshus og brandstation.

Eventuelle nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

For Isertoq gælder, at det altovervejende erhvervsgrundlag er traditionel sælfangst. I servicehuset er der mulighed for modtagelse af isbjørneskind. Kommunalbestyrelsen vil arbejde for, at der sker en generel forbedring af mulighederne for afsætning og forarbejdning for kommunens fangere. I den forbindelse vil Kommunalbestyrelsen i samarbejde med hjemmestyret arbejde for at udvikle metoderne for behandling af sælskind.

Såfremt der opstår mulighed for at etablere egentlige produktionsanlæg for behandling og syning af sælskind i bygderne, bør sådanne anlæg først placeres i Isertoq og Tiilerilaaq.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til friholdt areal. Der er ikke behov for udvidelse i planperioden.

Arealerne mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrekreation.

Bevaringsinteresse

Der er ikke kortlagt bevaringsværdige bygninger eller tomter i bygden eller i umiddelbar nærhed.

Trafik, teknik- og miljøforhold

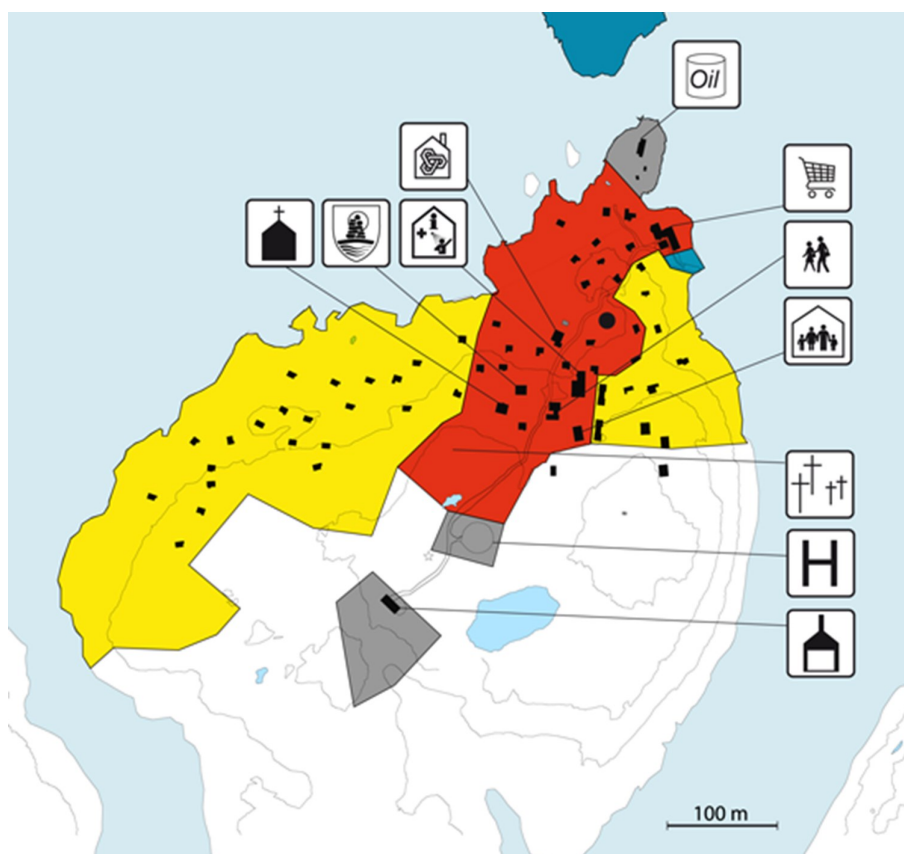
Helistop er placeret nord for bygden.

Der er anlagt transportvej fra havnen, som forbinder elværk, vandbeholder, filialkontor, servicehus, skole, kirkegård og forbrændingsanlæg. Herudover er der behov for transportvej til boligerne i bygdens vestlige del.

Bygden forsynes med el fra elværket placeret ved havnen. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og en 1.400 m³ stor vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende plads og dump.

Isertoq hovedstruktur

Tiilerilaaq

I begyndelsen af 2015 var der 110 fastboende i bygden inkl. personer på fangstplads. Igennem de senere år har befolkningstallet imidlertid været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil forsætte fremover, eller at befolkningstallet i bedste fald stabiliseres.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 71 enfamiliehuse, hvoraf ca. 15 står tomme. Boligerne er hensigtsmæssigt beliggende omkring bygdens centrale dele med nær kontakt til fællesfaciliteterne.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der inden for de eksisterende boligområder er ledige byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Tiilerilaaq.

Der er ønske om istandsættelse og vedligeholdelse af boligmassen. Eksisterende kommunale boliger indrettes særligt til ældre mennesker.

Fællesområder

Bygdens fællesfaciliteter er beliggende i to områder. Det ene område er beliggende omkring havnen med butik, lagerbygning, posthus, bank, salteri, gasdepot og tankanlæg. Det andet område ligger lidt nord for havnen med skole, kirke, servicehus, forsamlingshus og brandstation.

Eventuelle nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

For Tiilerilaaq og Isertoq gælder, at det altovervejende erhvervsgrundlag er traditionel sælfangst.

Såfremt der opstår mulighed for at etablere egentlige produktionsanlæg for behandling og syning af sælskind i bygderne, bør sådanne anlæg først placeres i Isertoq og Tiilerilaaq.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til fælles friareal.

Arealerne mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrekreation.

Bevaringsinteresse

Tiilerilaaq er en ældre boplads. I bygdens nordlige del, nord for helistoppet, ligger en tomt fra en tørvehytte. I øvrigt findes der ingen bevaringsværdige bygninger eller tomter af historisk interesse i byen.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret nord for bygden.

Tiilerilaaqs ca. 1 kilometer vejnet sikrer en god betjening af bygdens funktioner.

Bygden forsynes med el fra elværket, placeret ved havnen. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende dump.

Havnen består af en 8 meter lang anløbsbro. Vanddybden er 4 meter ved højeste normalvandstand.

Fællesområder

Kuummiuts særlige topografi og historiske udvikling har betydet, at bygdens fællesfaciliteter ligger spredt – dog således, at de fleste knytter sig til bygdens øst-vestgående hovedstrøg. Umiddelbart nord for havnen ligger butik, posthus, filialkontor og elværk. Mod øst ligger forsamlingshus, ungdomsklub og brandstation. Skolen og biblioteket er beliggende i bygdens nordvestligste del.

Bevaringsinteresse

Der er i bygden en del ældre huse, bl.a. et skolekapel fra 1914. Der er ikke registreret bevaringsværdige bygninger eller tomter.

Erhvervsområder

Kuummiut rummer områdets største fiskeproduktionsanlæg drevet af NUKA A/S. En stor del af produktionen indhandles af fangere fra Sermiligaaq. Produktionsanlægget har i perioder inden for de senere år ligget stillet grundet nedgang i fiskeriet.

Kuummiut og Sermiligaaq har i fællesskab et potentiale for fiskeri baseret på bestand og indhandlingsmuligheder i Kuummiut – Kommunalbestyrelsen ønsker fortsat at udvikle de to bygder som center for indhandling og forarbejdning af fisk.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Helistop er placeret øst for bygden.

Det eksisterende vej- og stinet omfatter 2,6 kilometer vej.

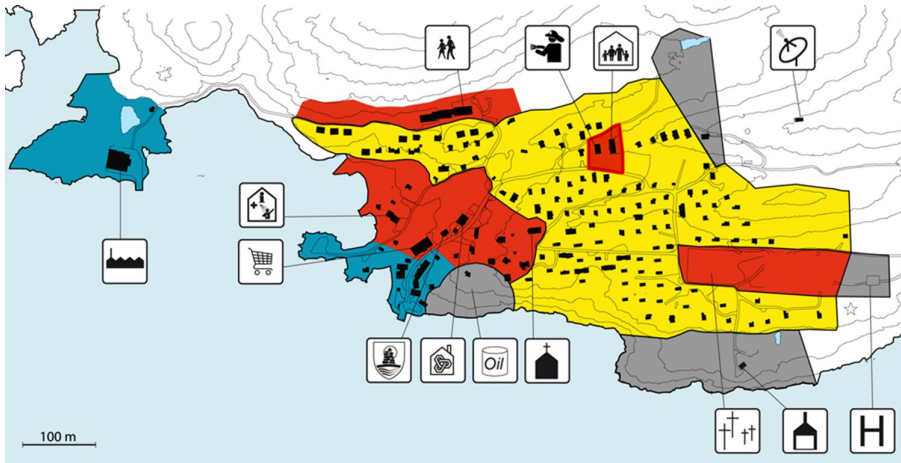
Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Der fastlægges endvidere spærregrænser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret natrenovationsordning med tilhørende dump i bygdens sydøstlige del. Her er der anlagt forbrændingsanlæg til dagrenovation.

Havneanlægget i Kuummiut omfatter både bygdehavnen og havnen ved produktionsanlægget.

Kuummiut hovedstruktur

Sermiligaaq

Pr. 1. januar 2015 var der 200 fastboende i bygden. Befolkningstallet er faldet siden 2000 med et fald inden for aldersgruppen 7-16-årige og en stigning i aldersgruppen 65+. Det forventes, at dette fald i befolkningen vil fortsætte.

Hovedstruktur

Boligområder

Der er omtrent 70 boliger i bygden, hvoraf ca. 20 står tomme, svarende til 28%.

På baggrund af befolkningsudviklingen i bygden har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for udlæg af nye arealer til boligformål i Sermiligaaq. Der vil i planperioden være fokus på en kombination af boligforbedring, nedrivning og omdannelse til andre boligtyper – gerne med inddragelse af befolkningen.

Bygdens boligområder er hensigtsmæssigt beliggende nord og syd for den centrale del med havn og fællesområder. Der er reserveret et areal på ca. 2 ha vest for bygdens centrale del, hvor nye boliger kan opføres inden for planperioden. Derudover er der mulighed for indpasning af enkelte boliger i de eksisterende boligområder.

Fællesområder

Den centrale del af bygden omkring vigen er udlagt til fælles formål og omfatter bl.a.: havn, butik, lagerbygninger, skindindhandling, posthus, skole, biblioteksfilial samt forsamlingshus og fritidsklub. Nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

Sermiligaaq har et mindre indhandlingsanlæg ved havnen og et saneringsmodent salthus med tørrestativer øst for bygden.

Sammen med Kuummiut har Sermiligaaq et stort vækstpotentiale inden for fiskeri. Det er Kommunalbestyrelsens

opfattelse, at der kan ske en væsentlig udvidelse af fiskeriet af hellefisk og rødfisk, hvis der sker en udvidelse af indhandlingsmulighederne. Eventuel etablering af indhandling med produktionsanlæg for hellefisk forudsætter en samtidig løsning af vandforsyningen.

Fælles friarealer og kirkegårde

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til friholdt areal. Kirkegården er vanskelig at benytte om vinteren, og der bør sørges for forsvarlig vinteropbevaring af kister.

Trafik, teknik- og miljøforhold

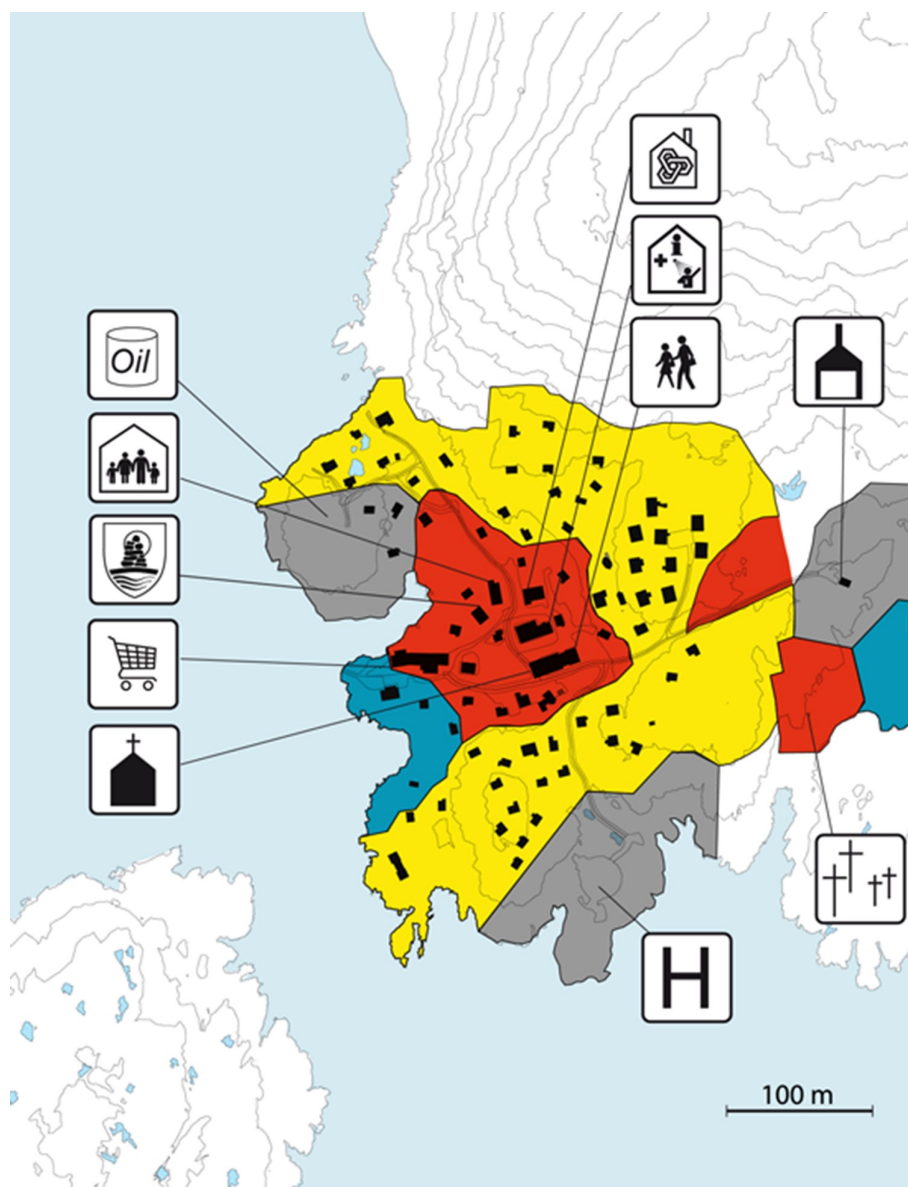
Helistop er placeret syd for bygden.

Det eksisterende vejnet på ca. 400 meter sikrer en hensigtsmæssig betjening af bygdens funktioner.

Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandsindtag fra vandsø nord for bygden, råvandsledning og vintervandtank på 1.390 m³ med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Der fastlægges endvidere spærregrænser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Sermiligaaq hovedstruktur

Kulusuk

I begyndelsen af 2015 var der 240 fastboende i bygden, inkl. personer på fangstplads. Igennem de senere år har befolkningstallet imidlertid været faldende, og det forventes, at denne tendens også vil forsætte fremover, eller at befolkningstallet i bedste fald stabiliseres.

Hovedstruktur

Boligområder

Boligmassen består af 152 enfamiliehuse, hvoraf 25 står tomme, svarende til 17%.

Topografisk deles bygden af en terrænsænkning i nordvest-sydøstgående retning.

På baggrund af befolknings- og erhvervsudviklingen, og fordi der allerede inden for de eksisterende udlagte boligområder er ledige byggemuligheder, har Kommunalbestyrelsen vurderet, at der ikke er behov for yderligere udlæg af areal til boligformål i Kulusuk.

Der er ønske om istandsættelse og vedligeholdelse af boligmassen – gerne med inddragelse af befolkningen.

Fællesområder

De centrale dele af bygden omkring havnen og slugten er udlagt til fælles formål. Nærmest havnen ligger butik, lagerbygninger, frysehus, posthus, bank og tankanlæg, mens bygdekonsultation, filialkontor, elværk og skole ligger længere mod sydøst. Servicehus, brandstation og kirke ligger nordvest for havnen.

Nye fællesfaciliteter skal placeres centralt, således at bygdemidten vil få status som bygdens sociale samlingspunkt.

Erhvervsområder

Kulusuk er områdets største bygd og har i kraft af sin beliggenhed tæt ved Kulusuk lufthavn særlige udviklingsmæssige fordele i forbindelse med afsætning af husflidsprodukter og turisme. Såfremt lufthavnen flyttes til Tasiilaq, vil Kulusuk givetvis miste disse fordele.

Fælles friarealer og rekreative arealer

De gamle kirkegårde ønskes bevaret, og de er derfor sammen med den nye kirkegård udlagt til fælles friareal.

Arealerne mellem hovedstrukturens afgrænsning af bygden og bygdezonegrænsen er udlagt til nærrekreation.

Bevaringsinteresse

Der er i 1909 bygget skolekapel i Kulusuk. Der er ikke kortlagt bevaringsværdige bygninger eller tomter i bygden eller i umiddelbar nærhed.

Trafik, teknik- og miljøforhold

Lufthavnen ligger ca. 3 kilometer øst for bygden.

Kulusuk er forbundet med lufthavnens faciliteter via et ca. 2 kilometer langt østgående kørespor. Køresporet løber gennem bygdens vandindvindingsområde, ligesom der inden for området ligger beboelse. Snescooterkørsel mellem lufthavnen og Kulusuk inden for vandspærrezonen kan ikke undgås. Der er derfor behov for at undersøge, om påfyldning af olietanke kan udgøre en potentiel risiko for forurening af drikkevandet, og, såfremt dette skulle være tilfældet, at kortlægge mulige afbødende foranstaltninger samt identificere muligheder for at opretholde drikkevandsforsyningen i tilfælde af sådan olieforurening.

Det eksisterende vej- og stinet omfatter ca. 3,5 kilometer vej og 25 meter fjeldtrapper.

Havneanlægget i Kulusuk omfatter dels bygdehavnen, dels havnen i forbindelse med produktionsanlægget.

Bygdehavnen består af en 5,4 meter lang anløbsbro med 2,5 meters vanddybde.

Der er ingen aktuelle planer om udbygning af havnen. Havnen er dårligt placeret i forhold til isforholdene. På længere sigt vil det derfor være ønskeligt, at der anlægges en ny havn, hvor isforholdene er bedre.

Ved Kulusuk lufthavn er der en 30 meter lang anløbsbro med ca. 4 meters vanddybde.

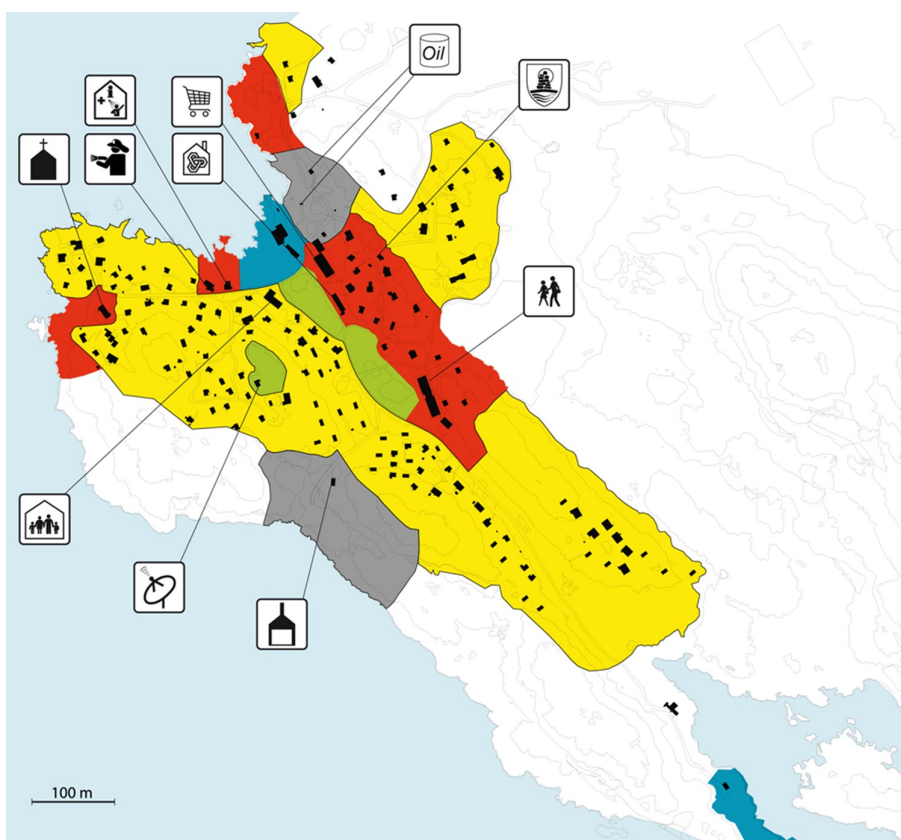
Bygden forsynes med el fra elværket centralt placeret i bygden. Værket har ikke udbygningsbehov i planperioden.

Vandforsyningen består af råvandindtag fra vandsø øst for bygden, råvandsledning og vintervandtank med tapsted. Der er fastlagt en spærrezone omkring vandsøen.

Kulusuk har et boligområde vest for vandsøen, der har problemer med en spildevandsafledning til vandsøen. Denne problemstilling skal der findes en løsning på i løbet af planperioden.

Der fastlægges endvidere spærregrænser på 50 meter omkring eksisterende tankanlæg.

Gråt spildevand afledes til terræn. Der er etableret dag- og natrenovationsordning med tilhørende dump.

Kulusuk hovedstruktur

Strategi

Kommunalbestyrelsen vil i den kommende planperiode:

- Arbejde for, at byens befolkningstal fortsat kan vokse, og at væksten integreres på en bæredygtig måde
- Arbejde for, at der fortsat kan tilbydes værdige og reelle eksistensmuligheder på østkysten

Tasiilaq by er naturligt opdelt i to bydele ved Blomsterdalen. Den sydlige del indeholder et boligområde, et

erhvervsområde, et teknisk område med dump, heliport og et rekreativt område ved vandet. Den nordlige del indeholder to centre, havn og erhverv, boliger og institutioner.

Tasiilaq er østkystens vækstcenter

Byen har de seneste godt 30 år siden hjemmestyrets indførelse haft vækstrater i befolkningstallet, der er sammenlignelige med Nuuk. Byen har i dag dobbelt så stort et befolkningstal som i 1977, og alt tyder på, at denne vækst vil fortsætte i fremtiden. Sammenlignet med Nuuk har byens befolkning imidlertid større sociale udfordringer og færre jobs at deles om.

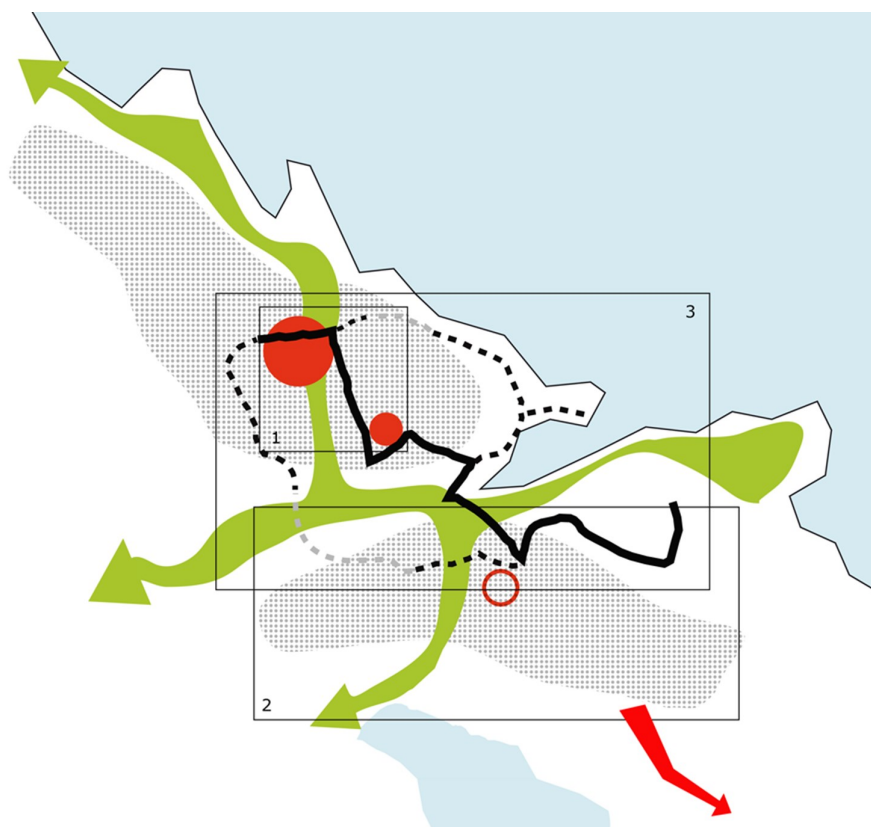
På denne baggrund er det klart, at byen må udpeges som østkystens vækstcenter. Alle dispositioner i byen skal derfor gøres med fokus på lang sigt og fortsat bæredygtig vækst. Der skal således arbejdes for, at:

- De sociale udfordringer håndteres i lokalområdet og med udgangspunkt i en by i fortsat vækst
- En potentiel turist- og erhvervsudvikling gives bedre vækstbetingelser med byen som anker
- Der udarbejdes en langsigtet byudviklingsstrategi, hvor realistiske udviklingsretninger udpeges
- Den eksisterende by fortættes, hvor det er muligt
- Byen kan tilbyde tilstrækkelige og attraktive boligområder

For kommuneplanlægningen betyder denne strategi først og fremmest, at der i god tid skal sættes fokus dels på de langsigtede byudviklingsmuligheder, dels på de projekter, der vil bidrage til at opgradere byens status – det være sig alt fra beslutninger om lufthavnslokalisering og placering af uddannelsesinstitutioner til opgradering af midtby og boligområder.

Tasiilaqs udvikling som Østkystens vækstcenter og Østgrønlands erhvervs-, uddannelses- og turistcenter skal understøttes ved at:

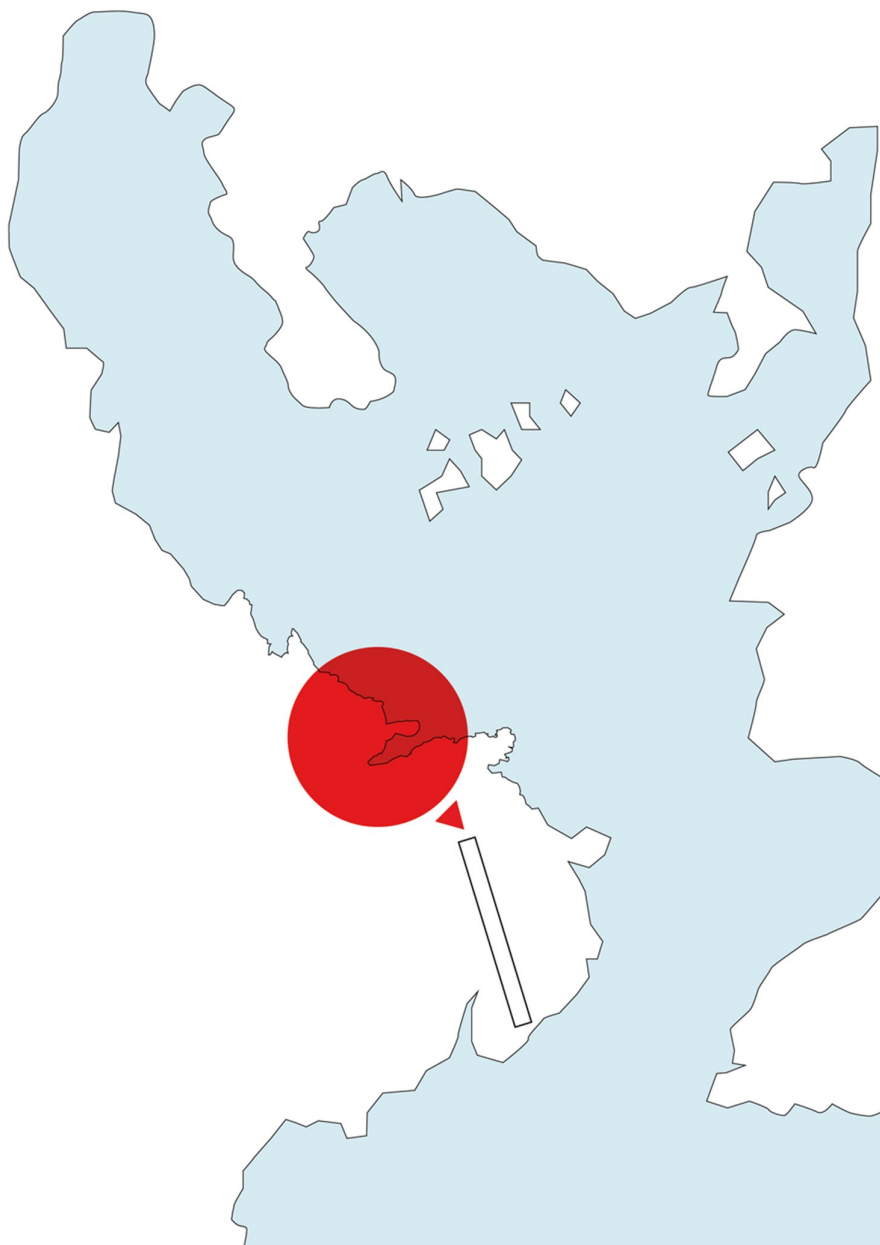
- Styrke uddannelsestilbuddene (eksempelvis gymnasium, turisterhvervsakademi, ungdomsuddannelser eller efterskole) og regionale funktioner (eksempelvis iværksætterhus og regional destinationsudvikling)
- Udvikle et attraktivt bymiljø for at styrke turismeerhvervet
- Arbejde for en flytning af lufthavnen fra Kulusuk til Tasiilaq

Hovedstruktur med fokusområder

Lufthavnen

I den kommende tid vil der blive truffet en beslutning om, hvorvidt lufthavnen skal flyttes fra Kulusuk til Tasiilaq, og hvor den i givet fald ville skulle lokaliseres. Beslutningen er af afgørende betydning for en langsigtet byudviklingsstrategi for byen. Med dette udgangspunkt vil der i den kommende periode blive arbejdet for en lufthavnsplacering syd for byen i overensstemmelse med den, der blev anbefalet i Transportkommissionens betænkning. Den bynære placering vil bedst kunne understøtte den valgte byudviklingsstrategi for byen, hvor den sydlige byudviklingsretning er i fokus.

Lufthavnsmulighed syd for byen

Tasiilaq-området

Østkysten fungerer som en samlet geografi med:

- Tasiilaq som hovedby
- De omkringliggende bygder Kuummiut, Kulusuk, Sermiligaaq, Tiniteqilaaq og Isortoq
- Illoqqortoormiut mod nord

I dette område boede omkring 3.500 beboere i 2011, heraf omkring 2.000 i Tasiilaq og 470 i Illoqqortoormiut. De fem bygder omkring Tasiilaq ligger alle inden for en luftlinjeafstand på omkring 60 kilometer, mens Illoqqortoormiut ligger omkring 800 km mod nord. De syv bosteder udgør i fællesskab den mest sammensatte geografi i kommunen med

Tasiilaq som ubestridt vækstcenter.

Tasiilaq som vækstcenter

Samlet set har geografien haft en befolkningstilvækst siden 1977 på omkring 20 %, der dækker over et fald i befolkningstallet for Illoqqortoormiut og alle bygder på nær Sermiligaaq, og en godt og vel tilsvarende stigning i befolkningstallet for Tasiilaq. De syv bosteder udgør bosætningsmæssigt en samlet struktur, hvor forandringer et sted også vil have en effekt i andre dele af området. Efter bygdernes nedlæggelse omkring Illoqqortoormiut orienterer denne by sig samtidig i stigende grad mod Tasiilaq og deler udfordringer med den sydlige østkyst. Det har samlet set betydet, at Tasiilaq har fået en stadig øget betydning som hovedby for hele området.

Udfordringen for denne geografi ligger i at håndtere potentialet i befolkningsvæksten på en bæredygtig måde, der sikrer tilstrækkelige sociale og erhvervs-mæssige muligheder. Samtidig er et løft i serviceniveauet i Tasiilaq en central forudsætning for at opretholde en rimelig service i bygderne og området – herunder i Illoqqortoormiut – som helhed.

□

Diagram over befolkningens fordeling og udvikling, 2000-2011

X-akse: Bostedets andel af kommunens samlede befolkning

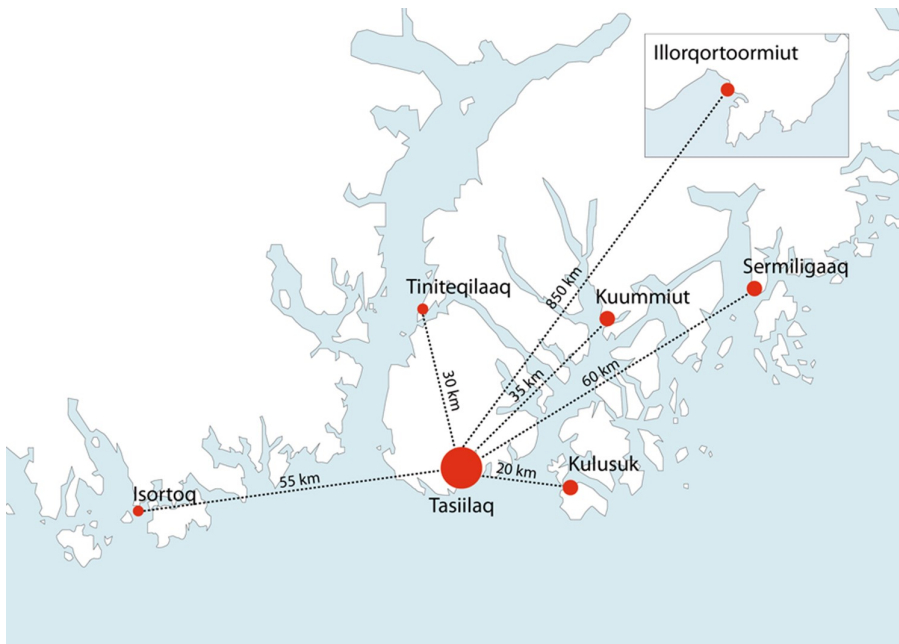
Y-akse: Bostedets befolkningstilvækst eller -fald i procent

Stiplet linje: Kommunens samlede befolkningstilvækst

Illoqqortoormiut og bygderne

Siden affolkningen af de omkringliggende bygder i 2006 har Illoqqortoormiut haft et nyt grundvilkår – fraflytning – hvor den isolerede placering øger udfordringerne for byen. Der vil derfor være begrænset behov for traditionel kommuneplanlægning i perioden.

Bygderne vil i fremtiden i stigende grad være afhængige af de – støt forbedrede – tilbud i Tasiilaq. Generelt vil der arbejdes efter bygdepolitikken med fokus på nedrivning af tomme bygninger og etablering af et ensartet serviceniveau. Bygderne vil dog også have forskellige potentialer for fiskeri og turisme, der skal udvikles i fællesskab og med udgangspunkt i geografien.

Tasiilaq-området

Bygderne

For befolkningsudviklingen i bygderne, se redegørelsens afsnit om befolkningsudvikling.

Udvikling i bygderne

Med undtagelse af Sermiligaaq og Arsuk har de tre største bygder (Kuummiut, Kulusuk og Qeqertarsuatsiaat) også det mindste fald i befolkningstallet, mens de tre mindste (Tiilerilaaq, Kapisillit og Isertoq) har det største fald. Nedgangen i befolkningstallet i bygderne ser altså generelt set ud til at accelerere, efterhånden som bygderne bliver mindre.

Til trods for den ensartede udvikling i befolkningstallet er det samtidig indlysende, at kommunens bygder eksisterer under voldsomt forskellige vilkår. Bygderne omkring Nuuk er generelt forholdsvis velfungerende på trods af det faldende befolkningstal, idet de også har bevågenheden fra en national hovedstad i umiddelbar nærhed.

I den sammenhæng har Arsuk særlige vilkår. Den er ligeledes forholdsvis velfungerende, men har oplevet en kraftigere tilbagegang i befolkningstallet. Bygderne i Tasiilaq-området har generelt set flere udfordringer, særligt sociale og erhvervsmæssige.

Med udgangspunkt i visionens formulering om, at udviklingen skal forankres i bostedernes egne muligheder og behov, vil der blive formuleret en servicemodell for bygderne. Samlet set har bygderne undergået en forholdsvis ensartet langsigtet udvikling i befolkningstallet. For stort set alle bygders vedkommende er befolkningstallet i perioden siden 1977 faldet mellem 25% og 50% (undtagelsen er Sermiligaaq, der i perioden i stedet har oplevet en befolkningstilgang på 25%).

Opkøb og nedrivning

Bygderne har en fælles udfordring omkring affolkning. I enkelte bygder står over 50% af boligerne tomme. I den kommende periode vil der blive formuleret en samlet politik for opkøb og nedrivning af tomme boliger i bygderne, der skal sikre et budget og en organisation til at gennemføre saneringen. Arbejdet vil være et led i den kommende boligsektorplan. Formålet er at forbedre bolig- og bymiljø, skabe tryghed i bygderne og øge deres turismæssige potentiale.

Offentligt serviceniveau

Bygderne har forskellige vilkår, hvad angår beliggenhed og offentligt serviceniveau. I den kommende periode vil der blive arbejdet med at sikre et ensartet niveau baseret på bygdernes egne muligheder og behov. Udgangspunktet vil være lokalsamfundsprofilerne og kommuneplanens redegørelse.

Det åbne land

Det åbne land er i kommuneplanmæssig forstand en samlet betegnelse for alle de områder i kommunen, som ikke er udlagt til bosætning.

Der har tidligere i forbindelse med planlægning og arealadministration i det åbne land været en opfattelse af, at der har været rigeligt med plads i det åbne land. Derfor har det været vurderingen, at det har været tilstrækkeligt at tage stilling til det enkelte projekt fra sag til sag, når der er kommet ansøgninger om brugsretten til arealer i det åbne land. Der har ikke været et oplevet behov for en mere sammenfattende fysisk helhedsplanlægning i forbindelse med udlæg af arealer.

Det åbne land kan imidlertid ikke længere betragtes som et område, hvor der er masser af plads til alle aktiviteter til

ethvert formål. En lang række interesser og aktører lægger i stigende grad beslag på arealer i det åbne land. Det skaber et pres på det åbne land, som ikke udelukkende udgøres af enkelte interesser. Presset udgøres af en samlet effekt af de forskellige interesser. Med det tiltagende pres i det åbne land er der et øget behov for en overordnet, sammenfattende fysisk planlægning, som sammenfatter de forskellige interesser.

Fra landsplandirektiv til kommuneplan

Kommunen har med virkning fra 1. januar 2011 overtaget plan- og arealmyndigheden i det åbne land, som hidtil har ligget hos Naalakkersuisut. Med denne kommuneplan har Kommuneqarfik Sermersooq indarbejdet de retningslinjer og bestemmelser, som hidtil har været fastlagt i landsplandirektiv_marts_2011_dk.pdf. Det drejer sig primært om inddelingen af det åbne land i delområder samt fastlæggelsen af overordnede bestemmelser for disse delområder. Bestemmelserne er overtaget fra landsplandirektivet i uændret form. Dog er der udlagt et delområde på baggrund af en vedtagen frilandsplan nr. 7 for Itinnera. Dette er nærmere beskrevet i afsnittet om det åbne land.

Kommunen kan ajourføre og revidere de overordnede bestemmelser samt udarbejde detaljerede bestemmelser for de enkelte delområder i henhold til de overordnede bestemmelser. Ændringer i bestemmelserne for det åbne land skal dog til enhver tid være i overensstemmelse med selvstyrets interesser.

Planlægningen og den deraf følgende udpegning af delområder i landsplandirektivet er ikke sket konsekvent og ensartet i de tidligere kommuner. Det gælder særligt planlægningen omkring nedlagte bygder og hytteområder. Som en følge heraf vil der i den kommende periode være et behov for at foretage revisioner af det åbne lands planlægning, som det er overtaget fra Selvstyret, efterhånden som omfanget kan afdækkes, og der kan tages konsekvent stilling til de indtil videre uplanlagte områder.

Frilandsplaner

Der er en række gældende frilandsplaner, der er udarbejdet af den tidligere Nuup Kommunea og godkendt af Naalakkersuisut. Med frilandsplanerne har kommunerne med Landsstyrets godkendelse kunnet overtage kompetencen til at tildele arealer inden for et frilandsplanområde.

Frilandsplanerne vil fortsat være gældende. I kommuneplanen indgår delområder omfattet af frilandsplaner på lige vilkår med de øvrige delområder.

De fleste frilandsplaner omfatter delområder til fritidshytter og sommerhuse m.v. Derudover er der enkelte delområder af særlig rekreativ karakter. Det gælder eksempelvis for delområderne Itinnera (udlagt til lejrskoleformål) og Qooqut (udlagt til rekreativ udnyttelse og turismeformål og med arealer udlagt til fritidshytter, sommerhuse og turisthytter).

Selvstyrets interesser i det åbne land

Ud over de udpegede områder er der i det åbne land en række interesser, som kommunen skal tage særligt hensyn til

i planlægningen. Det drejer sig om miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, kulturhistorie og telekommunikation.

I det omfang, de nævnte interesser har betydning for arealanvendelsen, er de relevante bestemmelser indarbejdet i de overordnede bestemmelser for de enkelte delområder. Overordnet lovgivning vedrørende fx miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, beskyttelse af kulturminder, klausulerede zoner etc. er dog altid gældende, uanset de overordnede bestemmelser for de enkelte delområder.

Indsatsområder

Udover vedtagelsen af, at kommuneplanen skal revideres delvist, har kommunalbestyrelsen vedtaget i Planstrategien, at kommuneplanen skal rette fokus på 3 nye indsatsområder i planlægningen, nemlig:

1. Udarbejdelse af en arkitekturpolitik – for at sikre kvalitet i udviklingen af kommunens bosteder.
2. Udarbejdelse af en hovedstadsstrategi – for at understøtte Nuuk som drivkraft og laboratorium for såvel kommunen som for landet som helhed.
3. Udvikling af kommuneplanens sektorplangrundlag med nedsættelse af en tværgående sektorplan arbejdsgruppe – for at understøtte en langsigtet og koordineret anlægsplanlægning.

Arkitekturpolitik_gl

Rammer for dagliglivet

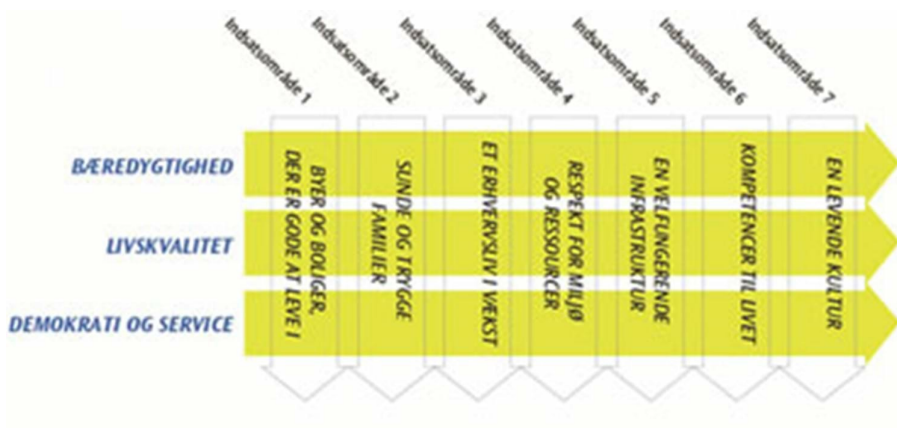
Med udgangspunkt i visionens formulering om, at alle bosteder skal have en smuk bygnings- og byarkitektur samt velfungerende boligmiljøer, er der igangsat et arbejde med at udvikle en fælles arkitekturpolitik for kommunen. Arkitekturpolitikken skal medvirke til, at Kommuneqarfik Sermersooq bliver en kommune, hvor borgere og erhvervsliv er glade for at bo og arbejde. Den skal:

- Danne det politiske grundlag for fremtidige beslutninger om målet med arkitekturen
- Sikre, at arkitekturen bidrager til velfærd, oplevelser og livskvalitet ved at sætte bedre rammer for dagliglivet

Det betyder, at den vil blive anvendt både som et strategisk værktøj rettet mod social, økonomisk og kulturel udvikling og som et godt dialogværktøj i forhold til kommunens borgere og erhvervsliv.

Arkitekturpolitikken vil udstikke retningslinjer for den generelle udvikling af bolig- og erhvervsområder såvel som den specifikke udvikling af de fokusområder, der er nævnt i kommuneplanen. Politikken er et værktøj, der med udgangspunkt i planstrategiens tre overordnede værdier skal sikre:

- Et bæredygtigt byggeri
- Kvalitet i omgivelserne
- Demokratiske processer omkring realiseringen

Skema over arkitekturpolitikens sammenhæng med planstrategien

Planstrategi 2014_gl

Arkitekturpolitik

Arkitekturpolitikken skal fungere som et politisk og et administrativt værktøj, og skal sikre:

- Kvalitet i fremtidig anlæg og byggeri
- Mulighed for at fremhæve og værne om de særlige kvaliteter vi har i Kommuneqarfik Sermersooq
- Fokus på kvaliteter i det fysiske rum, og dermed en investering i fremtiden og mulighed for vækst
- Inddragelse af interessenter som arkitekter, entreprenører og interesseorganisationer

Arkitekturpolitikken kan downloades her: [arkitekturpolitik_dk.pdf](#)

Byatlas

Byatlas over Nuuk skal danne grundlag for en dialog mellem borgere og politikere om byen arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier. Det skal læses som et oplæg til overvejelser om, hvilke historier Nuuks bygningsarv skal repræsentere, og hvordan vi bedst sikrer at de videreføres.

Byatlas kan downloades her: [byatlas_dk_web.pdf](#) (20.1 MB)

Hovedstadsstrategi

Nuuk er mulighedernes by

Alle er enige om, at vi har en fantastisk by, og at vi har store muligheder for vækst og udvikling. Mulighederne ligger derude. Arktis er for alvor kommet på verdenskortet de senere år. Det er nu, vi skal gribe mulighederne. Der er også udfordringer. Fremadrettet bliver der et stort pres på den offentlige økonomi, hvis vi ikke gør noget. Vi bliver nødt til at skabe flere private arbejdspladser. Der skal tjenes penge, så vi også i fremtiden har råd til en god levestandard.

Lige nu er vi i en gunstig situation. Økonomien er god, og vi har mulighed for at investere, men vi ved også, at økonomien på lidt længere sigt vil komme under pres. Derfor skal vi være omhyggelige med at investere i det rigtige. Vi vil investere i bedre rammer for vækst, som kan skabe nye indtægter, og i effektiviseringer, der begrænser vores udgifter. Det vil bidrage til at sikre fremtidens velfærd, og til at Kommuneqarfik Sermersooq kan blive økonomisk uafhængig. Udnyttelse af vores vækstmuligheder vil kræve store investeringer. Kommunen er klar, men vi er også meget bevidste om, at en stor del af investeringerne skal komme udefra.

Hovedstadsstrategi med to vigtige budskaber

Det ene budskab er, at menneskelig og økonomisk vækst skal bære Nuuks udvikling. De to ting hænger uløseligt sammen. Når vi styrker de menneskelige ressourcer, skaber vi grundlag for økonomisk vækst, og økonomisk vækst giver os råd til at investere i menneskelig udvikling. Økonomisk og menneskelig vækst skal gå hånd i hånd og har lige høj prioritet. For mange står uden for samfundslivet. Det er både et problem for det enkelte menneske og et problem for vores by og samfund. Flere skal have et arbejde, flere skal have en uddannelse, flere skal have lyst til at starte virksomhed, og flere skal engagere sig i kunst, kultur og kreative aktiviteter. Vi skal i det hele taget engagere os mere i hinanden.

Det andet budskab er, at kilderne til Nuuks udvikling skal findes både internationalt og lokalt. Når vi tænker udvikling skal vi både tænke lokalt, nationalt og internationalt. Som en lille hovedstad i en lille national økonomi er vi nødt til at orientere os internationalt. Vi kan ikke producere alt i Grønland. Fremtidens velfærd afhænger i høj grad af, at vi er

dygtige til at udnytte mulighederne internationalt. Men det er lokalt, i vores by, vi skal finde de bæredygtige løsninger. Det er her vi skal skabe rammerne for det gode liv og for erhvervsliv og investeringslyst.

Hovedstadsstrategi for Nuuk

Read the English version of the Capital Strategy here: [Capital Strategy for Nuuk](#)

Sektorplan

Sektorplaner er rygraden i kommunens virke. En sektorplan er en plan for et bestemt emne – eksempelvis en skolesektorplan – og dækker typisk hele kommunen. En sektorplan indeholder som regel oplysninger om den førte politik for området og består typisk af en statusbeskrivelse, en målsætningsbeskrivelse og en handlingsplan over planlagte initiativer – herunder en anlægsoversigt.

Den tværfaglige sektorplangruppe får ansvaret for:

- At sikre at hver forvaltning får udarbejdet rettidige sektorplaner ud fra en skabelon
- At sikre kvalitet og kontinuitet i planerne
- At sikre en transparent proces i forhold til prioritering af anlægsønsker og finansieringsmodel
- At sikre en tværfaglig indsigt og forståelse af kommunens bredde

Sunde og trygge familier

Planemner

Indsatsområdet omfatter sundhed og livskvalitet for alle:

- Sundhed og forebyggelse
- Børn og familie
- Arbejdsmarked
- Voksenomsorg

Planstrategiens målsætninger

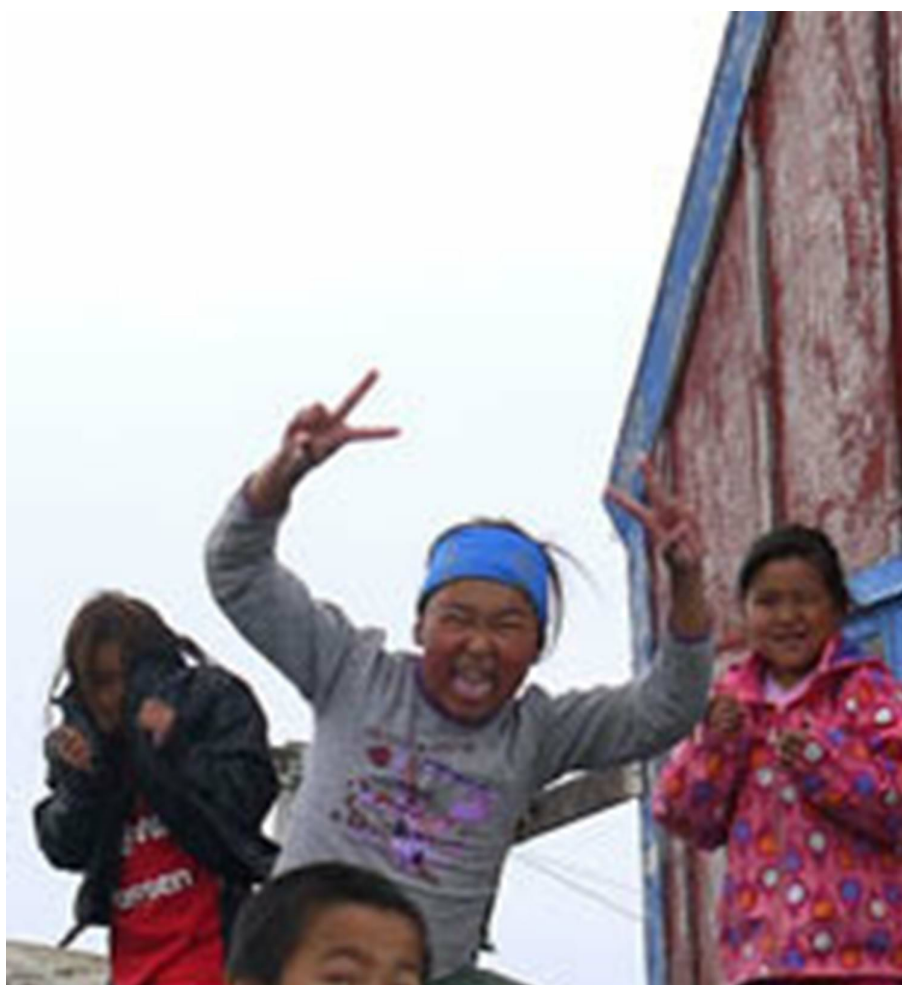
Planstrategiens målsætninger er baseret på to overordnede mål:

- Retten til en tryk barndom

- Styrkelse af det personlige ansvar

Planstrategiens målsætninger for sundhed, børn, unge, ældre og borgere med særlige behov er, at:

- Kommuneqarfik Sermersooq skal stille de rammer og muligheder til rådighed, der gør, at kommunens borgere kan træffe sunde valg og i det hele taget tage ansvar for egen sundhed
- Der skal sikres lighed i borgernes mulighed for sundhed
- Alle børn og unge skal have mulighed for at leve et sundt og aktivt liv, og de skal have indflydelse på deres egen hverdag
- Alle børn og unge skal have mulighed for gode relationer i form af voksenkontakter og venner
- Børn og unge med særlige behov skal mødes med tilbud og indsatser, der imødekommer deres ønsker og muligheder
- Ansvar for eget liv gælder også for borgere med nedsat funktionsniveau. Enhver skal kunne leve et liv på egne præmisser med den nødvendige støtte
- Borgere med en midlertidig eller varig nedsættelse af arbejdsevnen skal støttes og hjælpes til et arbejde, som passer til deres arbejdsevne
- Ældre, som trænger til hjælp og omsorg, skal have et trygt og værdigt liv i de rammer, som Kommuneqarfik Sermersooq tilbyder
- Ældre, som kan klare sig selv, skal motiveres til fortsat at have et aktivt liv og være samlingspunkt for deres familier så længe som muligt

Overordnede politikker

Skatte- og Velfærdskommissionen

I sammenfatningen af Skatte- og Velfærdskommissionens anbefalinger fra marts 2011 nævnes det, at omkring en tredjedel af alle familier har svage økonomiske, sociale og/eller uddannelsesmæssige ressourcer til at støtte børnene. Baseret på EU's definition må 15 % af alle husstande betegnes som fattige. Det pointeres derfor i sammenfatningen,

at de menneskelige ressourcer skal forvaltes bedre, og at der skal gøres mere for at undgå et opdelt samfund.

Velfærdssamfundet er stillet over for en dobbelt udfordring. På den ene side bliver der flere ældre, der skal forsørges. På den anden side får mange unge ikke en uddannelse og har derfor svært ved at klare sig på arbejdsmarkedet.

Kommissionen anbefaler en aktiv strategi, der bygger på tre grundlæggende principper – tidlig indsats, social balance og beskæftigelse samt robust finansiering. Kommuneqarfik Sermersooqs politikker på området følger op på denne strategi.

Kommunens politikker

I 2010 er der udarbejdet en Børne- og Familiepolitik, der er en overordnet og tværgående politik for et bredt område. Politikken er således vedtaget af både Velfærds- og Arbejdsmarkedsudvalget samt Udviklingsudvalget.

Børne- og familiepolitikken skal fungere som et overordnet grundlag for prioriteringer, og den skal sikre sammenhæng mellem forvaltningernes indsatser. Den er formuleret med udgangspunkt i de menneskelige grundværdier troværdighed, respekt og engagement.

Politikken består af delpolitikker inden for sundhed, børn og unge, arbejdsmarked, handicap samt ældre. Disse politikker danner sammen med tilhørende strategier og handlingsplaner grundlaget for redegørelsen i dette afsnit. Strategier for voksenomsorg samt børn og familier forventes dog først udarbejdet i begyndelsen af efteråret 2011.

Sundhed og forebyggelse

Sundhed er andet og mere end fravær af sygdom. Sundhed handler om livskvalitet og udfoldelsesmuligheder, og det er implicit, at det er bedre at forebygge end at helbrede. Fremover vil der være større fokus på helhedsorienteret forebyggelse til grupper af borgere i stedet for til det enkelte individ samt særlig fokus på børn og unge.

Politikken definerer mål inden for indsatsområderne Kost, Rygning, Alkohol og misbrug samt Motion (KRAM-faktorerne) samt forebyggelse af selvmord, forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme og sundhedsfremme hos børn og unge.

Det er særligt i forhold til indsatsområdet, der omhandler motion, at kommuneplanlægningen kan understøtte nogle af de udpegede målsætninger omkring sikringen af motionstilbud samt bedre forhold for gående og cyklende. Der lægges også i strategien op til et samarbejde forvaltningerne imellem med henblik på at indrette lokale omgivelser i kommunen, så det er ligetil for borgerne at bevæge sig i hverdagen, f.eks. gå og cykle til arbejde mv., og lege i naturen og bostederne. Det inkluderer et samarbejde om bydesign, åndehuller og opholdsarealer.

Generelt vil kommunen arbejde på at forbedre forebyggelsesarbejdet lokalt, eksempelvis ved at arbejde på at nedsætte et lokalt forebyggelsesudvalg i Illoqqortoormiut.

Børn og familie

I Kommuneqarfik Sermersooq er 5,8 procent af børnene i 2010 anbragt uden for hjemmet, med en tendens til en højere procentdel i Tasiilaq og en lavere på vestkysten. Det svarer til 349 børn. Til sammenligning er 1 % af børn og unge i Danmark anbragt uden for hjemmet. I Afdeling for Børn og Familie anvendes langt størstedelen af ressourcerne således i dag på behandling. Det er dog intentionen, at der fremover skal være langt større fokus på helhedsorienteret tidlig og primær forebyggelse til børn, unge og deres familier.

Visionen er, at børn og unge i Kommuneqarfik Sermersooq har optimale væksts- og livsbetingelser. For at sikre det er der sat særligt fokus på indsatsområderne tidlig indsats og unge forældre.

Arbejdsmarked

En af de helt store udfordringer i forhold til at få ledige i arbejde er, at det økonomiske incitament til at være i beskæftigelse er meget lille eller helt fraværende grundet det sociale sikkerhedsnet, som er meget udbygget i kommunen såvel som i hele landet.

En anden udfordring på arbejdsmarkedet er mangel på uddannelse. Størstedelen af de ledige har ingen uddannelse, mange har end ikke færdiggjort folkeskolen, og de få, som er uddannede, har kun en kortere kompetencegivende uddannelse.

Behovet for et fleksibelt arbejdsmarked, hvor der er plads til alle faggrupper, kræver, at der sker en løbende tilpasning af arbejdsstyrken i forhold til de store strukturændringer, der karakteriserer arbejdsmarkedet i disse år, hvilket er den tredje store udfordring på det grønlandske arbejdsmarked.

Kommuneqarfik Sermersooqs vision for Arbejdsmarkedspolitikken har tre hjørnestene:

- Alle borgere, der kan, er i arbejde eller under uddannelse
- Erhvervslivet henter den nødvendige arbejdskraft i kommunen
- Kommunen fremmer til enhver tid innovation og udvikling inden for beskæftigelse og arbejdsmarked

I nærmeste fremtid fokuseres der derfor på indsatsområderne uddannelse og beskæftigelse, samarbejde med erhvervslivet og uddannelsesinstitutionerne samt innovation og udvikling.

I forhold til kommuneplanlægningen betyder det blandt andet, at der skal arbejdes på at gøre kommunen attraktiv som arbejdsplads. Det skal også tilstræbes, at den fortsat nødvendige tilrejsende arbejdskraft integreres.

Voksen omsorg

I Kommuneqarfik Sermersooq behandles alle borgere med ligeværdighed og mødes med forståelse og respekt uanset borgerens funktionsniveau. Ældre i Kommuneqarfik Sermersooq trives aktivt i samspil med deres familier og det omgivende samfund i de rammer, kommunen skaber.

I perioden 2000-2010 er befolkningstallet for aldersklassen over 65 år steget med hele 57 %, svarende til 357 personer. Befolkningstallet er faldet for aldersklassen i alle bosteder i kommunen på nær i bygderne omkring Paamiut (57 % fald svarende til 16 personer) og Nuuk (12 % fald svarende til fire personer). De største stigninger i befolkningstallet ses i Illoqqortoormiut med 108 % (13 personer), Nuuk med 85 % (294 personer) og Tasiilaq med 61 % (28 personer).

Udvikling fra 2000-2011	Index i alt	Antal personer	Index 65+ år	Antal personer
Paamiut-området i alt	83	-352	107	10
Paamiut	84	-298	123	26
Bygder	75	-54	43	-16
Nuuk-området i alt	117	2334	273	290
Nuuk	118	2421	185	294
Bygder	77	-87	88	-4
Tasiilaq-området i alt	104	117	151	44
Tasiilaq	117	293	161	28
Bygder	85	-176	139	16
Illoqqortoormiut-området i alt	86	-79	208	13
Illoqqortoormiut	91	-49	208	13
Bygder	0	-30	0	0
I alt	110	2020	97	-2

Tabel: Udvikling i befolkningstallet 2000-2011, i alt og 65+, Grønlands Statistik

Der er i efteråret 2011 vedtaget en strategi for voksenomsorg. Der er indtil videre udpeget fire indsatsområder for borgere med et handicap:

- Hverdagslivet
- Støtte og aflastning
- Uddannelse og arbejde
- Fritid

Der er udpeget fem indsatsområder for ældre:

- Livskvalitet
- Bolig
- Ansvar for eget liv
- Tryghed, tillid, pleje og omsorg
- Faglighed, kommunikation og åbenhed hos medarbejdere på ældreområdet

For kommuneplanlægningen betyder det, at:

- Kommunen skal kunne tilbyde institutionspladser, botilbud og handicapvenlige boliger tilpasset den enkeltes handicap
- Der skal sikres en hensigtsmæssig bolig til den ældre afhængig af graden af svækkelse

Der findes i øjeblikket følgende institutioner i kommunen:

- 6 boenheder, 2 væresteder, 1 dagcenter, 1 ældrekollektiv, 1 pleje- og aktivitetscenter samt Utoqqaat Illuat i Nuuk og et ældrekollektiv i Qeqertarsuatsiaat
- 1 bofællesskab, 1 værested, 1 alderdomshjem og 1 ældrekollektiv i Paamiut samt et ældrekollektiv i Arsuk
- 3 boenheder og 1 ældrekollektiv i Tasiilaq
- 1 boenhed og 1 ældrekollektiv i Illoqqortoormiut

Anlægsønsker

På baggrund af de overordnede politikker er der udpeget en række anlægsønsker for de kommende år:

Placering	Beskrivelse	Årstal
Nuuk	Ippiarsuk - <i>ny aflastningsenhed</i>	2012
	Genoptræningscenter - <i>i forbindelse med Ippiarsuk</i>	2012
	Dagscenter for psykisk syge - <i>til erstatning for et utilstrækkeligt tilbud</i>	2014
	Nye boenheder – Tuujuk	2015
	Dagcenter for førtids- og alderspensionister	2016
	Etablering af Center for Sundhed og Forebyggelse - <i>til forebyggende indsats inden for KRAM-faktorerne</i>	-
Tasiilaq	Ældrekollektiv - <i>tilbygning til eksisterende bygning</i>	2013
	Dagscenter for psykisk syge - <i>til erstatning for et utilstrækkeligt tilbud</i>	2014
Paamiut	Alderdomshjem - <i>fremtidssikring</i>	2012

En velfungerende infrastruktur

Planemner

Indsatsområdet omfatter infrastruktur og kommunikation, herunder:

- Havneanlæg
- Lufthavne og landingsbaner
- Veje og stier
- Kollektiv trafik
- Kommunikation, herunder internet og kommunens kommunikation med borgerne

Planstrategiens målsætninger

Kommunens målsætninger for infrastruktur og kommunikation er formuleret i planstrategien. De er at:

- Kommuneqarfik Sermersooq skal sikre sig størst mulig indflydelse på lufthavne og havne med hensyn til drift, udbygning og nyetablering
- En international havn og lufthavn i Nuuk er nødvendig for, at vi kan udvikle os til et moderne, internationalt samfund
- Mulighederne for bedre anflyvningsmuligheder for Tasiilaq og Illoqqortoormiut skal afdækkes
- Kommuneqarfik Sermersooq vil arbejde for at fremme en bedre skibstrafik til særligt byer og bygder i Østgrønland
- Trafik- og transportområdet skal planlægges, så vi opnår større trafiksikkerhed, og så det fremtidige transportbehov bliver imødekommet
- En trafikstruktur, som tilgodeser den kollektive trafik, skal fastlægges, og den skal bidrage til at skabe stor fremkommelighed i Kommuneqarfik Sermersooqs byer for såvel biler som cyklende og gående
- Kommunens kommunikationsindsats tager sit afsæt i at skabe fornyelse, forenkling og forankring. Derfor satser Kommuneqarfik Sermersooq på nye dialogformer, ny teknologi og bedre brug af eksisterende kommunikationskanaler og -metoder.

Overordnede politikker

De overordnede politikker på trafik- og transportområdet kommer til udtryk gennem Transportkommissionens betænkning fra 2011. Heri anføres blandt andet, at:

"Transportkommissionen er blevet forelagt, at den endvidere skal arbejde ud fra et landssynspunkt, dvs. tage udgangspunkt i helhedsbetragtninger i stedet for i suboptimale løsninger på regionalt niveau. Transportkommissionen fortolker dette således, at der eksplicit skal gøres opmærksom på, om de forslag, der fremsættes af

Transportkommissionen, er samfundsøkonomisk rentable, idet dette vil øge mulighederne for økonomisk selvstændighed.”

Endvidere påpeger Transportkommissionen, at:

”Det er svært at spå – især om fremtiden. Og når der skal ses så langt frem, som det typisk gøres i relation til lufthavnsstruktur og havnestruktur, hvor horisonten er op til 50 år, er det afgørende, at spørgsmålet om fleksibilitet, dvs. tilpasning til nyudviklinger, inddrages.”

Ligesom Transportkommissionen peger på, at:

”Det er efter Transportkommissionens opfattelse sandsynligt, at den fastboende befolkning inden for en horisont på op til 50 år er koncentreret i de eksisterende byer på vestkysten med Nuuk som den langt største by.”

Kommuneqarfik Sermersooq er bevidst om de specielle forpligtelser, der påhviler kommunen som hovedstadskommune – herunder, at kommunen i forbindelse med større infrastrukturinvesteringer er nødt til at tænke langsigtet. Det gælder ikke bare i forhold til Atlanthavn og -lufthavn, men også i forhold til den hovedstadsspecifikke infrastruktur, hvor Nuuk indtager en særstatus, både i forhold til kommunens øvrige byer og bygder og i forhold til landets øvrige større byer.

Nuuk er og skal være Grønlands visitkort, og byens infrastruktur skal afspejle dette.

Havneanlæg

Forsyningssikkerheden til alle kommunens byer og bygder er afgørende for Kommuneqarfik Sermersooq.

Nuuk-området

Nuuk havn er med voldsomt stigende godsmængder og et stigende antal trawleranløb presset til det yderste. Den daværende Nuuk Kommuna har foreslået anlæg af en ny containerhavn ved Qeqertat / på Fyrø. Fase 1 omfatter en ny containerhavn med en 320 m lang kaj med et bagland på 40.000 m² med pakhus og værksted. Såvel kajlængden som baglandet kan forøges uden større problemer ved denne placering.

Projektet indebærer behov for fremføring af vej fra industriarealerne ved Nuuk Imeq, udvidelse af tunnelen ved Iggia samt visse trafikregulerende anlægsinvesteringer og foranstaltninger på Sarfannguit og ved tilslutningen til 400-meter vej.

Transportkommissionen anbefaler i sin endelige betænkning (fra 1. april 2011) entydigt, at en ny havn ved Qeqertat, foreløbigt afgrænset til fase 1, bør anlægges.

Anlægget af den nye containerhavn vurderes i betænkningen at være samfundsøkonomisk meget rentabel.

En ny Atlanthavn på Qeqertat er et højtprioriteret projekt i Kommuneqarfik Sermersooq.

Tasiilaq og bygder

På baggrund af Inatsisartuts beslutning om at få udarbejdet en særskilt analyse af vilkårene for besejling af Østgrønland har Transportkommissionen i sin betænkning ikke behandlet havneudvidelse og godsforsyningen til Tasiilaq og Illoqqortoormiut.

Kommuneqarfik Sermersooq støtter op om Inatsisartuts arbejde med at forbedre vilkårene for besejling af Østgrønland.

Paamiut-området

I Perspektivredøgørelsen fra 2007 omtales renoveringen af Atlantkajen i Paamiut, og i Kommuneplan 1996-2011 for daværende Paamiut Kommuna omtales sammenbygningen af Atlantkajen og Kutterkajen samt efterfølgende anlæg af et nyt kaj anlæg langs Kommuneøen.

Kommuneqarfik Sermersooq vil i den kommende planperiode arbejde for, at Paamiut har tidssvarende anløbsforhold.

I Kommuneplan 2007-2017 for Ivittuut Kommune er der reserveret areal til en eventuel udvidelse af den eksisterende havn (som officielt blev sløjft i 1987) til lastning af mineralprodukter, såfremt en produktion etableres.

Illoqqortoormiut

Kommuneqarfik Sermersooq vil følge arbejdet med at forbedre vilkårene for besejling af Østgrønland tæt.

Lufthavne og landingsbaner

Anlæg og drift af lufthavne/flyvepladser varetages af Selvstyret.

Nuuk-området

Lufthavnen i Nuuk er etableret i 1979 og har en banelængde på 950 m, hvilket betyder, at kun mindre propelfly kan lette og lande i lufthavnen. Der er reserveret arealer til en udvidelse.

Kommuneqarfik Sermersooq arbejder for, at Nuuk får en international lufthavn, der kan betjene mange forskellige typer fly. En lufthavn med en landingsbane på 3.000 meter eller mere kan placeres på øen Angissunnguaq syd for Nuuk by. Den eksisterende lufthavn kan på den nuværende placering udvides til 2.200 meter, hvilket der er sikret mulighed for i kommuneplanen.

Transportkommissionen anbefaler i sin endelige betænkning (fra 1. april 2011), at atlantlufthavnen flyttes fra Kangerlussuaq til Nuuk.

I sin betænkning har transportkommissionen undersøgt tre forskellige placeringer af lufthavnen i Nuuk:

- Udvidelse af landingsbanen på den nuværende placering fra 950 meter til hhv. 1.199 meter, 1.799 meter og 2.200 meter
- Anlæg af en ny lufthavn på Angisunnguaq syd for Nuuk og nedlæggelse af den eksisterende lufthavn
- Anlæg af en ny lufthavn på Qeqertarssuaq syd for Nuuk og nedlæggelse af den eksisterende lufthavn

Om end yderligere studier af regulariteten i relation til turbulensforhold er nødvendige, før en udvidelse på den nuværende placering entydigt kan anbefales, så konkluderer Transportkommissionen, at det vil være samfundsmæssigt mest rentabelt at flytte Grønlands centrale lufthavn fra Kangerlussuaq til Nuuk – på den nuværende placering med en 2.200 meter bane.

Transportkommissionen arbejder med flere scenarier, hvor bl.a. valget af flytyper/flystørrelser indgår som en variabel. Det kan – sammenholdt med en nærmere analyse af regulariteten på baggrund af indsamlede vejrdata – have indflydelse på, om en placering på én af øerne syd for Nuuk kan anbefales i stedet for en udvidelse af den eksisterende lufthavn til 2.200 meter.

Kommuneqarfik Sermersooq ser gerne, at Grønlands centrale lufthavn flyttes fra Kangerlussuaq til Nuuk.

Transportkommissionen anbefaler i alle scenarier – uanset om det senere besluttes at anlægge den fremtidige Atlantlufthavn i Nuuk – at den eksisterende landingsbane udvides til 30 x 1.199 meter for at muliggøre betjening af større flytyper end i dag. I Transportkommissionens betænkning har udvidelsen af lufthavnen i Nuuk den højeste prioritet blandt alle lufthavnsprojekter i Grønland.

Kommuneqarfik Sermersooq vil arbejde for, at den eksisterende landingsbane udvides til 1.199 meter i den kommende planperiode.

Kommuneqarfik Sermersooq vil ligeledes arbejde for, at beslutningen om at flytte Atlantlufthavnen fra Kangerlussuaq til Nuuk træffes så hurtigt som muligt, således at de nødvendige undersøgelser omkring turbulens og regularitet kan iværksættes, og den præcise placering af Atlantlufthavnen i Nuuk kan bestemmes.

Såfremt regularitetsforholdene er gunstige, ser Kommuneqarfik Sermersooq gerne, at Grønlands kommende Atlantlufthavn placeres på øerne syd for Nuuk.

Tasiilaq og bygder

Transportkommissionen vurderer i sin betænkning, at en flytning af lufthavnen fra Kulusuk til Tasiilaq (anlagt som en 1.199 meter grusbane) er samfundsøkonomisk rentabel, samt at den politiske stillingtagen til en flytning af lufthavnen også bør inddrage den mulige styrkelse af erhvervsudviklingen på Østkysten, der vil følge af flytningen.

Af to vurderede placeringer anbefales en placering af lufthavnen syd for Tasiilaq. Kommuneqarfik Sermersooq vil i

den kommende planperiode understøtte arbejdet med at oprette en bynær lufthavn syd for Tasiilaq by.

Transportkommissionens betænkning kommer ikke ind på mindre anlægsprojekter i relation til kommunens øvrige flyvepladser/helikopterlandingspladser.

Paamiut-området

Lufthavnen i Paamiut er anlagt med en banelængde på 799 meter. I forbindelse med overgangen til nye flytyper i indenrigstrafikken kan der opstå et behov for at forlænge banen til 1.199 meter eller 1.050 meter.

Transportkommissionen vurderer i sin betænkning muligheden for at nedgradere lufthavnen til en simpel bane i forbindelse med indsættelsen af mindre fly på ruten Nuuk-Paamiut-Qaqortoq-Nanortalik som alternativ til en udvidelse af lufthavnen i Paamiut. På denne baggrund anbefaler Transportkommissionen, at lufthavnen i Paamiut nedgraderes som forudsætning for etablering af en landingsbane i Nanortalik. En nærmere afklaring af lufthavnens status skal overvejes i den kommende planperiode.

I Kommuneplan 2007-2017 for Ivittuut Kommuna er der reserveret et område i Grønnedal til etableringen af en gruslandingsbane. Arealreservationen sløjfes, da der er truffet beslutning om flytning af Grønnedal til Nuuk.

Illoqqortoormiut

Transportkommissionen vurderer i sin betænkning, at der er grundlag for at bygge en ny lufthavn (anlagt som en 1.199 meter grusbane) i Illoqqortoormiut og samtidigt lukke den nuværende lufthavn i Nerlerit Inaat.

Der er set på forskellige mulige placeringer af den nye lufthavn, men Transportkommissionen anbefaler en placering beliggende ca. 4 kilometer syd for byen. Her er der allerede på den daværende Illoqqortoormiut Kommuneas eget initiativ etableret en 500 x 23 meter gruslandingsbane.

I den kommende planperiode vil det videre arbejde med en bynær lokalisering af landingsbanen i Illoqqortoormiut have kommunens bevågenhed. Det bemærkes, at anlægget af en landingsbane i Illoqqortoormiut vil fjerne behovet for en helikopter til passagerbefordring.

Vejstruktur

Nuuk-området

Biltrafikken er steget kraftigt i Nuuk de seneste år, og med fortsat byvækst kombineret med en generel

velstandsstigning er der al mulig grund til at tro på, at væksten i biltrafikken vil fortsætte. Det stigende trafikpres stiller stadigt stigende krav til den trafikale infrastruktur i byen, herunder til vejinfrastrukturen.

Kommuneqarfik Sermersooq vil i den kommende planperiode sætte øget fokus på:

- At fredeliggøre midtbyen
- At forbedre gang- og cykelstiarealerne i byen
- At etablere et sammenhængende gågadesystem ved styrkelse af Imaneq
- At iværksætte trafiksikkerhedsmæssige tiltag som sikring af krydsningspunkter og etablering af rundkørsler og signalregulering
- At etablere busveje og busluser i forbindelse med inddragelse af nye byudviklingsområder og i forlængelse af eksisterende veje i bybilledet

Et antal projekter er igangsat eller planlagt til forbedring af vejinfrastrukturen i Nuuk:

- Vejnettet i Qinngorput forberedes til eventuel byudvikling sydover mod en mulig ny Atlantflughavn. Der åbnes op for, at enkelte veje kan etableres som decideret busveje
- Sikring af muligheden for at etablere en ny dobbeltsporet tunnel under Nuussuaq
- Sikring af udvidelsesmuligheder på Sarfannguit i forlængelse af etableringen af en mulig ny tunnel under Nuussuaq
- Sikring af areal til rundkørsel ved Sarfannguit/400-rtalik-krydset

Der er behov for at mindske biltrafikken i midtbyen – af hensyn til støj og luftkvalitet. Kommunen arbejder derfor dels for at forbedre forholdene for den kollektive trafik, så den bliver et attraktivt alternativ til bilerne, dels for en forbedring af forholdene for fodgængere i midtbyen, hvilket kan involvere vejlukninger.

I kommuneplan 2005-2014 for Nuup Kommunea er der indarbejdet krav til etablering af parkeringsarealer i bymidten i forbindelse med ny- og ombygninger. Kommuneqarfik Sermersooq stiller fortsat krav til etablering af parkeringspladser ved byggeri og arbejder på at stille krav om cykelparkering i forbindelse med byggeri.

Derudover skal der i den kommende planperiode tages højde for følgende:

- Vejbetjening af den nye (container) Atlanthavn på Qeqertat, herunder etableringen af en ny tunnel under Nuussuaq og forstærkning af Sarfannguit samt rundkørsel øst for tunnelen
- Arealreservationer til veje i forbindelse med de forskellige scenarier for placering af en ny Atlantflughavn i Nuuk
- Vejbetjening af det nye Nuuk Center på H.J. Rinksvej
- Vejbetjening af nye bynære byudviklingsområder i tilknytning til Vandsøområdet og Inspektørbakken
- Vejbetjening og arealreservationer i forlængelse af den mulige etablering af det nye Kunstmuseum
- Arealreservationer til busveje i forlængelse af Ilivinnguaq og mellem Limanaq og Siaqqinneq

Tasiilaq og bygder

I Kommuneplan 2005-2016 for Ammassalik Kommuna er der planlagt en ny vej med bro over elven med henblik på at

etablere en sluttet ringvejsstruktur. Det samlede vejnet i Tasiilaq er blevet gennemgået med henblik på at vurdere vejnettets stand. Det anslås, at der er et vedligeholdelseefterslæb på vejnettet i Tasiilaq på hen ved 80 mio kr.

Kommuneqarfik Sermersooq er påbegyndt en reovering af de eksisterende veje med henblik på at sikre byens veje.

I forbindelse med inddragelsen af nye boligområder vil nye veje blive etableret. Det kan ligeledes være nødvendigt at etablere tilkørselsveje til eventuelle bynære landingsbaner og lufthavne.

Nye vejanlæg etableres efter godkendte standarder. Det vil sige, at vejene befæstes ordentligt, og at de nødvendige afvandsingsforanstaltninger etableres og vedligeholdes.

Paamiut-området

Vejnettet i Paamiut er efter kommunens kendskab blevet reoveret for nylig. Kommuneqarfik Sermersooq vil i den kommende planperiode arbejde for, at en reoverings- og vedligeholdelsesplan tilvejebringes. Hensigten er at fastholde kommunens vejkapital.

Vejnettet i Ivittiu søges ligeledes vedligeholdt og reoveret, således at kommunens vejkapital er bevaret.

Illoqqortoormiut

I kommuneplan 1998-2010 er der fastlagt tracé for etablering af et overordnet, asfalteret bydelsvejnet i Illoqqortoormiut by. Kommuneqarfik Sermersooq vil i den kommende planperiode gennemgå byens eksisterende vejnet og afvandingssystem med henblik på at vurdere deres tilstand og tilvejebringe en reoverings- og vedligeholdelsesplan. Hensigten er at sikre kommunens vejkapital.

Stistruktur

Generelt er der behov for at udbygge sti- og trappesystemet i kommunens byer og bygder – både i form af separate stier og stier langs det eksisterende vejnet. Kommuneqarfik Sermersooq vil i den kommende planperiode arbejde for:

- En systematisk kortlægning af det eksisterende stisystem (rekreative stier, naturstier, trafikstier)
- At det eksisterende stisystem opgraderes
- At der etableres hurtige, sikre og direkte cykel- og gangstier mellem Nuussuaq, Qinnqorput og Nuuk
- At der arbejdes for en mere markant adskillelse af cykel- og gangstierne
- At dobbeltrettede fællestier gradvist erstattes af adskilte ensrettede gang- og cykelstier langs de primære trafikveje
- At vejnettet i bymidten i Nuuk gradvist forsynes med adskilte gang- og cykelstier

Hovedprincipperne for den fremtidige stiplanlægning og etablering i Nuuk bør således fremover være:

- At der arealreserveres og udsprænges et vejrumprofil, der muliggør etableringen af ensrettede og adskilte gang- og cykelstier langs trafikvejsnettet
- At der i forbindelse med Bymidteplanen etableres et sammenhængende gang- og cykelstinet langs bymidtens veje
- At direkte, hurtige og sikre gang- og cykelstisforbindelser etableres, så byens forskellige bydele forbindes (pendlerruter)

I tillæg hertil vil der skulle gøres en indsats for at forbedre trafikikkerhedsbilledet i byen. Det betyder at:

- Fodgængerovergange skal sikres så godt som muligt – afmærkning, belysning m.m.
- Adskillelsen mellem vejbanerne og gang- og cykelstierne skal tydeliggøres (afmærkninger, kantstensbegrænsninger mm.)
- Cyklisters forhold i kryds og rundkørsler skal forbedres

Endelig vil kommunens projekteringshåndbog skulle revideres og opgraderes.

Kollektiv trafik

Der er i Nuuk by et omfattende og velfungerende kollektivt trafiknet, som drives af Nuup Bussii A/S. I takt med byens udvikling skal der ske en løbende udbygning og omlægning af rutenettet.

Som et led i kommunens bestræbelser på at sikre en mere fredelig bymidte i Nuuk og bedre trafikale forhold for alle trafikantgrupper ønsker Kommuneqarfik Sermersooq at styrke den kollektive trafik. Der arbejdes på at etablere centralt beliggende busomstigningspladser i midtbyen.

Ved planlægningen af nye byudviklingsområder har fremkommeligheden for den kollektive trafik højeste prioritet. Busveje etableres således i Qinggorput, og i forbindelse med en eventuel byudvidelse i Vandsøområdet vil en busvej ligeledes blive overvejet. Der planlægges ligeledes for at etablere en busvej i forlængelse af Ilivinnguaq, ligesom muligheden for at forbinde Limaneq og Siaqqinneq med en busvej overvejes.

I den kommende planperiode vil Kommuneqarfik Sermersooq arbejde for tidssvarende busskure og læskærme i bestræbelserne på at højne kvaliteten af den kollektive trafik i Nuuk.

Kommunikation

Kommuneqarfik Sermersooq vil arbejde for at lette og forbedre kommunikationen mellem kommunens forskellige bysamfund og mellem kommunen og kommunens borgere. IKT-indsatsen skal styrkes på tværs af kommunens forvaltninger og enheder og uafhængigt af geografien.

Kommuneqarfik Sermersooq arbejder målrettet på at udbrede kendskabet til og udbredelsen af moderne kommunikationsværktøjer gennem uddannelses- og efteruddannelses tiltag i kommunens forskellige enheder, skoler

og uddannelsesinstitutioner.

Anlægsønsker

Herunder er de største anlægsønsker for trafikområdet for budgetperioden 2012-2015 beskrevet:

Placering	Beskrivelse	Årstal
Nuuk	<p>Forskønnelse af Imaneq og tilstødende områder, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ny vejadgang til parkeringspladser ved Itivinguaq (Godthåb Bryghus-komplekset) og Katuaq • Forskønnelse af Kuussuaq • Ny parkeringsplads på Trolles tankstationsområde 	
	<p>Trafikafvikling omkring midtbyen, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedring af to kryds ved H. J. Rinksvej samt forbedret trafikafvikling omkring det nye bycenter • Anlæg af rundkørsel til erstatning for forskudte T-kryds ved Sipisaaq Kangilleq • Forbedret trafikafvikling ved parkeringspladserne foran Brugsen og bagved Pisiffik/Hotel Hans Egede • Implementering af parkeringsstrategi 	2013
	<p>Forbedrede cykel- og gangforbindelser, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammenhængende kyststi fra nordvest til sydøst ved 	

	<p>færdiggørelse af sti mellem Tupaanguit og Saqqarliit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedret forbindelse fra Nuussuaq til Nuuk blandt andet ved etablering af trappe ved Ravnekløften • Forbedret forbindelse af universitetet til midtbyen blandt andet ved etablering af en cykel- og gang'motorvej' langs langrendsløjpen • Sammenhængende forbindelser i midtbyen • Anlæg af cykelbaner til passage af tilkørselsveje og rundkørsler • Forbedret stiforbindelse omkring Qernertunnguanut og Timerlia 	
Tasiilaq	<p>Sikring af eksisterende vejkapital</p> <p>Renovering af havneanlæg</p>	
Illoqqortoormiut	Renovering af havneanlæg	

Et erhvervsliv i vækst

Planemner

Indsatsområdet omfatter kommunens erhvervsudvikling samt beskæftigelse.

Planstrategiens målsætninger

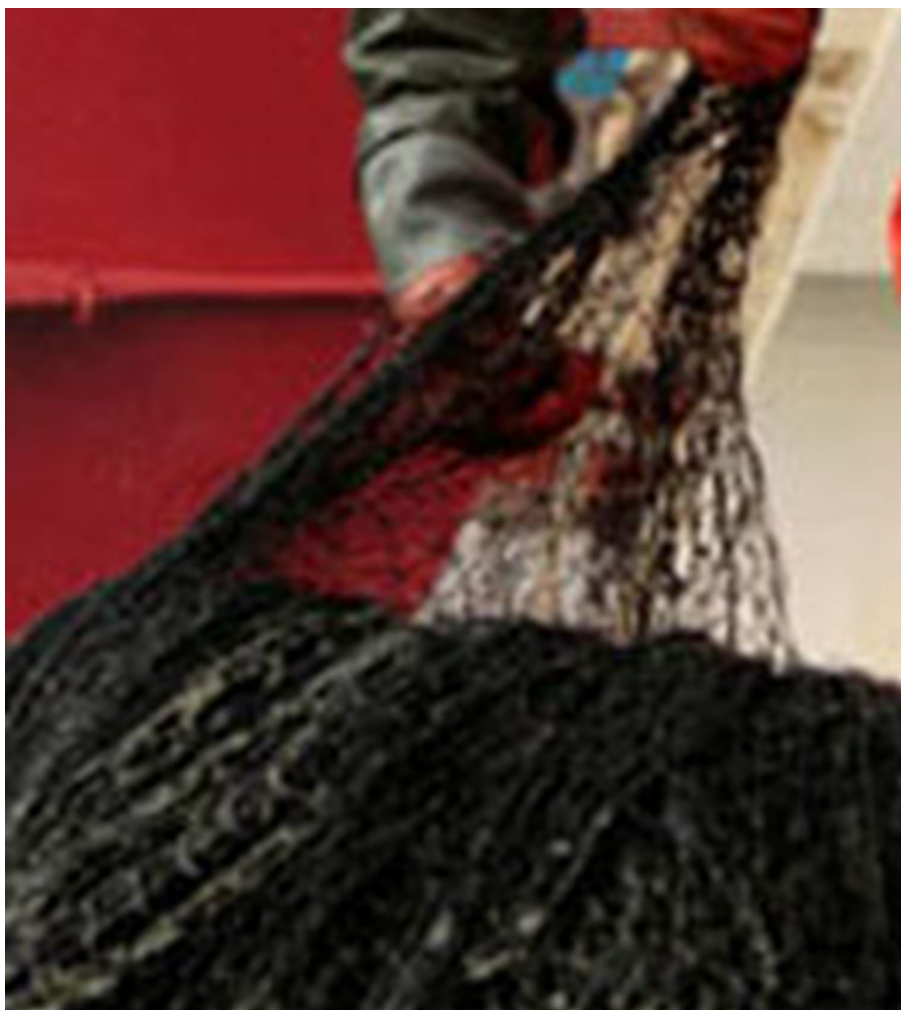
Planstrategiens målsætninger for erhvervsudvikling er, at:

- Kommuneqarfik Sermersooq vil være anerkendt som et globalt, arktisk kraftcenter inden for bæredygtig erhvervsudvikling
- Kommuneqarfik Sermersooq skal være erhvervslivets foretrukne indgang til Grønland, og kommunens tiltrækningskraft skal fremmes over for eksterne virksomheder via innovative tiltag
- Kommunen vil bidrage til at udvikle en flerstrengt erhvervsstruktur, for eksempel ved at etablere erhvervsområder, hvor små og mellemstore virksomheder kan slå sig ned, og ved at tiltrække iværksættere,

virksomheder og investeringer

- Kommuneqarfik Sermersooq vil understøtte erhvervslivets ekspansion på det internationale marked med sunde investeringer i de nødvendige faciliteter og funktioner
- Services og produktion inden for mineralsektoren – drift, forædling, leverancer – skal udgøre en væsentlig del af Kommuneqarfik Sermersooqs erhvervsliv
- Erhvervslivet skal kunne finde sin arbejdskraft i Kommuneqarfik Sermersooq
- Kommuneqarfik Sermersooq vil fremme innovation og udvikling inden for beskæftigelse og arbejdsmarked
- Kommuneqarfik Sermersooq satser på en tidlig indsats og hurtig opfølgning over for ledige, så den enkelte fastholder sin aktive tilknytning til arbejdsmarkedet og derved bidrager til en positiv samfundsudvikling

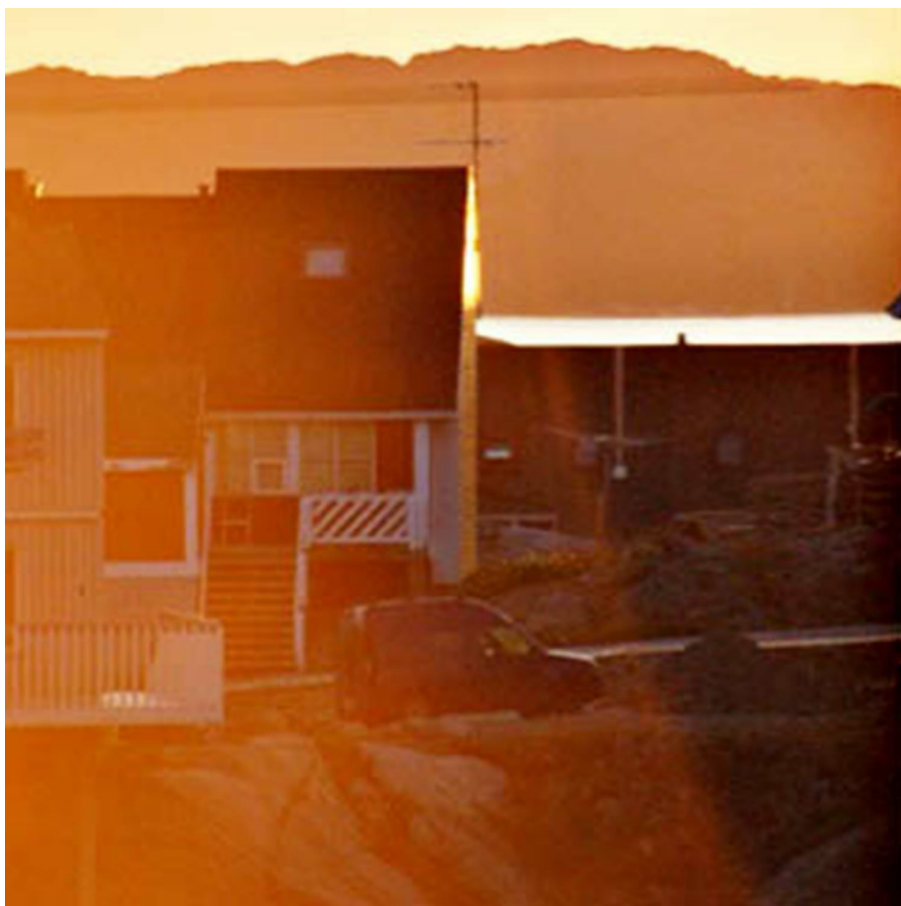

Kommunens politikker og strategier

I perioden 2007-2009 er antallet af virksomheder i Grønland faldet. Kommuneqarfik Sermersooq tegner sig for det mindste fald blandt landets kommuner. Kommuneqarfik Sermersooq er hjemsted for ca. 31 % af samtlige de grønlandske virksomheder, mens disse virksomheder tegner sig for næsten 63 % af den samlede lønsum i de grønlandske virksomheder. Kommuneqarfik Sermersooq er altså kendetegnet ved større virksomheder end resten af landet.

Hvor de øvrige kommuner kendetegnes ved en overvejende majoritet af mindre virksomheder, herunder mange enkeltmandsvirksomheder inden for fiskeri, landbrug og råstoffer, er det erhvervmæssige landskab i Kommuneqarfik Sermersooq mere balanceret med et stort antal (større) virksomheder inden for andre brancher, såsom byggeri og anlæg; finans og servicevirksomhed; offentlige og personlige tjenesteydelser; transport, post og telekommunikation; samt en gros- og detailhandel, hoteller og restauranter. **Som sådan udgør kommunen med Nuuk som kraftcenter det ubestridte erhvervmæssige omdrejningspunkt for hele Grønland.**

Beskæftigelse

Antallet af erhvervsaktive (personer i alderen 17-65 år) er i perioden 2000-2011 generelt steget med 15 %. Denne stigning dækker over en række lokale forskelle, primært mellem by og bygd. Nuuk og Tasiilaq har haft en over gennemsnitlig befolkningsudvikling for aldersklassen med en stigning på henholdsvis 22 og 16 %. Antallet i de omkringliggende bygder er til gengæld faldet med henholdsvis 15 og 13 %. Illoqqortoormiut har fastholdt antallet af erhvervsaktive i perioden, mens både Paamiut og de omkringliggende bygder har oplevet et fald i antallet af erhvervsaktive på henholdsvis 14 og 17 %. Det er således klart, at de erhvervsaktive først og fremmest orienterer sig mod de to største byer.

Udvikling 2000-2011	Index i alt	Antal personer	Index 17-65 år	Antal personer
Paamiut-området i alt	83	-352	86	-188
Paamiut	84	-298	86	-166
Bygder	75	-54	83	-22
Nuuk-området i alt	117	2334	121	2077
Nuuk	118	2421	122	2112
Bygder	77	-87	85	-35
Tasiilaq-området i alt	104	117	104	70
Tasiilaq	117	293	116	164
Bygder	85	-176	87	-94
Illoqqortoormiut-området i alt	86	-79	95	-17
Illoqqortoormiut	91	-49	101	4
Bygder	0	-30	0	-21

I alt	110	2020	115	1942
-------	-----	------	-----	------

Tabel: Udvikling i befolkningstallet 2000-2011, i alt og 17-65 år, Grønlands Statistik

Den potentielle arbejdsstyrke (17-65 år) i Sermersooq bestod pr. 1. januar 2010 af 11.256 personer, svarende til godt en tredjedel af landets samlede arbejdsstyrke. Dette tal er 2,3 % større end året før. Stigningen svarer nogenlunde til det grønlandske gennemsnit. Nuuk og Tasiilaq står for væksten, mens der er tale om en tilbagegang i Paamiut og Illoqqortoormiut. Langt størstedelen af den potentielle arbejdsstyrke bor i Nuuk.

Ledighed

Antallet af medio-ledige i gennemsnit var på 3,4 % af den potentielle arbejdsstyrke i første kvartal af 2010. Nuuk har den mindste procentdel på 2,3 %, mens Illoqqortoormiut har den højeste andel på 9,4 %. Det samme billede tegner sig, når man kigger på antallet af berørte ledige i perioden. Knap halvdelen af den samlede lønsum kan henføres til offentlig administration og offentlig service. På dette punkt er der ingen væsentlig forskel mellem Kommuneqarfiq Sermersooq og landets øvrige kommuner. Det er kendetegnende for de ledige i kommunen:

- At der er en overvægt af ledige mænd i alle aldersgrupper
- At gruppen på 40-49 år er den største med en andel på næsten 30 %
- At over 20 % af de ledige er i alderen 15-24 år
- At kun knap 10 % har en uddannelse, og heraf er de fleste uddannet HK-assistent

	Medio ledighed (% i gennemsnit i 1. halvår 2010)	Berørte af ledighed (% i gennemsnit i 1. halvår 2010)
Sermersooq i alt	3,4 %	8,0 %
Paamiut	7,5 %	13,9 %
Nuuk	2,3 %	5,8 %
Tasiilaq	7,2 %	15,7 %
Illoqqortoormiut	9,4 %	18,8 %

Ovenstående tal er ekskl. Ivittuut. Ledighedsprocenterne i de forskellige byer underbygger det, der allerede er fundet i til- og fraflytteranalysen. **Til trods for tilstrømningen til de to større byer er ledighedsprocenten stadig lav i netop disse to byer.** Byerne er således stadig i stand til at håndtere tilflytningen – ja der er måske ligefrem tale om, at tilstrømningen af unge og studerende til byerne i sig selv er med til at forstærke udviklingen med et større arbejdsmarked, der kan absorbere flere nytillkomne.

Erhvervspolitik

Kommuneqarfiq Sermersooqs erhvervspolitiske indsats er baseret på seks politikker:

1. Skabe optimale betingelser for vækst
2. Udbygge og organisere samarbejder
3. Understøtte og udbygge naturlige kraftcentre – herunder gennem udbygning af faciliteter inden for jagt og

turisme, it- og grafisk college, kollegier og naturressourcer

4. Opbygge internationalt rettede forretningsområder. Dette hænger meget tæt sammen med de aktuelle infrastrukturprojekter, herunder en ny/udbygget lufthavn i Nuuk, en ny containerhavn i Nuuk samt forbedrede anflyvningsmuligheder for Tasiilaq og Illoqqortoormiut
5. Stabil og kompetent arbejdskraft
6. Samspil mellem Kommuneqarfik Sermersooq og erhvervslivet

Politikkerne understøttes af seks erhvervspolitiske strategier:

1. Iværksætter- og vækststrategi, hvor særligt indsatsområdet vedr. etablering af et innovationscenter er relevant for den fysiske planlægning
2. Turismestrategi, hvor udfordringerne både består i forbedring af infrastrukturen for turisme generelt og i udvikling og pleje af specifikke turistdestinationer (se afsnit 5.3.3)
3. Bæredygtig erhvervsudvikling og virksomhedernes sociale ansvarsstrategi. Det handler bl.a. om miljøvenlig produktion og reduktion af CO₂-udledning (se afsnit 5.3.2)
4. Bostedsstrategi, hvor strategien med bæredygtighed som gennemgående tema sigter mod at fremme aktiv selvforsørgelse i de enkelte bosteder – altså erhvervsudvikling baseret på lokale ressourcer og initiativer
5. Hovedstadsstrategi, som bl.a. handler om at optimere de infrastrukturelle forbindelser til Nuuk, herunder lufthavn og havn – og gerne gennem etablering af partnerskaber
6. Samarbejde og kommunikationsstrategi

Desuden skal råstofstrategien ses i denne sammenhæng.

Fiskeri-, fangst- og landbrugspolitik

Udviklingen af fiskeri-, fangst- og landbrugserhvervene er en forudsætning for, at Grønland bliver mere selvforsynende. Strukturelt er fisker- og fangerområdet i nedgang. Det sætter en nyudvikling af erhvervene på dagsordenen. Kommunens udviklingsarbejde er bygget op af fire politikker:

- Bæredygtighed, der indgår som det bærende element for erhvervsudviklingen i kommunen, så vi kan sikre vores efterkommere mulighed for at benytte vores fælles ressourcer
- Kompetenceopbygning og videnudvikling, der handler om at give de, der ønsker at tage udviklingen i egen hånd, muligheden for at vokse, og herved skabe de rette forudsætninger for lokal produktion
- Fundament for udvikling, der skal sikre en opbygning af fælles viden om ressourcegrundlag, så der kan ske en lettere overlevering af viden ved organisatoriske ændringer
- Kapacitet i branchen og hos den enkelte, der skal sikre acceptable levevilkår, tidssvarende udstyr og konkurrencedygtighed

For at underbygge politikkerne er der udarbejdet en ressourcestrategi, en kompetenceudviklingstrategi og en afsætningsstrategi. Politikker og strategier er konkretiseret af aktivitetsplaner for fiskeri, fangst og landbrug. Heri er

også nævnt aktiviteter med fysiske aspekter, herunder særligt opstart af nye produktioner (Grønlandshaj og Greenland Company) i Tasilaq og opførelse af produktionsfaciliteter såsom tørrehuse.

Turisme

Turisterhvervet i Kommuneqarfik Sermersooq har store potentialer. Der er således årligt 17.000-19.000 overnattende gæster i Kommuneqarfik Sermersooq. Dette niveau har været nogenlunde stabilt siden 2004. Ovennævnte delstrategi for turisme er baseret på ønsket om at styrke kommunens position som en attraktiv og foretrukken destination.

De store uberørte fjord- og landområder kan udnyttes mere kommercielt til turisme, ligesom det er vigtigt, at kommunens byer er attraktive og indbydende for besøgende turister. Det stiller krav til arkitektonisk kvalitet, til kvaliteten af byrum og nærrekreative arealer samt til en sammenhængende planlægning af turistinfrastrukturen og fx erhvervsarealer, så visuelle eller miljømæssige konflikter så vidt muligt undgås.

Etableringen af en ny atlantlufthavn i Nuuk kan få stor betydning for udviklingen af turisterhvervet i kommunen, da Nuuk dermed i langt højere grad end i dag får mulighed for at blive den primære destination i Grønland. Også flytningen af lufthavnen i Kulusuk til Tasiilaq er af betydning for udviklingen af turismen på østkysten, ligesom flytningen af Constable Pynt ved Illoqqortoormiut vil få betydning for byen.

Kommunen har derfor et ønske om, at turismen i hele kommunen er med til at styrke de enkelte byer og bygder, samt at disse får en bæredygtig og fokuseret udvikling inden for turismeerhvervet. Et væsentligt element heri er, at turismeerhvervet udvikles på et bæredygtigt grundlag, at borgerne bliver direkte involveret i turismeerhvervet, og at der sikres løbende uddannelses- og kursusmuligheder inden for turismeerhvervet.

Der er udarbejdet en aktivitetsplan for turismeudviklingen på vestkysten, hvor der eksempelvis er opslået en turismekonsulent-stilling i Paamiut, lavet shelters på ruten mellem Qoorqut og Kapisillit og foretaget en forbedring af overnatningsfaciliteter generelt.

Råstofstrategi

Der er i øjeblikket en råstofstrategi under udarbejdelse. Strategien har til formål at skabe en sammenhængende indsats på tværs af de tre involverede forvaltningsområder – erhverv, arbejdsmarked og miljø.

Strategien udpeger tre indsatsområder:

- Deltagende erhvervsliv
- Arbejdskraft der slår til
- Udvikling i harmoni med miljøet

Af disse er det naturligt nok det tredje indsatsområde, der har størst betydning for den fysiske planlægning. De miljømæssige aspekter er nærmere beskrevet i afsnittet "Miljø og ressourcer".

Der er gode muligheder for råstofudvinding i kommunen. Råstofudvinding er og vil i de kommende årtier være et vigtigt tema for erhvervsudviklingen og beskæftigelsen i såvel Sermersooq som i Grønland generelt. Det handler både om aktiviteter offshore, fx olie- og gasudvinding, som aktiviteter på land, fx minedrift, råstofforarbejdning, forsyning, logistik, service og indkvartering.

For kommunens vedkommende kan potentiale i råstofudvinding understøttes gennem rådigheden over tilstrækkelige

havneanlæg og erhvervsområder, en effektiv transportinfrastruktur, herunder veje og lufthavne, samt en høj grad af service, attraktive boligområder samt et bredt udbud af kultur- og fritidsaktiviteter. Hvis der opstår behov for etablering af arealkrævende erhvervsvirksomhed, fx i forbindelse med udnyttelse af råstofforekomster på land eller offshore, må der tages særskilt stilling til lokalisering og arealudlæg til disse under hensyntagen til bl.a. de miljømæssige forhold og konsekvenser.

Erhvervsudvikling

Udviklingen i flere af disse erhverv er i høj grad drevet enten af enkeltstående projekter (som råstofområdet) eller af aktiviteter, der bedst understøttes med en passende infrastrukturel udvikling (som fangst, fiskeri og turisme). Der er dog behov for en større grad af opmærksomhed på sammenhængen mellem erhverv og fysisk planlægning, herunder infrastruktur og udflytning af virksomheder fra bymidten. Med kommuneplanlægningen vil der ske en revurdering af alle erhvervsområder.

Herunder er beskrevet dels konkrete projekter, dels rummeligheden i traditionelle erhvervsområder for de enkelte områder i kommunen.

Nuuk-området

I forhold til den fysiske planlægning er de væsentligste projekter for erhvervsudviklingen i Nuuk:

- Etableringen af en Atlantlufthavn i Nuuk
- Etableringen af en ny Atlanthavn med tilhørende erhvervsområder ved Qeqertat

Begge projekter er beskrevet i afsnittet "En velfungerende infrastruktur og kommunikation".

Hertil kommer, at der er en begrænset restrummelighed inden for de eksisterende arealudlæg til erhverv i Nuuk by. I kommuneplan 2005-2014 var der signaleret et behov for udlæg af yderligere 10 ha erhvervsareal til industri, værksteds- og lagervirksomhed i planperioden. På længere sigt er der desuden mulighed for at udnytte yderligere arealer på ca. 50 ha i området Kuanninnguit.

Der skal sikres tilstrækkelige arealudlæg, og det skal sikres, at erhvervsarealerne er velforbundne – med hinanden, med havnen og med lufthavnen – og med mindst mulige genevirkninger for nuværende og fremtidige boligområder. Det er kommunens opgave at sikre, at der er tilstrækkelige arealer udlagt nu og i fremtiden – og at de udnyttes hensigtsmæssigt.

I forbindelse med etableringen af en eventuel Atlantlufthavn vil store arealer være uegnede til boliger og andre støjfølsomme anvendelser. Disse arealer vil delvist kunne tages i brug som erhvervsarealer. Dertil kommer arealer i forbindelse med den nye atlanthavn på Qeqertat. Begge disse områder er velegnede til tungere, transportkrævende og eventuelt miljøbelastende erhverv.

I Kommuneplan 2005-2014 er der peget på mulighed for lokalisering af arealkrævende virksomhed i tilknytning til de

nye havneanlæg ved Qeqertat eller Kuanninguit.

Endelig er det væsentligt for bæredygtigheden af den lokale bygge- og anlægssektor, at kommunen gennem langsigtede investeringsplaner – i et tæt samarbejde med Selvstyret – sikrer en jævn aktivitetsrytme i bygge- og anlægssektoren.

Kapisillit

Der er et ønske om at udvikle Kapisillit som turistdestination. Det foreslås gjort ved at etablere et nyt husflidsværksted tæt på bymidten på ca. 150 m² til brug for de 5-10 kunsthåndværkere, der i øjeblikket er i bygden. Der findes allerede i dag en skindsystue i byen. Det er tanken, at værkstedet skal åbnes for besøgende og herved skabe en direkte relation mellem producent og kunde, hvor turisten både kan få muligheden for at prøve at lave sin egen kunst og se kunstnerne i arbejde. Det er målet, at projektet vil kunne tiltrække både turister og kunsthåndværkere til stedet.

Der er desuden en indhandlingsfabrik i byen. Havnekajen ønskes udvidet med 2 meter, så der er tilstrækkelig med plads til både produktion og øvrige initiativer på kajen.

Tasiilaq og bygder

I Tasiilaq-området er fiskeriet det erhverv, der har det største vækstpotentiale suppleret med turismeerhvervet. Der findes en indhandlingsfabrik i Kuummiut, og efter indførelsen af betalingssystemet for fiskerilicenser er tallet faldet fra omkring 20 indhandlere til fire. Der findes omtrent ti erhvervsfangere i Tasiilaq.

Der er desuden et stort potentiale for husflidsproduktion, og der findes i dag et husflidsværksted og et skindværksted.

Paamiut-området

Paamiuts erhvervsliv er primært opbygget omkring fiskeindustrien, og denne industri har i de seneste år været for nedadgående i byen. Den største virksomhed i byen er Royal Greenlands fiskefabrik, der også har en indhandlingsfabrik i Arsuk. Byen er en fiskeriby med fiskeri af torsk, krabber og rejer. Der er et potentiale for opstart af en produktion af hajskind i Paamiut, ligesom det bør undersøges, om der er grundlag for en produktion af ørred, søpindsvin, søpølser, tang og blåmuslinger.

Der er desuden et uudnyttet potentiale for, at byen kan udvikles som et støttepunkt for offshorevirksomhed i området.

Rummeligheden i kommunens erhvervsområder vurderes i 1996 at være tilstrækkelige med en samlet rummelighed på 5,4 ha.

Illoqqortoormiut

Den hidtidige kommuneplan for Illoqqortoormiut beskriver, at over 90 % af arbejdspladserne i byen i 1996 er offentlige, hvor kommunen er den største. Isbjørnefangsten har været en vigtig indtægtskilde, dog i mindre grad i de senere år. Det beskrives desuden, at de erhverv, der har et udviklingspotentiale, er fangsterhvervet kombineret med tiltag inden for turisme, fiskeri og råstofudvinding.

Der findes ikke i dag noget indtægtsgivende fiskeri, men der er en indhandlingsfabrik i byen. Der er et potentiale for at producere grønlandsk proviant, såsom tørfisk, tørret hvalkød og sælkød, og dette potentiale forsøges udviklet i yderdistrikterne som en del af arbejdet med den regionale udviklingsstrategi. Der findes desuden et potentiale for at udnytte moskus og for at etablere en EU-godkendt produktion i forbindelse med indhandlingsfabrikken.

Kommunen vil arbejde på at forbedre erhvervsmulighederne i byen, herunder arbejde for at etablere indhandlingsmuligheder og undersøge muligheder for etablering af et multiværksted og tilknyttede 'hjælp til selvhjælp'-projekter.

I de seneste dokumenter omkring erhvervsaktiviteten i byen vurderes fangstpotentialet stadig at være størst – eventuelt suppleret med tiltag inden for turisme. For at sikre, at byen kan få noget ud af en støt stigende krydstogsturisme bør byens havn udbygges med tilstrækkelige faciliteter.

Der er ikke med kommuneplanen udpeget nye erhvervsområder i byen – og med befolkningsudviklingen og erhvervsstrukturen vurderes det heller ikke at være aktuelt i den kommende periode.

Anlægsønsker

Herunder er enkelte anlægsønsker i forbindelse med havneanlæg beskrevet:

Placering	Beskrivelse	Årstal
Kapisillit	Udvidelse af kaj med 2 meter - sikring af tilstrækkelig med plads til aktiviteter	-
Illoqqortoormiut	Etablering af mole - til sikring af faciliteter til krydstogtskibe	-

Kompetencer til livet

Planemner

Indsatsområdet omfatter kommunens uddannelsesmiljø, herunder:

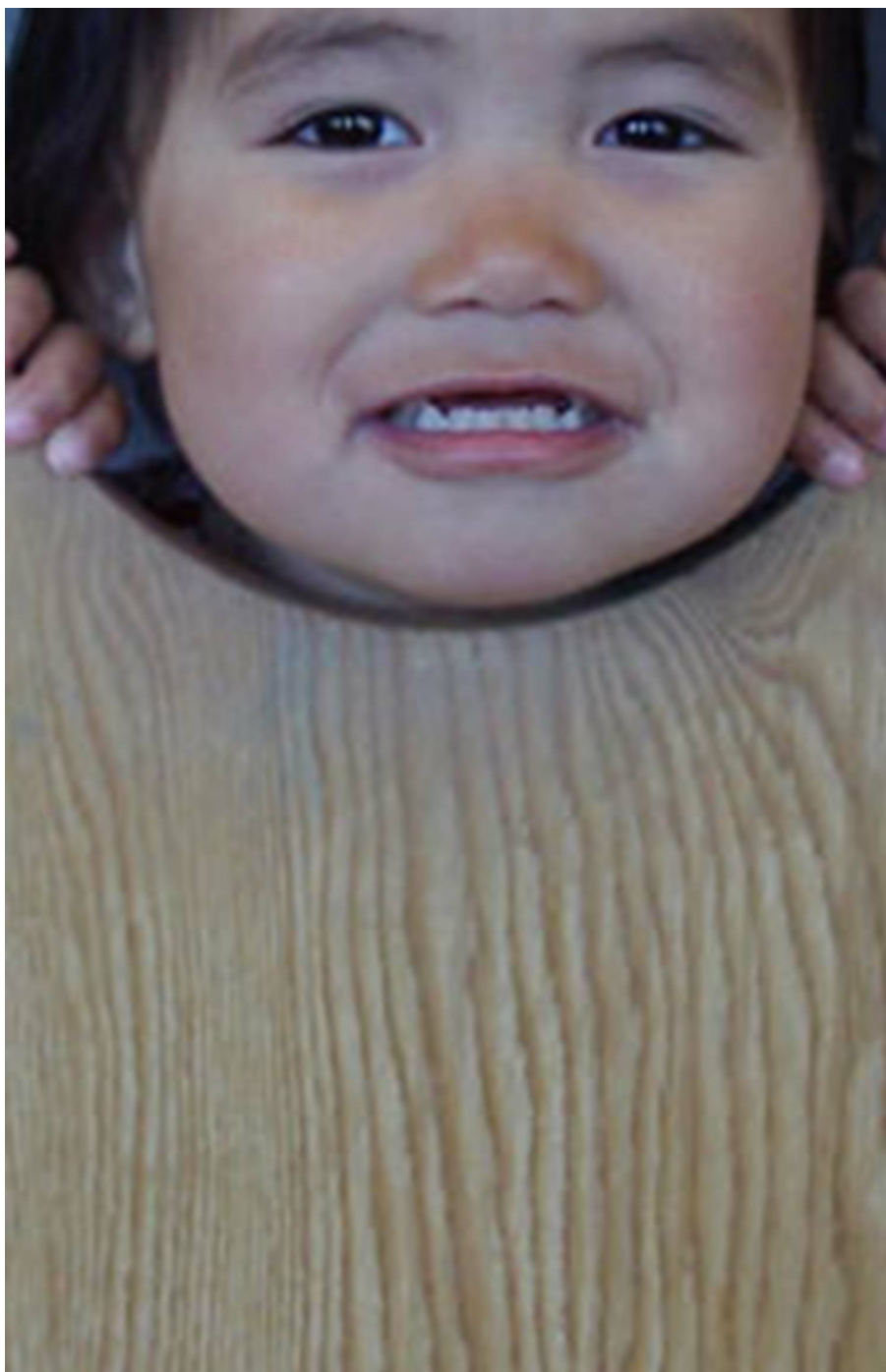
- Folkeskoler og daginstitutioner
- Rådgivning af børn og unge
- Livslang læring og løbende kompetenceudvikling

Planstrategiens målsætninger

Planstrategiens målsætninger for uddannelse er, at:

- Beskæftigelse og uddannelsesniveau skal op på niveau med nordiske lande. Det er et fokus, der skal bidrage til at hjælpe flere mønsterbrydere op på et højere uddannelsesniveau
- Alle børn og unge skal tilbydes læring og uddannelse, som er tilpasset den enkeltes evner og ønsker
- Vi gennem byggeri af boliger og uddannelsesinstitutioner vil sikre, at uddannelsessøgende fra hele kommunen har mulighed for at gennemføre en uddannelse
- Kommuneqarfik Sermersooq vil tilbyde lige vilkår, så alle kan få en uddannelse og/eller et arbejde
- Vi som kraftcenter inden for forskning, uddannelse og kunst vil kunne måle os med de bedste inden for udvalgte felter
- Kommuneqarfik Sermersooq vil udvikle den eksisterende arbejdskrafts muligheder for videreuddannelse og kompetenceudvikling med henblik på, at virksomhedernes efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft kan imødekommes

Overordnede politikker

Regional udviklingsstrategi

I Skatte- og Velfærdskommissionens netop udkomne rapport spiller kompetencer og uddannelse en afgørende rolle. Der foreslås en række organisatoriske ændringer for at sætte eleven og den studerende i centrum og sikre bedre resultater. Først og fremmest er der fokus på overgangen mellem de forskellige trin i uddannelsessystemet. I den forbindelse foreslås det for eksempel, at alle bygdeskoler knyttes til en byskole, så ledelsen for byskolen får det pædagogiske og organisatoriske ansvar for bygdeskolen. Nøgleordene er ansvar og forbedring.

I arbejdet med den regionale udviklingsstrategi spiller uddannelse, og derfor også tankerne i Skatte- og Velfærdskommissionens udspil, en stor rolle. Ifølge RUS-redegørelsen omfatter de vigtige temaer i indsatsen for forbedring af folkeskolerne:

- Overgangen fra bygd til by – kollegier og skolehjem – med henblik på at forbedre elevgruppens chancer for bedre skole-, erhvervs- og uddannelsesforløb
- Udvikling af rejselærerordningen og fjernundervisning
- Forslag til ændringer af skolevæsenet i bygderne

Rejselærerordningen har eksisteret i et år. Rejselærerne skal fagligt støtte de lokale lærere med udarbejdelse af årsplaner og med undervisningsplanlægning, ligesom de skal rådgive i forhold til forældresamarbejdet.

De to rejselærere har først besøgt Isortoq på østkysten og siden Qeqertarsuatsiaat. I begge tilfælde er der blevet udformet en rejserapport, som bliver forelagt det politiske system. Næste mål for rejselærerne er Illoqqortoormiut.

Fjernundervisningen har været i gang som en forsøgsordning i et år, hvor der har været fjernundervisning mellem Atuarfik Samuel Kleinschmidt i Nuuk og Kapisillit. Der har været tekniske problemer, men elever og lærere har generelt været glade for undervisningen. Ordningen skal udbygges og forbedres.

Kommunale indsatsområder

Børne- og familiepolitik

Børne- og familiepolitikken indeholder en række punkter, der har relevans for indsatsområderne i dette afsnit og i forhold til kommuneplanlægningen:

- Børn, unge og forældre skal opleve helhed og sammenhæng ved de overgange, der er fra daginstitution til folkeskole og videre til fortsat uddannelsesplads samt andre skift i børn og unges liv
- Der arbejdes på at sikre dagpasning til alle børn
- Der skal være alsidighed i udbuddet af kultur- og fritidsaktiviteter, som medvirker til at fremme nysgerrighed, livsglæde, sundhed og den demokratiske dannelse hos børn og unge, og det tilstræbes at tilbyde børn og unge spændende fritidsaktiviteter
- Der er fokus på motion og bevægelsesmuligheder for børn og unge

Indsatsområder

Børne- og familiepolitik

Børne- og familierpolitikken indeholder en række punkter, der har relevans for indsatsområderne i dette afsnit og i forhold til kommuneplanlægningen:

- Børn, unge og forældre skal opleve helhed og sammenhæng ved de overgange, der er fra daginstitution til folkeskole og videre til fortsat uddannelsesplads samt andre skift i børn og unges liv
- Der arbejdes på at sikre dagpasning til alle børn
- Der skal være alsidighed i udbuddet af kultur- og fritidsaktiviteter, som medvirker til at fremme nysgerrighed, livsglæde, sundhed og den demokratiske dannelse hos børn og unge, og det tilstræbes at tilbyde børn og unge spændende fritidsaktiviteter
- Der er fokus på motion og bevægelsesmuligheder for børn og unge

Daginstitutioner

I perioden fra 2000-2011 var befolkningstallet for børn i alderen 0-2 år stort set stabilt, idet det faldt med 3 % svarende til 25 børn. De to eneste bosteder, der har haft tilvækst er Nuuk og Tasiilaq med en procentvis vækst på 11 %, svarende til henholdsvis 62 og 12 personer. Det største fald skete i Ittoqqortoormiut på 43 %, svarende til 19 børn, og Paamiut på 39 %, svarende til 44 børn.

Udvikling fra 2000-2011	Index i alt	Antal personer	Index 0-2 år	Antal personer	Index 3-6 år	Antal personer
Paamiut-området i alt	83	-352	62	-46	71	-42
Paamiut	84	-298	61	-44	65	-47
Bygder	75	-54	80	-2	145	5
Nuuk-området i alt	117	2334	108	51	87	-121
Nuuk	118	2421	111	62	88	-109
Bygder	77	-87	56	-11	50	-12
Ittoqqortoormiut-området i alt	104	117	96	-9	97	-9
Ittoqqortoormiut	91	-49	57	-19	79	-10
Bygder	0	-30	0	-2	0	-3
I alt	110	2020	97	-25	87	-185

Tabel: Udvikling i befolkningstallet fra 2000-2011, i alt, 0-2 år og 3-6 år, Grønlands Statistik

Befolkningstallet for børn i alderen 3-6 år faldt til gengæld med 13 %, svarende til 185 børn. Kun Tasiilaq udviser en stigning i befolkningstallet for denne aldersklasse på 16 % svarende til 23 personer. . Resten af kommunen har et fald i befolkningstallet for aldersklassen. Størst er faldet i bygderne omkring Nuuk (50 % svarende til 12 børn) og Paamiut (35 % svarende til 47 børn). Det største nominelle fald sker naturligt nok i Nuuk, hvor befolkningstallet falder med 109 børn i perioden.

I kommunen passes i alt omkring 1.500 børn fra 0-6 år i offentlige daginstitutioner. De er fordelt på følgende måde:

Kommuneqarfik Sermersooq råder aktuelt over ca. 2.500 daginstitutionspladser fordelt på

- 7 vuggestuer, heraf 1 i Tasiilaq og 1 i Paamiut

- 8 børnehaver, heraf 2 i Paamiut og 2 i Tasiilaq
- 6 fritidshjem
- 17 integrerede daginstitutioner, heraf 1 i Qeqertarsuatsiaat, 1 i Ivittuut, 2 i Tasiilaq, 1 i Paamiut og 1 i Ittoqqortoormiit
- 8 tilknyttede dagplejehjem, heraf 2 i Tasiilaq
- 1 legestue i Sermiligaaq, 1 i Kuummiut, 1 i Tiniteqilaaq og 1 i Isortoq
- 1 dagplejeordning i Kulusuk til 8 børn
- 1 dagplejeordning i Kapisillit til 8 børn

Institutionerne i Nuuk er fordelt på 3 ledergrupper med hver deres pædagogiske konsulent tilknyttet. I Paamiut er der en pædagogisk konsulent, som varetager Paamiut, Tasiilaq, Arsuk og Qeqertarsuatsiaat.

Institutionsafdelingen i Nuuk forventer, at der vil være pladsgaranti for børn i alderen 0-14 år, når daginstitutionen i Qinggorput åbner i foråret 2012. Institutionen vil have to afdelinger, en vuggestueafdeling med 5 grupperum til 60 vuggestuebørn, og en børnehaveafdeling med 3 grupperum til 60 børnehalebørn. Desuden blev der i 2006/2007 opført en integreret daginstitution i Qernertunnguit, som bl.a. omfatter 1 grupperum med plads til 5 børn med specialpædagogisk behov i alderen 2 - 7 år. Dette sker på baggrund af hidtidige erfaringer, hvor denne afdeling med kun et grupperum ikke har fungeret optimalt, og ikke har kunnet dække behovene for børn med forskellige handicaps.

Børn indenfor autisme-spekteret eller børn med ADHD har specielt behov for en struktureret pædagogik, hvilket gør det svært for øvrige børn med andre handicap at indgå i samme gruppe. Af disse grunde er det derfor også politisk godkendt, at den integrerede daginstitution Angajo ombygges til en specialinstitution. Arbejdet er i gang og planen forventes implementeret i efteråret 2011, hvorefter der vil være plads til 10 børn med autisme og/eller ADHD fra 0 – 12 år.

Desuden blev en vuggestue til 48 børn åbnet primo dette år.

Endelig yder Kommuneqarfik Sermersooq et årligt driftstilskud til 2 selvejende institutioner, 1 integreret institution og 1 børnehave.

Børne- og familieorienterede institutioner

MISI – rådgivningscenter for børn og unge

I 2003 oprettede kommunen en Pædagogisk-Psykologisk Rådgivningsafdeling (PPR). Navnet har ændret sig en del undervejs og afdelingen hedder nu Meeqqanik Inuussuttunillu Siunnersuisarfik (misi)/Rådgivningscenter om børn og unge.

Misi er et rådgivningsteam på 14 personer, bestående af psykologer, tale-høre-pædagoger, børne- og ungekonsulenter for undervisningsområdet, socialrådgivere og kontorpersonale.

Misi yder rådgivning og undervisning til forældre og fagpersoner, samt varetager området for den vidtgående specialundervisning (VSP). Her arbejdes blandt andet med fordeling af undervisningstimer i specialklasser samt rådgivning og supervision.

Misi arbejder på at fremme børn og unges trivsel i hverdagen. Målgruppen er 0-18 år. Misi arbejder ud fra et børnesyn der lyder: Børn er selvstændige individer, der skal mødes med respekt. De har ret til at kunne udvikle sig og til at have en barndom. Hensynet til deres trivsel er udgangspunktet for misis arbejde.

Misi møder børn og unge med mange forskellige behov og søger så vidt muligt at hjælpe dem i deres udvikling. Nogle forudsætninger for, at børn og unge med særlige behov kan udvikle sig, er velkvalificerede lærere, inklusion og handicapforståelse. Børn og unge kan have særlige behov på forskellige måde, både neurologisk og socialt betinget. Et område misi ønsker udvikling omkring, er området for læse- og skrivevanskeligheder, herunder dysleksi.

Misi dækker i øjeblikket Nuuk og Tasiilaq med dertilhørende bygder. Misi forventer at overdragelsen af PPR og VSP området for Iltoqqortoormiit, Paamiut, Arsuk og Ivittuut, fra Selvstyret til Kommuneqarfik Sermersooq sker den 1. januar 2012.

Øvrige børne- og familieorienterede institutioner

Der findes en række eksterne institutioner, der organisatorisk er knyttet til kommunens afdeling for børn og familier. I Nuuk drejer det sig om:

- Børnefamiliecentret (BFC)
- Krisecentret
- Børnehjemmet Tupaarnaq
- Hjerterummet for projekt "Tidlig indsats for gravide familier"
- Kammagit, Værestedet for børn og unge med handicap

Der er planer om at etablere et Familiernes Hus i Nuuk, der forventes at stå klar i 2014.

Desuden har afdelingen tilknyttet Familiecentret i Paamiut og Familiernes Hus i Tasiilaq. Endelig findes der selvejende væresteder i Tasiilaq og Illoqqortoormiut.

Det er ikke muligt at etablere børnefamiliecentre i alle kommunens fem byer og otte bygder til at varetage de beskrevne opgaver. Ansvar for hele kommunen ligger således hos de etablerede centre i Nuuk, Paamiut og Tasiilaq. Dette indebærer en mulighed for at udnytte kapacitet og kompetencer på en hensigtsmæssig måde i forhold til tyndt befolkede områder.

Folkeskoler

Uddannelse er et nøglebegreb i den fortsatte udvikling af det grønlandske samfund, og folkeskolen er fundamentet for al uddannelse. Kvaliteten af folkeskoleuddannelsen er af mange årsager en konstant udfordring, og det er derfor

vigtigt for kommunen til stadighed at udvikle kvaliteten af kommunens folkeskoler, så stadig flere elever fortsætter på ungdomsuddannelserne og de kompetencegivende uddannelser.

Befolkningstallet for aldersklassen på 7-16 år er stort set stabilt i perioden 2000-2010 med et fald på 2 %, svarende til 69 børn. Dette tal dækker over en stigning i Tasiilaq (19 % svarende til 66 børn) og Nuuk (3 % svarende til 62 børn), mens de øvrige dele af kommunen oplever et fald i befolkningstallet for aldersklassen. Størst er faldet i bygderne omkring Paamiut (46 % svarende til 19 børn) og bygderne omkring Nuuk (40 % svarende til 25 børn). Største nominelle fald sker i Paamiut, hvor der i perioden bliver 67 færre børn i aldersklassen.

I Kommuneqarfik Sermersooq er der i dag 17 skoler fordelt på ni byskoler og otte bygdeskoler samt syv skolepasninger.

Byskolerne tilbyder undervisning til og med 10. klassetrin, inklusive specialklasser. Bygdeskolerne tilbyder så vidt muligt undervisning til og med 9. klassetrin.

I marts 2011 blev der afholdt et skoleseminar for hele Kommuneqarfik Sermersooq. Det centrale emne var brobygning – det at sikre, at det enkelte barn følges 'fra vugge til uddannelse'. Efter seminaret blev der udarbejdet en række handleplaner for f.eks., hvordan trintest skal efterbehandles af elever og lærere, samt hvordan der sikres brobygning mellem de enkelte institutioner, eksempelvis mellem daginstitution og skole og skole og uddannelse.

En sektorplan for skoleområdet er under udarbejdelse. Planen vil bl.a. indeholde en vurdering af de enkelte skolars behov for renovering og udbygning samt status og udviklingspotentialer for de eksisterende faciliteter.

Øvrige institutioner

Piareersarfiit

På Piareersarfiit, som startede i 2007, kan unge mellem 18 og 26 år få forbedret en eksisterende folkeskolens afgangsprøve eller tage folkeskolens afgangsprøve på et år. Der er Piareersarfiit i Paamiut, Tasiilaq, Illoqqortoormiut og Nuuk. Samlet var der i 2010 512 visiterede elever på venteliste til en plads på Piareersarfiit. I alt var der økonomi til at optage 173 elever. Behovet er størst i Nuuk, hvor der er 286 visiterede elever på venteliste ud over de 93, der blev optaget i skoleåret 2010/2011. Der er en gennemførelsesrate på 85 % blandt alle optagne.

Økonomisk kommer halvdelen af midlerne til disse elever fra Selvstyret efter ansøgning, og den anden halvdel bidrager kommunen med. En anden sag er, at der også skal skaffes plads til yderligere klasser.

Videregående uddannelsesinstitutioner

En række videregående uddannelsesinstitutioner er lokaliseret i Nuuk og understreger byens betydning som overordnet, landsdækkende uddannelsesby. En række uddannelser i Nuuk bl.a. Ilisimatusarfik, Ilinniartissuaq og

journalistuddannelsen er nu samlet i Ilmmarfik, som blev taget i brug i 2007.

Kollegier og elevhjem

I 2002 stod det daværende Nuup Kommuneas kollegium Marlulissat med 23 værelser til kommunens egne borgere færdigt. Desuden har kommunen et elevhjem, der dog ikke kan anvendes til elevhjem længere, da det skal renoveres, hvilket er Selvstyrets ansvar. Kommunen har for egne midler bygget et kombineret kollegium og elevhjem, Kisermaa, som stod klart i 2010. Her kan der bo 12 elever. I skoleåret 2010/2011 var der ti elever fra Qeqertarsuatsiaat og en elev fra Kapisillit.

Indtil 2010 kom eleverne ind fra byggerne, når de skulle i 9.klasse, men fra sidste år blev det indført, at eleverne kan komme til Nuuk, allerede når de skal i 8.klasse. Dette skyldes den store lærermangel i byggerne.

Anlægsønsker

Herunder er anlægsønskerne for nyanlæg til Landstingsfinansloven 2012 beskrevet:

Placering	Beskrivelse	Årstal
Nuuk (Qinngorput)	Integreret daginstitution - til nedbringelse af ventelister på op til 1½ år for vuggestuepladser	2012
	MiniKlub - i forbindelse med Atuarfik Hans Lynge, minihal og institution	2013
	Aktivitetshus - i forbindelse med Atuarfik Hans Lynge, minihal og institution	2015
Nuuk	Integreret daginstitution - til nedbringelse af ventelister på op til 1½ år for vuggestuepladser	2013
	To integrerede daginstitutioner - til nedbringelse af ventelister på op til 1½ år for vuggestuepladser	2015
	Skøjtehal - i forbindelse med Artic Winter Games i	2015
	Ny kirke i Nuussuaq	-
Qeqertarsuatsiaat	Minihal - behov for supplement til forsamlingshuset	2014
Tasiilaq	Fritidsklub - den nuværende er for lille til antallet af brugere	2013
	Daginstitution med tre stuer	2014

Respekt for miljø og ressourcer

Planemner

Indsatsområdet omfatter miljø, ressourcer og det åbne land, herunder:

- Det åbne land
- Miljø
- Teknisk forsyning
- Kommunal virksomhed

Planstrategiens målsætninger

Planstrategiens målsætninger for miljø og ressourcer er, at:

- Kommuneqarfik Sermersooq skal sikre fornuftige rammer, så borgerne kan passe på naturen på en ansvarlig og hensynsfuld måde
- Bæredygtigt miljø skal være en naturlig ramme om borgernes dagligdag
- Ved nyt byggeri skal natur- og miljøpåvirkningerne være minimale
- Kommuneqarfik Sermersooq skal deltage aktivt i forskning og udvikling inden for natur- og klimaforhold
- Kommuneqarfik Sermersooq skal fremme vækstmulighederne med særligt fokus på bæredygtige energiformer
- Kommuneqarfik Sermersooq ønsker at inspirere og motivere erhvervslivet til at udvise miljøbevidsthed, reducere CO2-udslip og vise socialt ansvar
- Fremtidig affaldsforbrændingsløsning, genbrug og andre bortskaffelsesformer skal leve op til målsætningen om, at Grønland og dermed også vores hovedstad kan løse affaldsproblemerne selv

Overordnede politikker

Landsplandirektivet for det åbne land

Direktivets delområder

Landsplandirektivet fastlægger overordnede bestemmelser for anvendelse af arealer i det åbne land, således at disse kan tages i brug ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering. Direktivet omfatter de områder i det åbne land, der blev overdraget fra Selvstyret til kommunerne pr. 1. januar 2011.

Der er i direktivet fastlagt bestemmelser og områdeafgrænsninger for følgende typer af områder:

- K – områder til fritidshytter, sommerhuse m.v.
- L – områder af særlig rekreativ karakter
- M – områder udlagt til fåreholdersteder, landbrug, havbrug, skovbrug, hundeøer m.v.
- N – områder til teknik og infrastruktur m.v.
- O – områder, der friholdes

Bestemmelserne i direktivet knytter sig til kommuneplanerne som overordnede bestemmelser for det åbne land. Bestemmelserne kan ajourføres af kommunalbestyrelsen under hensyntagen til de landsplanmæssige interesser som en del af vedligeholdelsen af kommuneplanen efter Inatsisartutlov nr. 17 af 17/11-2010.

Ved Nuuk er følgende områder omfattet:

- 3 K-områder ved Eqalunnguit, Eqaluit Paarliit (Præstefjorden) og Narsaq (Lille Narsaq)
- 1 L-område ved Qooqqut
- 1 M-område – et fåreholdersted ved Neriunaq-Kuussuaq
- 2 N-områder – et vandkraftanlæg i Kangerluarsunnguaq (Buksefjord) og et vandkraftanlæg ved Godhåbsfjorden til betjening af aluminiumssmelter i Maniitsoq
- 2 O-områder – dels udisponerede områder uden om byer, bygder samt uden for K-, L-, M- og N-områderne, dels vildmark

Ved Paamiut er følgende områder omfattet:

- 1 K-område ved Nerutusoq Avannarleq

Ved Tasiilaq er følgende områder omfattet:

- 4 K-områder ved Ikkatseq, Qernevartivit, Skjoldungen og Imarsivik
- 1 M-område – hundeøer ved Tasiilaq
- 1 N-område – et vandkraftanlæg ved Aammangaaq
- 2 O-områder – dels udisponerede områder uden om byer, bygder samt uden for K-, L-, M- og N-områderne, dels vildmark

Ved Illoqqortoormiut er følgende områder omfattet:

- 2 O-områder – dels udisponerede områder uden om byer, bygder samt uden for K-, L-, M- og N-områderne, dels vildmark

Selvstyrets interesser

Ud over de udpegede områder er der i det åbne land en række forhold, der har særlig interesse for Selvstyret, og som danner rammer for den kommunale planlægning og arealadministration. Det drejer sig om miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, kulturhistorie og telekommunikation:

- **Miljøbeskyttelse.** For at beskytte miljøet skal der ved planlægning og gennemførelse af aktiviteter, herunder etablering af bebyggelse og anlæg, sørges for, at det sker under størst mulig hensyntagen til miljø og natur. Risikoen for forurening og anden skadelig indvirkning på miljøet skal undgås mest muligt. I miljøforordningen er der regler for beskyttelse af drikkevandsressourcer med tilhørende oplande, der forsyner byer og bygder med drikkevand. Der er desuden regler for at beskytte fremtidige drikkevandsressourceområder, hvor der ikke er fastsat spærrezoner
- **Naturbeskyttelse.** Naturbeskyttelsesloven har blandt andet til formål at beskytte naturens biologiske mangfoldighed med hensyn til blandt andet dyre- og plantearter, at bevare og pleje landskabelige værdier samt at sikre befolkningen mulighed for at færdes og opholde sig i naturen. For at sikre disse målsætninger arbejder naturbeskyttelsesloven med en række beskyttelseslinjer på 100 meter omkring ørredelve, saltsøer, varme kilder eller kystlinje. Naturbeskyttelsesloven arbejder desuden med nationale fredninger af landarealer som eksempelvis Austmannadalen i bunden af Ameralikfjorden ved Nuuk. Endelig er der udpeget en række fuglekolonier og fuglebeskyttelsesområder med tilhørende beskyttelseszoner
- **Kulturhistorie.** Det åbne land rummer en stor kulturarv, hvilket kommer fysisk til udtryk i form af fortidsminder, fredede kulturlandskaber med kulturhistoriske arealanvendelser eller bosætningsmønstre fra forhistorisk tid. Beskyttelsen af kulturmindearven i form af jordfaste fortidsminder, bygninger og kulturhistoriske områder er reguleret af loven om fredning af kulturminde
- **Telekommunikation.** I det åbne land er der en række stationer, der leverer telekommunikation til den samlede teleinfrastruktur. For en stor del af stationerne sker det via radiotransmission. Det betyder, at disse anlæg er sårbare over for bygninger og anlæg, der kan påvirke udstrålingen af radiobølger, og det indebærer en zone omkring disse anlæg, hvor der skal søges om særlig tilladelse hos TELE Greenland A/S for at opføre bygninger eller andre anlæg

Råstofeftersøgning

I 2011 er der givet tilladelser til følgende projekter:

- London Mining-projektet med udvinding af jernmalm ved Isua, nord for Nuuk-fjorden
- Olieeftersøgning ud for Nuuk af selskabet Cairn
- Vanadium- og platingruppeelementer ved Fiskenæsset
- Rubiner ved fiskenæsset (Greengems)
- Palladium og guld ved skærgården på østkysten af Platina Resources Limited
- Eftersøgning af metaller ved Pingorsuaq, som er beliggende ca. 100 km øst-sydøst for Nuuk (Nunaminerals)
- Sjældne jordartsmetaller, tungmetaller 130 kilometer vest for Illoqqortoormiut
- Seismiske undersøgelser i havet ud for Nationalparken i Nordøstgrønland

Olieeftersøgning, udbud af nye licensområder ud for Nationalparken i Nordøstgrønland i 2012/2013

De mest indgribende tiltag er Cairns olieeftersøgning og London Minings jernmalmsprojekt. Cairns prøveboringer medfører stærkt øget trafik i havområdet og på havnene samt udledninger af rødlistede kemikalier og tungmetaller.

London Mining udfører et stort efterforskningsprogram i et meget vigtigt kælvningsområde for rensdyr. På sigt er der planer om produktion af 15 millioner tons jernmalm om året, hvilket vil have en betydelig effekt på området.

Transporten af malm fra brydningssted til udskibning vil gennemskære kendte vandringsruter for rensdyr, hvilket der bør tages forholdsregler imod med oprettelse af faunapassager.

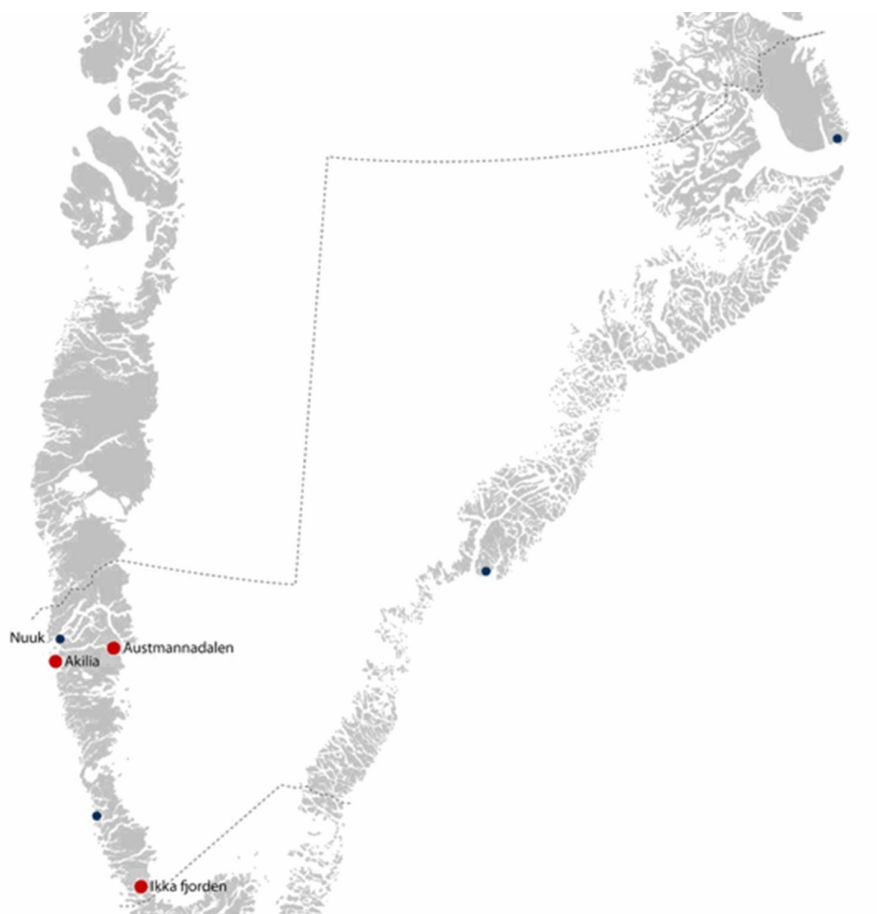
Frilandsplaner

Samtlige gældende frilandsplaner vil fortsat være gældende som plangrundlag for de pågældende delområder, og Landsplandirektivet vil ikke ændre på de enkelte kommuners plan- og arealmæssige retningslinjer for disse delområder. Med de kommende kommuneplaner skal de omtalte delområder omfattet af frilandsplaner indgå som delområder med nævnte status på lige vilkår med landsplandirektivets udpegede delområder.

Der er på nuværende tidspunkt følgende gældende frilandsplaner i Nuuk:

- Frilandsplan nr. 1, Qoornoq, der udlægger et område til fritidshytter og sommerhuse m.v. i nedlagt bygd
- Frilandsplan nr. 2, Hytter i Nuup Kommunea, der udlægger områder til fritidshytter og sommerhuse m.v. 17 forskellige steder omkring Nuuk
- Frilandsplan nr. 7, Itinnera, der udlægger et område af særlig rekreativ karakter til lejrskoleformål

Desuden er der et forslag til frilandsplan nr. 3, Qooqqut, som udlægger et område af særlig rekreativ karakter i form af turismeformål med blandt andet fritidshytter, sommerhuse og turisthytter. Forslaget er endnu ikke endeligt vedtaget af kommunalbestyrelsen.

Kort over fredninger i kommunen

Indsatsområder

Affald og spildevand

På affaldsområdet skal der på sigt afdækkes fremtidige behov for behandlingskapacitet. Kommunen tager således højde for prioritering og iværksættelse af initiativer for at skabe rammer for en mere effektiv affaldssektor og hermed en øget kvalitet af affaldsbehandlingen.

For tiden er der planer om renovering af affaldsmottagestationen i Nuuk. I andre byer og bosteder er der enten utilstrækkelige eller manglende faciliteter til at modtage, håndtere, lagere og afskibe miljøfarligt affald. Der bør tages arealer til dette formål i betragtning, og for hvert fremtidigt boligkvarter bør der reserveres arealer tilegnet etablering af bolignære affaldsmottagefaciliteter.

Nuuk-området

For tiden har forbrændingsanlægget i Nuuk ikke kapacitet til at håndtere de stigende affaldsmængder, og anlægget vurderes at have en begrænset levetid. Der skal derfor træffes et valg om den fremtidige behandlingsform for forbrændingsegnet affald i Nuuk. Et nyt affaldsforbrændingsanlæg påtænkes placeret syd for det eksisterende. Industriområder med højt energiforbrug bør placeres på nærliggende arealer med henblik på optimal udnyttelse af

varmen produceret i anlægget.

Restkapaciteten på det nuværende trædeponi i byen forventes at række nogle få år. En langsigtet løsning vil selvfølgelig afhænge af afklaringen af, hvorvidt der skal etableres et nyt forbrændingsanlæg i Nuuk.

Kapaciteten af jerndumpen i byen udløber inden for perioden. Kommunen undersøger for tiden muligheder for privatisering af den fremtidige drift og indretning af dumpen med henblik på oprydning og udsortering af alle hovedfraktioner, herunder som minimum de fraktioner, som kommunen i den løbende proces fremadrettet har en plan eller forventning om genbrug/recirkulering af inden for de følgende år. Jerndumpen bliver udliciteret i slutning af indeværende år og vil også omfatte bl.a. behandling af olieforurenede jord samt afskibning af jernskrot.

Der er etableret offentlig kloak i hovedparten af byen, så antallet af husstande tilknyttet indsamlingsordningen for natrenovation er af mindre omfang. Det er et mål, at alle boliger skal være tilsluttet kloak eller slamtank i løbet af fem år, således at natrenovationen kan nedlægges. Der skal desuden ske en løbende sanering af den ældre del af kloaknettet.

Tasiilaq og bygder

I Tasiilaq forudsættes det, at driftspersonale går i gang med oprydning og sortering af affaldsfraktioner på jerndumpen.

I Tasiilaq dumpes natrenovationen fra et anlæg på kysten ud for børnehjemmet i den nordlige bydel. I Sermiligaaq dumpes natrenovationen fra et anlæg sydøst for forbrændingsanlægget. I de andre bygder dumpes natrenovationen i havet tæt ved dagrenovationspladserne.

I de øvrige bygder er der kun få huse, hvor der er etableret kloak, hvilket betyder, at tilnærmelsesvis alle husstande i bygderne er tilknyttet ordningen for natrenovation.

Der er udført fem kloakudløb i Tasiilaq – fire i den nordlige og et i den sydlige bydel. Det er sikret, at spildevand ikke udledes til det indre havneområde foran elven. I bygderne er der ikke gennemført kloakering.

Der er etableret forbrændingsanlæg i alle bygderne omkring Tasiilaq. I Tasiilaq er etableret en modtagestation med forbrændingsanlæg.

Paamiut-området

I Paamiut deponeres på dumpen brændbart og ikke-brændbart affald fra husholdninger, institutioner og erhverv. Der er ikke etableret forbrændingsanlæg.

Det er endnu ikke afklaret, hvorvidt privatisering af driften af jerndumpen i Paamiut skal ske under samme præmisser som i Nuuk.

Der er etableret offentlig kloak i hovedparten af byen, så antallet af husstande tilknyttet indsamlingsordningen for natrenovation er af mindre omfang. Paamiut har desuden en dagrenovationsplads.

Illoqqortoormiut

Der er ikke etableret offentlig kloak i byen, så samtlige husstande, virksomheder og institutioner i byen er således

omfattet af indsamlingsordning for natrenovation.

Der er i Illoqqortoormiut et forbrændingsanlæg til dagrenovation med kapacitet til 500 personer.

Forbrændingsanlægget er p.t. ude af drift. Der deponeres på dumpen brændbart og ikke-brændbart affald fra husholdninger, instituti

El- og varmforsyning

Elforsyning

Elektriciteten til Nuuk fremstilles på vandkraftværket i Kangerluarsunnguaq. Der er derudover to oliedrevne nød anlæg i Nuuk i tilfælde af forsyningsbrud. Det største nødelværk blev kraftigt udvidet i 2011.

Pga. af begyndende kapacitetsproblemer er vandkraftværket ved Kangerluarsunnguaq blevet udvidet med en tredje turbine, således at effekten nu er på 45 MW. Denne kapacitet forventes inden for perspektivperioden også at blive opbrugt, hvis der ikke gennemføres store tiltag for at sænke elforbruget. En yderligere udvidelse af vandkraftværket forventes at koste ca. 1 milliard kr.

Tasiilaq forsynes med elektricitet fra et vandkraftværk opført i 2005 ved elven ved Præstefjeldet. Et dieselelværk fra 1973 beliggende ved elven i Blomsterdalen fungerer som reserveelværk. Bygderne omkring Tasiilaq forsynes med el fra bygdeelværker.

Elforsyningen i Paamiut er baseret på et centralt dieseldrevet elværk.

Elforsyningen i Illoqqortoormiut er baseret på et centralt dieseldrevet elværk. Elværket er ombygget i 2001.

Varmeforsyning

Varmeforsyningen i Nuuk skal så vidt muligt ske gennem udnyttelse af den vedvarende energi fra vandkraftanlægget i Kangerluarsunnguaq (Buksefjorden) eller anden bæredygtig varmforsyning, herunder spildvarme fra forbrændingsanlægget. En del af spildvarmen fra forbrændingsanlægget leveres til fjernvarmenettet i Nuussuaq. Den resterende overskudsvarme afkøles med elblæsere. Ifølge Nukissiorfiit arbejdes der på at koble fjernvarmenettet for Nuuk og Nuussuaq sammen, således at den fulde kapacitet af spildvarme kan udnyttes. Dette projekt er planlagt til udførelse i 2013. Desuden er der planer om at opføre et nyt forbrændingsanlæg med større kapacitet og hermed større produktion af fjernvarme.

Varmeforsyningen i Paamiut er baseret på et centralt dieseldrevet varmeværk.

Al opvarmning i Illoqqortoormiut samt Tasiilaq og omkringliggende bygder sker ved hjælp af egne fyr.

Vandforsyning

Råvandsforsyningen til Nuuk, Nuussuaq og Qinngorput leveres fra to vandreservoirer, dels Qallussuaq/Cirkussøen beliggende over og nord for bydelen Qinngorput, dels Imeqarfik/Vandsøen beliggende på højdedraget nord for den oprindelige Nuuk by mellem idrætsområdet med Multihallen og boligområdet Qernertunnguit.

Den senest reviderede plan over kapaciteten er fra november 2006. Siden da er det tidligere vandindvindingsområde Eqalugalissuit Tasiat/Malenesøen beliggende ved lufthavnen blevet nedlagt som vandsø og dermed frigivet til anden aktivitet. Dets disponible vandmængde var 110.000 m³ om sommeren og 50.000 m³ om vinteren. I 2006 blev den disponible vandmængde fra Qallussuaq/Cirkussøen beregnet til 850.000 m³ om sommeren og 450.000 m³ om vinteren og for Imeqarfik/Vandsøen 260.000 m³ om sommeren og 200.000 m³ om vinteren. Imeqarfik/Vandsøen fungerer som reservoir og mellemlager og kun i begrænset omfang som egentligt vandindvindingsområde, idet oplandet er yderst begrænset, og langt størstedelen af vandet pumpes hertil fra Qallussuaq/Cirkussøen.

Ud over en række højdebeholdere (svarende til vandtårne) er der fire vandværker i Nuuk-området:

- Nuuk vandværk, der forsyner Nuuk-bydelen og pr. november 2006 havde en årlig produktionskapacitet på 1,2 millioner m³. Vandværket er blevet nødtørftigt repareret og forbedret, og Nukissiorfiit afventer svar fra Selvstyrets Miljøafdeling på en ansøgning om at få lov til at ibrugtage et tilbygget UV-anlæg
- Nuussuaq vandværk, der forsyner Nuussuaq-bydelen og pr. november 2006 havde en årlig produktionskapacitet på 420.000 m³
- Lufthavnsvandværket, der forsyner lufthavnen og skiliften og pr. november 2006 havde en årlig produktion på 5.000 m³
- Qinngorput vandværk, der forsyner bydelen Qinngorput og pr. november 2006 havde en årlig produktion på 12.000 m³

Der er hos Nukissiorfiit budgetteret med et forventet udvidelsesbehov af kapaciteten.

Der har tidligere været tanker om at nedlægge Imeqarfik/Vandsøen i forbindelse med en hævnings af vandspejlet i Qallussuaq/Cirkussøen med 5 meter. Denne plan viste sig relativt omfattende og kostbar, ligesom der blev stillet spørgsmål ved anlæggets fysiske sikkerhed og dermed ved sikkerheden for de nedenfor beliggende arealer, herunder boligområderne i Qinngorput. I 2010 blev vandstanden i Qallussuaq/Cirkussøen i stedet hævet med en meter ved hjælp af en ikke-støbt opdæmning. Dette førte til en forøgelse af den disponible vandmængde på ca. 300.000 m³.

Tasiilaq forsynes med vand fra vandsøen syd for byen via vandværket. I samtlige bygder omkring Tasiilaq er der etableret helårsvandforsyning med tapsteder og med forsyning af servicehus. I Tasiilaq og Kuummiut pågår der mindre arbejder på vandværkerne, dog ikke med arealmæssige konsekvenser.

I Paamiut foregår vandindvindingen i et centralt vandværk baseret på to oplande øst og nord for byen. I Arsuk pågår der mindre arbejder på vandværkerne, dog ikke med arealmæssige konsekvenser.

I sommerperioden er vandforsyningen i Illoqqortoormiut baseret på indvinding fra elven. Om vinteren suppleres

produktionen med snesmeltning fra et snesmeltningsanlæg, der udnytter overskudsvarmen fra elværket. Der har været planer om at udvide vandforsyningen.

Forurenings- og miljøforhold

I Kulusuk løber vejen mellem lufthavnen og Kulusuk gennem vandindvindingsområdet, ligesom der ligger beboelse inden for dette område. Snescoterkørsel mellem lufthavnen og Kulusuk inden for vandspærrezonen kan ikke undgås. Der er derfor behov for at undersøge, om påfyldning af olietanke kan udgøre en potentiel risiko for forurening af drikkevandet, og såfremt dette skulle være tilfældet, at kortlægge mulige afbødende foranstaltninger samt identificere muligheder for at opretholde drikkevandsforsyningen i tilfælde af sådan olieforurening.

I Kapisillit tages drikkevandet fra Kaisillitelven beliggende 1½ km øst for Kapisillit. Elven huser Grønlands eneste gydende laksebestand, der søges delvist fredet, hvorfor benyttelsen af elven kan forventes pålagt en række restriktioner. Vandindvindingsområdet udgør et enormt areal og strækker sig langt sydover ind i den fredede Austmannadal. Efter høring af og i samarbejde med beboerne er Kommuneqarfik Sermersooq og Selvstyrets Naturafdeling ved at udarbejde et forslag om mulig sammensmeltning af de to områder til et attraktivt natur- og turismeområde.

Ved snescoterkørsel mellem Nuuk og Kapisillit kan kørsel inden for vandspærrezonen ikke undgås.

Der savnes viden om mulige tilsvarende forhold for de øvrige bosteder.

Kommunal virksomhed

Der er kirkegårde, fællesværksteder, fangsthytter, brandvæsen, kommunal entreprenørvirksomhed og modtagestation for miljøfarligt affald i Nuuk og begge bygder i området. Der er desuden et asfaltværk i Nuuk samt servicehuse i Kapisillit og Qeqertarsuatsiaat. Endelig er der et agnhus i Qeqertarsuatsiaat. Der er et behov for at udvide brandstationen i Nuuk.

Der er kirkegårde og kommunal entreprenørvirksomhed i Paamiut og begge bygder i området. Der er desuden brandvæsen og bådeværksteder i Paamiut og Arsuk, asfaltværk og fiskehytter i Paamiut, modtagestation for miljøfarligt affald i Paamiut og Ivittuut, servicehus i Arsuk samt fritidshytter i Ivittuut.

Der er kirkegårde, brandvæsen og kommunal entreprenørvirksomhed i Tasiilaq og alle de omkringliggende bygder. Der er desuden medborgerhus, vaskeri, fællesværksted og fangsthytter i Tasiilaq, mens der er servicehuse og bådeværksteder i alle bygder. Endelig er der en modtagestation for miljøfarligt affald i Tasiilaq og Kuummiut. Der er behov for en ny brandstation til Tasiilaq samt nye brandstationer eller garager i Kulusuk, Kuummiut og Tiniteqilaaq.

Der er kirkegård, servicehus, fangsthytter, brandvæsen, kommunal entreprenørvirksomhed og modtagestation for miljøfarligt affald i Illoqqortoormiut.

En levende kultur

Planemner

Indsatsområdet omfatter kulturområdet, herunder:

- Kulturinstitutioner
- Fritid
- Byforskønnelse, herunder kunst i byerne

Planstrategiens målsætninger

Planstrategiens målsætninger for uddannelse er, at:

- Kommuneqarfik Sermersooq vil respektere og udvikle den lokale kultur og samtidig være åben over for udefrakommende påvirkning
- Kulturlivet i Nuuk skal fastholdes og videreudvikles i form af et attraktivt kulturelt miljø
- Den kreativitet og skabertrang, der eksisterer i det kulturelle miljø, skal bidrage til udvikling og forandring
- De kulturelle initiativer skal favne både børn og unge. Familien og de nære relationer spiller en vigtig rolle i den kulturelle dannelse, og derfor bør der være fokus på familien som kulturbruger
- Daginstitutionen og skolen skal udvikle børn og unge kreativt, fysisk og musisk. For at blive hele mennesker skal alle intelligenser udfoldes og udfordres. Kulturelle tiltag medvirker til at styrke livslyst og selvværd
- Formidlingen af kulturarven skal styrkes i det åbne land, i byer og lokalsamfund for på den måde at give flere en større forståelse for vores historiske baggrund
- Alle borgere i Kommuneqarfik Sermersooq skal have mulighed for at deltage i kulturliv og fritidstilbud. Derfor skal institutions-, fritids- og foreningsliv bidrage til at skabe gode rammer for sportslige, musiske og kulturelle aktiviteter.
- Aktiviteter af høj kvalitet inden for oplevelser, kultur, events, konferencer, madlavning, jagt og sport skal kendetegne Kommuneqarfik Sermersooq

Kulturpolitik

Udviklingsudvalget i Kommuneqarfik Sermersooq ønsker, at kulturen skal have større politisk bevågenhed. Det vil

sige, at der bliver sat større fokus på kulturen, og at der tilføres flere midler til kulturlivet. Visionen i den nyligt udarbejdede kulturpolitik er, at Kommuneqarfiik Sermersooq skal være kendt som en markant kulturel kommune med et innovativt kulturliv, der bygger bro mellem tradition og fornyelse og mellem kommunens borgere på tværs af indlandsisen.

Formålet er blandt andet at:

- Give svar på, hvad kommunen vil inden for kulturområdet
- Være et overordnet grundlag for prioriteringer
- Bygge bro mellem kommunens 13 bosteder samt mellem lokal indsigt og globalt udsyn

Politikkens indsatsområder er blandt andet kultur i det offentlige rum og hovedstaden som kulturelt centrum. Der eksisterer allerede en del kunst i det offentlige rum, men kunst og kultur skal være til stede i endnu højere grad, således at såvel kulturbrugere som ikke-brugere af det kulturelle mødes, hvor de er. Ved at inddrage et kulturelt aspekt i byudvikling bliver kunst, kultur og kulturarv i højere grad synlig der, hvor vi bor og færdes. Kunst, arkitektur og design medvirker til udsmykning af byrummet, til glæde for såvel borgere som gæster og turister, der herved sikres en mangfoldighed af oplevelser.

Det sker blandt andet ved, at:

- Kulturen er synlig i det offentlige rum
- Kulturtilbud skabes på utraditionelle steder, så publikum kan beriges med en kulturel oplevelse, hvor de mindst venter det
- Kommunens fantastiske natur er en oplagt kulisse for kulturel udfoldelse og medregnes ved planlægningen af kulturelle aktiviteter
- Projekter, der har fokus på at formidle kultur og kulturarv i byer og lokalområder, støttes
- Byplanlæggere samarbejder i højere grad med kulturområdet for at sikre, at kunst og kultur træder mere markant frem i byerne, som herved kan fremtræde mere levende og spændende
- Hovedstaden skal være kendetegnet ved kunstnerisk udsmykning, og den omfattende byudvikling med nybyggeri og modernisering skal foregå med inddragelse af det kulturelle aspekt, så metropolen fremstår kulturelt dragende og dynamisk, hvor den storslåede natur er baggrund for byens scene

Børne- og familiepolitik

I 2010 er der udarbejdet en Børne- og Familiepolitik, der er en overordnet og tværgående politik for et bredt område. Politikken er således vedtaget af både Velfærds- og Arbejdsmarkedsudvalget samt Udviklingsudvalget.

Heri nævnes, at det har stor betydning for børns og unges udvikling, at de kan udfolde sig med personlige interesser og etablere sociale fællesskaber alle steder, hvor de mødes. Kultur- og fritidslivet har en vigtig social og faglig

dimension. I mange tilfælde har det også en fysisk dimension, og det kan styrke børns og unges fysiske og psykiske sundhedstilstand på lang sigt. Derfor skal institutions-, fritids- og foreningslivet skabe gode rammer for sportslige, musiske og kulturelle aktiviteter, der fremmer børns og unges trivsel og udvikling. Et varieret og inddragende kulturliv er en vigtig forudsætning for at udvikle børn og unge til kreative mennesker.

Det nævnes også, at fritiden udfylder en stor del af alle menneskers liv. Fritiden bør udfyldes med aktivitet, socialt samvær og gode oplevelser, der alle er vigtige faktorer i opnåelsen af 'det gode liv'. Alle borgere i Kommuneqarfik Sermersooq, ung som ældre, kvinde som mand, og uanset fysisk og psykisk funktionsniveau, geografisk placering eller kulturel baggrund, skal have mulighed for at deltage i kulturlivet og fritidstilbuddene i kommunen.

På baggrund af disse udsagn er der udpeget en række indsatser for børn, der har betydning for kultur- og fritidsområdet:

- Der skal være alsidighed i udbuddet af kultur- og fritidsaktiviteter, som medvirker til at fremme nysgerrighed, livsglæde, sundhed og den demokratiske dannelse hos børn og unge
- Fritidsaktiviteterne skal ud over at have fokus på selve aktiviteten også være et socialt netværk
- Børn og unge med særlige behov skal have mulighed for at være tilknyttet fritidsaktiviteter
- Børn og unge skal have mulighed for at få kendskab til mange forskellige kulturelle tilbud
- Tilbud og aktiviteter bør tilrettelægges med udgangspunkt i børnenes og de unges forudsætninger, ønsker og behov
- Der skal sikres tilfredsstillende fysiske rammer og faciliteter til fritidsaktiviteter
- Der ydes støtte og vejledning til foreningerne med henblik på involvering af flest mulige børn og unge

Der er ligeledes udpeget indsatser for handicappede og ældre, der har betydning for kultur- og fritidsområdet:

- Kommuneqarfik Sermersooq støtter borgere med handicap, så de kan deltage i kommunens kultur- og fritidsliv
- Kulturlivet og fritidstilbuddene skal være tilgængelige for alle; med tilgængelighed menes både fysisk tilgængelighed og i forhold til adgang til information og viden
- Den ældre borger skal have mulighed for at deltage i kulturelle og fritidsaktiviteter

Fritid

I 2007 er der udarbejdet en samlet "Plan for byens rekreative områder" som Kommunepantillæg nr. 4 til kommuneplanen, der omfatter de rekreative områder i Nuuk. Planen er en fysisk plan forstået på den måde, at den fastlægger den fysiske struktur og nogle overordnede rammer for planlægningen inden for de rekreative områder.

Planen har tre overordnede visioner tilknyttet hver sit niveau i byen:

- I forhold til *byens store helhed* har planen til formål at fremhæve, at *landskabet er skønt*

- I forhold til *byens sammenhæng* har planen til formål at give mulighed for, at byens borgere *kan være fysisk aktive*
- I forhold til *byens delområder* har planen til formål at skabe rum, hvor byens borgere *kan mødes og være sammen*

Byforskønnelse

Der arbejdes med en designmanual for den samlede akse langs Imaneq. Manualen har til formål at kunne fungere som basis for en dialog med de enkelte bygherrer langs strækningen, så der kan sikres en sammenhængende holdning til flader og belægninger langs strækningen. Manualen vil indeholde anvisninger på belægninger og overgange baseret på en række centrale rum med forskellig karakter.

I Qinngorput er der planer om at etablere en ensrettet gågade og plads foran den nye skole.

Ved passet mellem Nuuk og Nussuaq er der planer om en udsmykning af den vestlige klippevæg, der skal udføres af Aka Høgh og samarbejdspartnere fra Grønland og Danmark.

Anlægsønsker

I Nuuk er der planer om et Børn- og Ungecenter ved stadion. Der er desuden planer om at etablere et samlet kulturcenter, der samler skindsystemer, foreningslokaler og orkester/musikskole under ét tag – eventuelt placeret ved Kolonihavnen.

I Paamiut er der en forfalden idrætshal, ungdomsklub og forsamlingshus/kulturhus, der kan nedrives og samles i én bygning – eventuelt med medfinansiering fra Selvstyret. I Arsuk findes der en kombineret klub og fritidsordning, der

med fordel kan flyttes til et nyt hus.

I Tasiilaq er der en nedslidt ungdomsklub, der eventuelt kan flyttes til Pierarsarfiks nuværende lokaler. Her kan der etableres et center, der kan have fritidscenter og skolepasning i dagtimerne og klub om aftenen. I Kuummiut er der behov for en renovering af klubhuset.

I Illoqqortoormiut er der ingen aktuelle planer. Ungdomsklubben har for nuværende lokaler i forbindelse med idrætshallen.

Byer og boliger der er gode at leve i

Planemner

Indsatsområdet omfatter udviklingen af kommunens byer og boliger:

- Bosætning i kommunens byer og bygder
- Udvikling og udbygning af byer og bygder med boliger
- Boligudbuddet, herunder hensynet til mangfoldighed og tilgængelighed

De øvrige arealkategorier ud over boliger er dækket i de øvrige afsnit.

Planstrategiens målsætninger

Planstrategiens målsætninger for byer og boliger er, at:

- Kommuneqarfik Sermersooq skal udstikke rammer for byernes fysiske udvikling, så borgerne, erhvervslivet, myndighederne og andre kan planlægge og disponere deres fremtidige aktiviteter.
- Kommuneqarfik Sermersooq skal være førende inden for anlæg og miljø, såvel i Grønland som i hele det arktiske område.
- En gennemtænkt, bæredygtig og fremtidsorienteret planpolitik skal sikre en god og forsvarlig samfundsudvikling.
- Byggeri og anlæg skal foregå efter Kommuneqarfik Sermersooqs planer og regulativer.
- Kommuneqarfik Sermersooq vil opføre så mange boliger som muligt for de bevillinger, der afsættes til boligbyggeri.
- Borgerne skal tilskyndes til at investere i boliger med offentlige låne- og tilskudsordninger, andelsboliger eller medbyggerhuse, hvor det er muligt.
- Ved nyt byggeri skal der tages hensyn til den omgivende natur og byggeriet skal i form og farve fremstå æstetisk.
- Nyt byggeri skal planlægges og gennemføres efter byers og bosteders behov og muligheder.

- Udviklingen i Paamiut skal planlægges efter behovet for erhvervsudvikling og i harmoni med borgernes ønsker.
- Udviklingen i Tasiilaq er primært funderet på turisme, og vi skal sikre, at byen har et harmonisk og attraktivt miljø.
- Ittoqqortoormiit er indfaldsport til verdens største naturpark, og der er muligheder for industriudvikling, især mineindustri.
- Udviklingen i Ivittuut skal understøttes i forhold til flådestationens flytning til Nuuk.
- Antallet af ældre vil stige kraftigt i de kommende år, og det er vigtigt, at den nye boligmasse rummer ældrevenlige boliger.
- Der skal arbejdes på at etablere en ordning, der gør det muligt for borgerne at flytte til de bosteder, hvor der er behov for den enkeltes kvalifikationer.
- Vi vil sørge for nem adgang for borgere med handicap til kommunens tilbud, og vi vil bygge handicapvenligt.
- Over for borgere med handicap vil Kommuneqarfik Sermersooq give mulighed for udvidet rådgivning og støtte, uddannelse, undervisning og arbejdsliv, og vi vil sikre adgang til information og kommunikation samt kultur og fritidstilbud, der svarer til tilbud til andre borgere.

□

Overordnede politikker

Skatte- og Velfærdskommissionen

I Skatte- og Velfærdskommissionens netop udkomne rapport er det nævnt i afsnittet om boliger, at boligforhold er en afgørende velfærdsparameter, og at det er vigtigt, at alle har mulighed for at bo i en ordentlig og tidssvarende bolig. Samtidig er det vigtigt, at adgang til boliger ikke bremser muligheder for uddannelse og erhvervsudvikling.

Rapporten giver udtryk for, at den aktuelle situation på boligmarkedet ikke er tilfredsstillende. Især er der mangel på boliger i de store byer, og ikke alle boliger har tidssvarende standarder. Samtidig bruges der mange offentlige midler på boligområdet både direkte i form af boligsikring, men også i form af finansieringstilskud og skattemæssige begunstigelser. Resultaterne står ikke mål med ressourceforbruget, og der er et stort boligpolitisk problem.

Kommissionens anbefalinger fokuserer primært på at reformere en uhensigtsmæssig boligpolitik, så boligmarkedet bliver mere gennemskueligt. Kommissionens fokus ligger således på at etablere de rette økonomiske betingelser for, at efterspørgslen efter boliger i fremtiden kan opfyldes, mens planlægningens primære formål er at sikre et tilstrækkeligt og fornuftigt placeret udbud af byggemuligheder, hvor den efterspurgte bebyggelse kan opføres.

Status for Nuuk

For hele kommunens vedkommende gælder det, at der er et generelt behov for at få udarbejdet en boligsektorplan, der på en sammenhængende måde kan skabe overblik over den nuværende boligsituation og de redskaber, der kan

anvendes til at realisere en løsning. Det betyder i praksis, at det overblik og de konklusioner, der nås i nedenstående og efterfølgende afsnit, skal opdateres, når boligsektorplanen ligger færdig.

Boligsituation og -udvikling

I 2010 var boligbestanden i Nuuk på 6.283 boliger. I tiåret fra 2000 til 2009 er der i alt opført 1.348 boliger, svarende til 135 boliger om året. Den hidtidige produktion svarer stort set til forventningerne for den kommende periode, hvor der i byggemodningen arbejdes med en målsætning om 150 årligt opførte boliger i Nuuk som beskrevet i næste afsnit.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Katillugit
Nuuk	91	230	141	102	113	91	91	192	161	136	1.348

Figur: Opførte boliger i perioden fra 2000-2009

I 2011 er husstandsstørrelsen i Nuuk by på 2,35 personer. Såfremt husstandsstørrelsen skulle svare til de øvrige nordiske lande (med et niveau omkring 2,15), betyder det en akut boligmangel på omkring 620 boliger. Såfremt den nuværende procentvise tilvækst i befolkningstallet fortsætter i den næste tolvårige periode, vil der ske en vækst i befolkningstallet på omkring 2.850 personer, svarende til omkring 1.330 boliger med en nordisk husstandsstørrelse. Det samlede behov for kommuneplanperioden – vurderet omkring 1.950 boliger – kan altså knap dækkes af den nuværende produktion, der for en tolvårig periode forventes at være på omkring 1.600-1.800 boliger, alt efter om man tager udgangspunkt i den hidtidige boligtilgang eller byggemodningsplanerne for den kommende periode.

Den gennemsnitlige ventetid i Nuuk på en ordinær bolig er på ca. 7,5 år og over 5 år på en ønskebolig. Det vurderes i Skatte- og Velfærdskommissionens netop udkomne rapport, at der står helt op til 3.350 personer på venteliste til en lejebolig i byen.

For Nuuk er den centrale udfordring altså at imødekomme boligbehovet på en måde, der tilgodeser en bæredygtig udvikling af byen, og som tager højde for behovet for en række forskelligartede boligtyper.

Sektorplan for byggemodning

I 2008 er der vedtaget en sektorplan for byggemodning i Nuuk by for perioden 2008-2018. I planen er der vedtaget en byggetakt på ca. 150 boliger pr. år i Nuuk by, der skal sikre, at Nuuks byudvikling ikke hindres af mangel på byggemuligheder.

Langt størstedelen af byudviklingen foregår i Qinngorput. Med opførelse af lidt over 150 boliger pr. år ventes bydelen at være fuldt udbygget om 5-8 år. Tidspunktet afhænger af den realiserede tæthed, idet den reviderede strukturplan for området fastlægger en mulighed for opførelse af mellem 800 og 1.150 boliger.

Efter 2018, der er planens tidsramme, forventes byudviklingen at foregå i Siorarsiorfik, hvorfor planen anbefaler at påbegynde byggemodningen af denne bydel allerede i 2016.

Nuuk bydel betragtes i planen som stort set fuldt udbygget. Restrummeligheden er pr. 15.11.2007 opgjort til ca. 602 boliger. Hovedparten af denne restrummelighed kræver dog, at der enten inddrages bynære grønne områder, byomdannes, saneres og/eller fortættes. Det vurderes samtidig, at forbedring og fornyelse af den eksisterende ældre

boligmasse kan skabe yderligere 95 boliger.

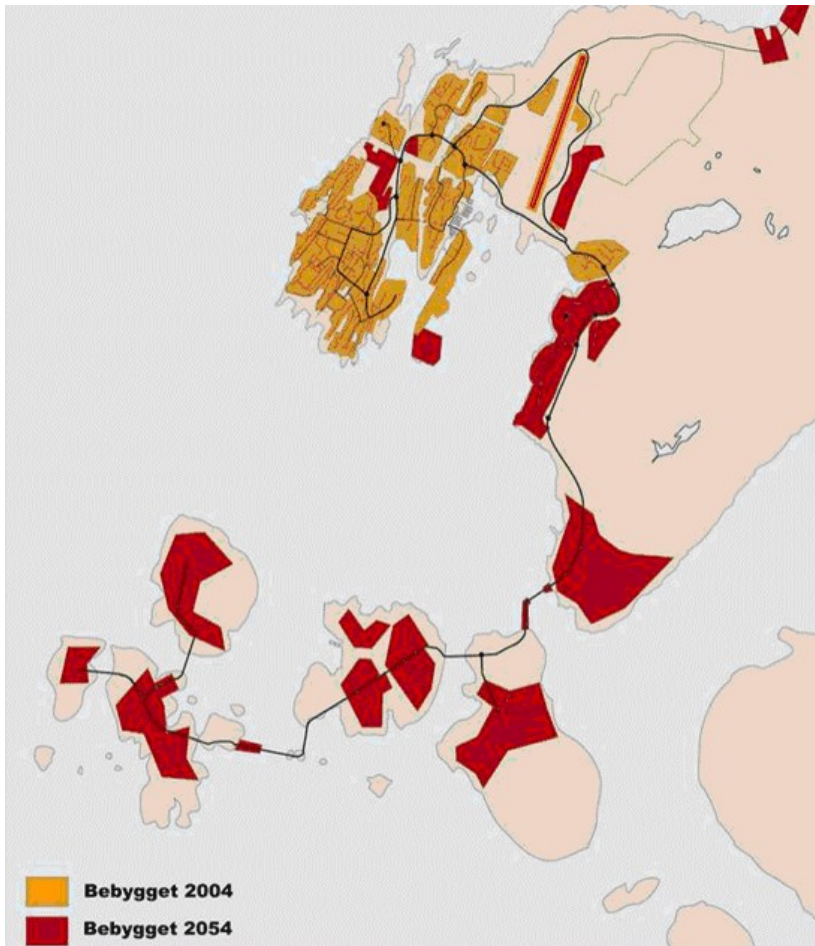
Nuussuaq bydel vurderes også at være næsten fuldt udbygget. Her er der en restrummelighed på i alt 107 boliger. I Quassussuup Tungaa resterer endnu byggemodning for tilvejebringelse af arealer for indtil 330 boliger.

Kommuneplan 2005-2014

I den eksisterende kommuneplan 2005-2014 for Nuup Kommunea forventes byudviklingen inden for planperioden frem til 2014 at ske i Qinngorput og videre mod syd til Siorarsiorfik. Der skitseres samtidig en ekspansiv byudviklingsstrategi, hvor byudviklingen efter denne periode enten kan ske videre mod syd ud over øerne Aqissersiorfik, Tartunnguaq, Qeqertarsuaq og Ikaarissat eller mod nordvest på Akia. Det beskrives, at en beslutning om den langsigtede byudvikling forventes taget i forbindelse med den kommende kommuneplanlægning.

I dag opfylder lufthavnen i Nuuk ikke de tekniske krav for beflyvninger på tværs af Atlanten. Lufthavnen er placeret ganske tæt på byen, og den overordnede beslutning om byudviklingsretning og -strategi er derfor tæt forbundet med løbende diskussioner af flybetjeningen af Nuuk og dertil knyttede overvejelser om den overordnede flybetjening af Grønland. Den fremtidige byudvikling i Nuuk skal være robust, hvilket også vil sige, at den skal understøtte – og ikke må stå i vejen for – at de rette beslutninger kan træffes om de overordnede infrastrukturelle forhold.

Senest har Transportkommissionens udmeldinger givet anledning til en revurdering af disse forhold. Det vurderes heri, at Nuuk bør være det fremtidige knudepunkt for lufttrafikken til Grønland, og der udpeges to alternativer for den fremtidige håndtering af lufttrafikken i Nuuk. Den kan enten håndteres ved en udbygning af den eksisterende lufthavn til 2.200 meter eller ved etableringen af en ny lufthavn på øerne syd for Nuuk. I forhold til diskussionerne om byudvikling betyder dette først og fremmest, at en fremtidig udbygning på Akia ikke vurderes at være realistisk. Der er nærmere redegjort for transportkommissionens udmeldinger i afsnittet om infrastruktur.

Kort over byudviklingsstrategi fra Kommuneplan 2005-2014

Strategi for Nuuk

Byg bynært

De sidste års byudvikling i Nuuk kan ses som et udtryk for, at der i perioden er sket en forskydning af den ekspansive strategi, der kom til udtryk i den hidtidige kommuneplan. Fokus ligger nu i højere grad på en mere kompakt og bæredygtig strategi, der arbejder med fortætning i Nuuk (i den nærmeste fremtid særligt omkring Tuujuk) og udnyttelse af allerede eksisterende områder omkring Qinngorput. Denne strategi er i tråd med den øvrige samfundsmæssige udvikling omkring bæredygtighed, der også er formuleret i planstrategien. Samtidig kan den bedre understøtte og imødekomme tankerne i planstrategien om, at Nuuk skal udvikle sig og indtage sin plads som Grønlands hovedstad og være et forbillede for andre, idet en sådan udvikling kræver et øget fokus på udviklingen af de mere centrale dele af Nuuk. Strategien har yderligere den fordel, at den udskyder beslutningen om den fremtidige byudviklingsretning i endnu nogle år, idet fortætningsmulighederne potentielt set er ganske store inden for den eksisterende by. Herudover kan beslutninger om store infrastrukturelle anlæg ved Siorarsiorfik også udskydes.

Jagten på 1001 boliger

Der er behov for en overordnet boligudviklingsstrategi, der som strategisk værktøj kan guide den store byudbygning,

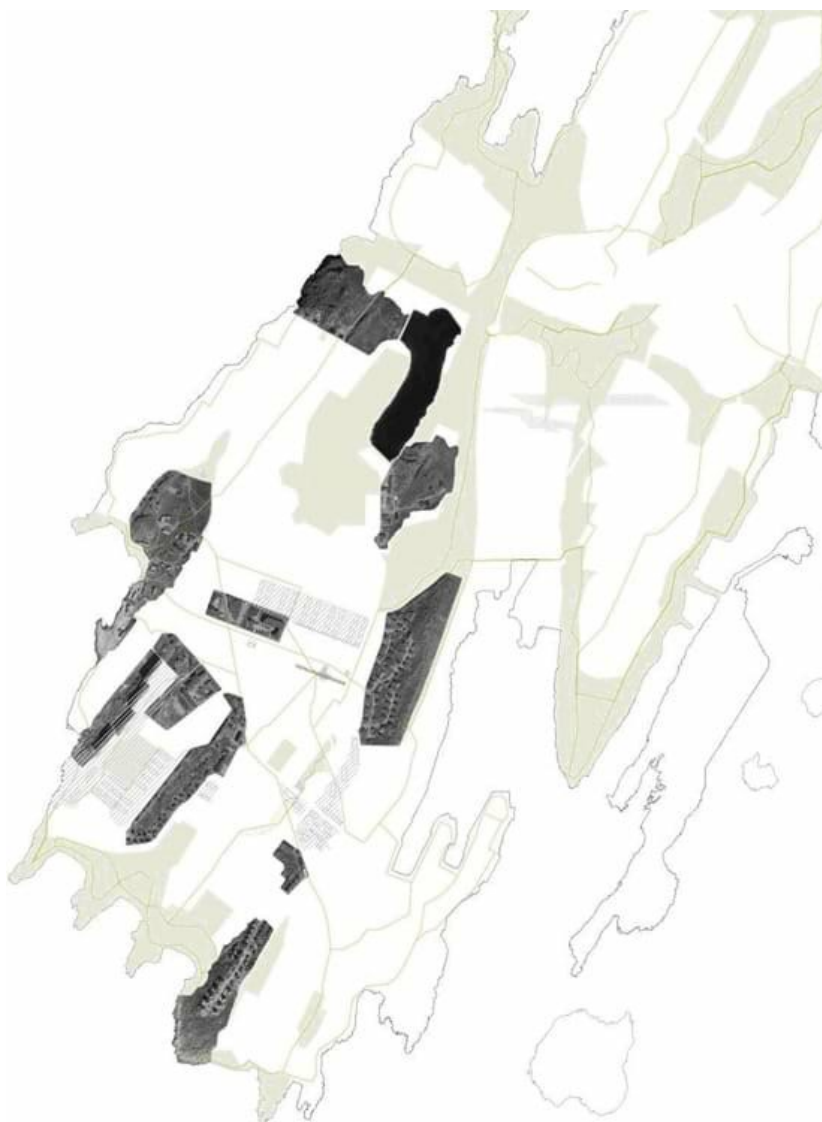
der i disse år er i gang, således at så mange politiske målsætninger som muligt kan indfries.

Som en følge af strategien om at bygge bynært og som et forarbejde til kommuneplanen er der med overskriften "Jagten på 1001 boliger" blevet udpeget 11 mulige fortætningsområder i Nuuk by. Formålet med "byg bynært" er at opnå en række sammenhængende bydele, der hver især er bæredygtige. Frem for at inddrage nyt land, er pointen her at fortætte og forstærke de kvaliteter, der ligger i de forskellige bydele.

De 11 områder er i varierende grad bebygget i dag og foreslås i varierende grad fortættet. Samlet set er der udpeget muligheder for at opføre omkring 48.300 etage-m², hvor der i enkelte områder forventes en fordobling i boligmassen, mens der i andre kun forventes en stigning på 5-10 %. Såfremt det forventede behov på omkring 1.950 boliger skulle etableres med en gennemsnitsstørrelse på 100 m², ville det betyde en samlet udbygning på 195.000 m² boligmasse over de næste 12 år, hvorfor fortætningsmulighederne i midtbyen, der er udpeget indtil nu, kun vil kunne dække knap 25 % af den samlede udbygning i perioden. Udbygningen af Qinngorput vil som nævnt kunne bidrage med omkring 800-1.150 boliger, svarende til omkring 40-60 % af det samlede behov. Der er således behov for at finde plads til yderligere 300-650 boliger i perioden, hvoraf en del vil kunne fremskaffes ved omdannelse, saneringer og forbedringer.

Noget tyder altså på, at en kombination af byudvikling på Qinngorput og fortætning i Nuuk vil kunne dække en stor del af behovet for den kommende kommuneplanperiode. Strategien vil således have som den første praktiske konsekvens for kommuneplanlægningen, at perspektivområdet ved Siorarsiorfik heller ikke bringes i spil i denne kommuneplanperiode. Til gengæld vil der med kommuneplanen blive udpeget andre muligheder for udbygning og fortætning af den eksisterende by.

De nøjagtige udpegninger og fortætningsgrader vil foregå som en del af den kommende kommuneplanproces, hvor "jagten på 1001 boliger" vil blive udbygget til en egentlig fortætningsstrategi. Herunder vil udbygningsmulighederne omkring vandsøen, der dog tidligst kan komme i spil i 2019, blive undersøgt nærmere. I den sammenhæng er det dog vigtigt at bevare kvaliteterne ved de bynære grønne områder, når der fortættes.

Kort over mulige fortætningsområder fra "jagten på 1001 boliger"

De øvrige bosteder

Tasiilaq og bygder

I Tasiilaq er der som det eneste andet bosted ud over Nuuk sket en stigning i befolkningstallet i perioden 2000-2011. Som det fremgår af afsnittet om bosætnings- og flyttemønstre, kan denne udvikling forventes at fortsætte i den kommende periode. Såfremt udviklingen fortsætter med samme hast som hidtil, vil befolkningstallet i slutningen af perioden være steget med yderligere 340 personer. I bygderne omkring Tasiilaq, hvor der i dag bor omkring 1.000 personer samlet set, kan befolkningstallet derimod forventes fortsat at falde med godt 150 personer i den kommende periode.

Boligbestanden i Tasiilaq er i 2011 på 696 huse, mens antallet af husstande er 595. Byen har altså omkring 100 huse, der enten står tomme, eller som anvendes af de enkelte husstande som ekstra bolig. Husstandsstørrelsen er i 2011

på omkring 3,35. Ved den nuværende husstandsstørrelse vil den forventede befolkningsudvikling resultere i et behov på omkring 100 nye boliger i perioden. Ved en husstandsstørrelse på 2,15 vil behovet derimod være på knap 400 boliger, når man samtidig medregner et fald i den nuværende husstandsstørrelse. Selv ved et konservativt skøn vil der altså være et yderligere behov for boliger i Tasiilaq i den kommende periode.

Selv om husstandsstørrelsen i bygderne også er høj (3,3), må det faldende befolkningstal til gengæld betyde, at der ikke vil foregå yderligere byudvikling i den kommende periode. Såfremt boligmassen fuldstændig kan omfordres, vil det faldende befolkningstal resultere i et tilsvarende fald i husstandsstørrelse til 2,7.

Den nuværende kommuneplan, der er udarbejdet i 2004, har en række udlæg til boliger i Tasiilaq. Mod nordvest er der udlagt et større areal, og mod syd er der udlagt to mindre arealer. Desuden er der et område med en restrummelighed i den vestlige del af byen, men der har også været forventet en vis fortætning af boligmassen i bymidten.

I perioden siden kommuneplanens udarbejdelse og frem til 2009 er der opført 93 boliger i den tidligere Ammassalik Kommuna (svarende til 18-19 boliger om året), hvoraf størstedelen må forventes at være opført i Tasiilaq. Med den nuværende udbygningstakt må det forventes, at der bliver bygget omkring 225 boliger i den kommende tolvårs periode. De eksisterende rammeområder forventes ikke at kunne rumme denne vækst, hvorfor der med den nye kommuneplan skal peges på nye muligheder for fortætning og/eller udbygning af byen.

Paamiut-området

I Paamiut er befolkningstallet faldet i den forrige periode, og såfremt udviklingen fortsætter, vil det falde med yderligere knap 300 personer i den kommende periode. Det samme gør sig gældende i bygderne, hvor befolkningstallet kan forventes at falde med omkring 50 personer. Husstandsstørrelsen for Paamiut er 2,34, og for bygderne er den 2,84. Disse tal er ganske lave set i relation til de øvrige dele af kommunen, hvorfor der ikke kan forventes yderligere boligudvikling generelt set i området i perioden.

I kommuneplanen for Paamiut er restrummeligheden i 1996 opgjort til godt 200 boliger. I perioden 2000-2009 er der kun bygget otte boliger i distriktet, hvorfor denne rummelighed må vurderes at være overflødig. Rammerne for de enkelte delområder må således forventes at skulle revideres med den kommende kommuneplan, ligesom der skal skaffes et overblik over eventuelle behov for nedrivning. I Arsuk er der desuden en mindre restrummelighed i boligområderne, hvis omfang skal afdækkes.

Illoqqortoormiut

I 2011 bor der 472 personer i Illoqqortoormiut. Såfremt udviklingen fortsætter, vil befolkningstallet falde med omkring 50 personer i den kommende kommuneplanperiode. Det samlede antal husstande er 157, svarende til en husstandsstørrelse på tre.

I kommuneplanen for Illoqqortoormiut er der i 1998 beskrevet en restrummelighed på 60-70 boliger i byen. Der er desuden mulighed for udbygning af et eksisterende ældrekollektiv. Boligtilgangen har i perioden 2000-2009 været på 12 boliger. Der må således forventes at være en restrummelighed, der ikke bliver anvendt i den kommende periode.

Generel udfordring omkring byudvikling i de øvrige dele af kommunen

Generelt for bygderne og byerne ud over Nuuk og Tasiilaq fremstår der den særegne udfordring, at der på den ene

